

Gitawag nig “Mga Numero,” kay nagsugod man sa paglista (mga numero) sa usa ka senso sa katawhang Hebreo. Susama sa nahisgotan na sa Pasiuna sa Levitico: Ang senso, ang panghitabo ug Pamahayag sa Diyos kang Moises pamaagi pagpadayag sa mga balaod nga gihiusa ug gihasasan sa mga pari sa Israel.

Ang mga ulohan 11-14 ug 20-25 hinuon angayng lainon og tan-aw. Makita dinhi ang nagkalainlaing tradisyon ug ang karaan kaayong mga saysay nga nahinumdoman sa didto pa sila sa kamingawan; mohingpit kini sa mabasa sa Exodo.

Ang senso sa Israel

1 • ¹Misulti si Yahweh kang Moises sa Toldang Tagboanan sa kamingawan sa Sinai. Sa unang adlaw sa ikaduhang bulan, sa ikaduhang tuig human sa pagbiya nila sa Ehipto, miingon siya:

²"Ipha ang tibuk katawhan sa Israel sumala sa banay ug pamilya. Ilista ang mga ngalan sa matag usa ka lalaki. ³Ikaw ug si Aaron ang molista sa tanang lalaki sa Israel, 20 anyos pataas, nga makaserbisyo sa pagkasundalo. ⁴Gikan sa matag tribu pagkuhag usa ka tawo, ang pangulo sa pamilya, nga motabang kaninyo.

⁵Kini ang mga ngalan sa inyong kaabag: sa tribu ni Ruben: si Elisur, anak ni Seder; ⁶sa kang Simeon, si Selumiel anak ni Suridday; ⁷sa kang Juda: si Najason anak ni Aminadab; ⁸sa kang Isacar: si Natanael anak ni Suar; ⁹sa kang Zabulon: si Eliab anak ni Elon; ¹⁰sa mga anak ni Jose: sa kang Efraim: si Elisama anak ni Amiud; ug sa kang Manases: si Gamadiel anak ni Padasur; ¹¹sa kang Benjamin: si Abidan anak ni Guedeoni; ¹²sa kang Dan: si Abiezer anak ni Amisaddai; ¹³sa kang Aser: si Paguiel anak ni Ocron; ¹⁴sa kang Gad: si Eliasaf anak ni Deuel; ¹⁵sa kang Neftali: si Ajira anak ni Enan."

¹⁶Napili sila, kay gituboy man sa katawhan. Mga pangulo sila sa ilang kaliwatan, mga hepe sa kasundalohan sa Israel.

¹⁷Gikuha ni Moises ug Aaron ang gipanghinganlan. ¹⁸Sa unang adlaw sa ikaduhang bulan gitigom nila ang tibuk katawhan. Ang mga anak nga lalaki sa Israel nanglista sa ilang ngalan sumala sa banay ug pamilya. Gitinagsa nilag lista sa banay ug mga ngalan sa tanang lalaki nga ²⁰anyos pataas. ¹⁹Sumala sa gisugo ni Yahweh, gipanglista sila ni Moises sa kamingawan sa Sinai.

²⁰Diha nga ang tribu ni Ruben, ang panganay sa Israel, nalista sumala sa banay ug pamilya, giihap ang tagsa tagsa sa mga ngalan sa tanang lalaki, 20 anyos pataas, ug makaserbisyo sa pagkasundalo. ²¹Sa tribu ni Ruben 46,500 ang nalista.

²²Sa pagkalista na sa tribu ni Simeon sumala sa banay ug pamilya, gitagsa tag-sag ihap ang mga ngalan sa tanang lalaki, 20 anyos pataas, ug makaserbisyo sa pagkasundalo. ²³Ang nalista sa tribu ni Simeon mikabat og 59,300.

²⁴Diha nga ang tribu ni Gad nalista sumala sa banay ug pamilya, giihap ang mga ngalan sa tanang lalaki nga 20 anyos pa-

taas, ug makaserbisyo sa pagkasundalo. ²⁵Mikabat ang nalista og 45,650.

²⁶Sa nalista na ang tribu ni Juda sumala sa mga banay ug pamilya, giihap ang mga ngalan sa tanang lalaki, 20 anyos pataas, ug makaserbisyo sa pagkasundalo. ²⁷Mikabat og 74,600 ang nalista sa tribu sa Juda.

²⁸Gilista ang tribu ni Isacar sumala sa mga banay ug pamilya. Giihap ang tagsa tagsa sa mga ngalan sa tanang lalaki nga 20 anyos pataas, ug makaserbisyo sa pagkasundalo. ²⁹Mikabat og 54,400 ang nalista.

³⁰Sa lista sa tribu ni Zabulon pinasubay sa banay ug pamilya, giihap ang tagsa tagsa sa mga ngalan sa tanang lalaki, 20 anyos pataas, ug makaserbisyo sa pagkasundalo. ³¹Mikabat og 57,400 ang nalista.

³²Ang kaliwatan ni Jose: gitagsa tag-sag lista ang mga ngalan sa tanang lalaki, 20 anyos pataas, ug makaserbisyo sa pagkasundalo. Sa lista sa tribu ni Efraim sumala sa mga banay ug pamilya. ³³Mikabat og 40,500 ang naihap. ³⁴Sa lista sa tribu ni Manases, giihap ang tagsa tagsa sa mga ngalan sa tanang lalaki, 20 anyos pataas, ug makaserbisyo sa pagkasundalo sumala sa banay ug pamilya. ³⁵Mikabat og 32,200 ang nalista.

³⁶Sa lista sa tribu ni Benjamin, gitagsa tag-sag ihap ang mga ngalan sa tanang lalaki, 20 anyos pataas, ug makaserbisyo sa pagkasundalo sumala sa banay ug pamilya. ³⁷Ang nalista mikabat og 35,400.

³⁸Ang tribu ni Dan gilista sumala sa mga banay ug pamilya. Gitagsa tag-sag ihap ang mga ngalan sa tanang lalaki, 20 anyos pataas, ug makaserbisyo sa pagkasundalo. ³⁹Ang nalista sa tribu ni Dan 62,700.

⁴⁰Gilista ang mga ngalan sa tanang lalaki sa tribu ni Aser, 20 anyos pataas, ug makaserbisyo sa pagkasundalo. Giihap ang tagsa tagsa pinasubay sa banay ug pamilya. ⁴¹Mikabat og 41,500 ang nalista.

⁴²Sa tribu ni Neftali gilista ang mga ngalan sa tanang lalaki, 20 anyos pataas sumala sa banay ug pamilya, ug makaserbisyo sa pagkasundalo. Gitagsa tag-sag ihap. ⁴³Mikabat og 53,400 ang nalista.

⁴⁴Ingon niini kadaghan ang kalalakin-an nga nalista ni Moises, ni Aaron ug sa 12 ka pangulo sa Israel; ang matag usa nagrepresentar sa iyang tribu. ⁴⁵Ang kada lalaki sa Israel nga 20 anyos pataas ug makaserbisyo sa pagkasundalo, giihap. ⁴⁶Ang nalista mikabat og 603,550.

• **1.1** Unsay kahulogan sa maong senso, uban sa daghang pagsublisubli ug hinan-ay nga pagpahimutang sa mga hut-ong sa 12 ka tribu? Mora nig eksena sa usa ka drama. Ang Israel makita nga daw katawhan nga maayong

pagkahan-ay, kasundalohan ni Yahweh nga nanglakaw aron pag-angkon sa Yuta sa Saad. Nag-una ang mga lalaki sa tribu ni Levi, o ang mga Levita. Responsabli sila sa pagsimba: "balaang" katawhan hinalad alang sa Diyos.

⁴⁷Wala apilag ihap ang mga Levita ug ang ilang tribu.

⁴⁸Misulti si Yahweh kang Moises:

⁴⁹“Ayawg ilista ang mga Levita, ni itali uban sa mga anak ni Israel. ⁵⁰Ikay molista sa mga Levita nga moserbisyo sa Balaang Tolda sa Pagsaksi ug moatiman sa kahimanan ug kabtangan niini. Dad-on nila ang Balaang Tolda ug ang tanang kahimanan; amumahan kini nila ug magkampo sila libot niini. ⁵¹Kon balhimon na ang Balaang Tolda, tangtangan kini sa mga Levita; kon ipahimutang balik, silay mopahimutang. Ang lego nga moduol patyon.

⁵²Ihan-ay sa mga anak nga lalaki ni Israel ang ilang tolda: ang matag tawo uban sa iyang grupo ubos sa kaugalingong bandera. ⁵³Apan ang mga Levita mopahiluna sa ilang tolda libot sa Balaang Tolda sa Pagsaksi. Kon dili kini himoon, ang kapungot ni Yahweh ipahamtang sa tibuk katawan sa Israel. Ang mga Levita mag-atiman sa Balaang Tolda sa Pagsaksi.”

⁵⁴Gituman sa mga anak nga lalaki ni Israel ang gisugo ni Yahweh kang Moises.

Ang mga sundalong Israelita

2 ¹Misulti si Yahweh kang Moises ug Aaron: ²“Kinahanglan nga ang mga Israelita magkampo sumala sa tagsa tagsa ka pundok, ubos sa bandera sa tagsa tagsa ka tribu; alirongan nila ang Toldang Tagboanan sa Pagsaksi, apan layulayog dyotay.

³Magkampo sa sidlakan ang tribu ni Juda ubos sa ilang bandera. Si Najason ang mangulo, anak ni Aminadab. ⁴Magmando siya sa 74,600 ka lalaki.

⁵Tupad nila ang tribu ni Isacar. Si Nata-nael, anak ni Suar, ang mangulo. ⁶54,400 ka lalaki ang iyang sakop.

⁷Ang tribu ni Zabulon – si Eliab, anak ni Jelon, ang mangulo. ⁸Mikabat og 57,400 ka lalaki ang iyang sakop.

⁹Ang tanang sakop sa kampo ni Juda mikabat og 186,400 ka lalaki, ang unang momartsa.

¹⁰Sa habagatan, ang bandera sa banay ni Ruben. Si Elisur, anak ni Sedeur, ang mangulo. ¹¹Ang iyang sakop mikabat og 46,500 ka lalaki.

¹²Tupad nila ang tribu ni Simeon. Si Selumiel, anak ni Surisaddai, ang mangulo. ¹³Mikabat og 59,300 ang iyang sakop.

¹⁴Sa kataposan ang tribu ni Gad. Si Elysaf, anak ni Duel, ang mangulo. ¹⁵Mika-

bat og 45,650 ang tanang sakop sa iyang kampo. ¹⁶Sa kampo ni Ruben mikabat silag 151,450. Mosunod silag martsa.

¹⁷Unya, moirrog ang Toldang Tagboanan, sanglit anaa man sa taliwala sa uban ang kampo sa mga Levita. Magmartsa sila sumala sa ilang pagkampo, ang matag usa sa dapit sa iyang bandera.

¹⁸Sa kasadpan, magkampo ang ubos sa bandera ni Efraim. Si Elisama, anak ni Ammiud, ang ilang pangulo. ¹⁹Mikabat sa 40,500 ang iyang sakop.

²⁰Sunod nila, ang tribu ni Manases. Si Gamaliel, anak ni Pedasur, ang ilang pangulo. ²¹Mikabat og 32,200 ang iyang sakop. ²²Ang tribu ni Benjamin: Si Abidam, anak ni Guedeoni, ang ilang pangulo. ²³Mikabat og 35,400 ang iyang sakop.

²⁴Ang mga sakop sa kampo ni Efraim mikabat og 108,100. Ikatulong hut-ong sila nga momartsa.

²⁵Sa amihanan, magkampo ang ubos sa bandera ni Dan. Si Abiezer, anak ni Amisaddai, ang mangulo. ²⁶Mikabat og 62,700 ang iyang sakop.

²⁷Sunod, ang tribu ni Aser. Mangulo si Paguiel, anak ni Ocron. ²⁸Mikabat og 41,500 ang iyang sakop. ²⁹Sa kataposan, ang tribu ni Neftali. Mangulo sii Ajira, anak ni Enan. ³⁰Mikabat og 53,400 ang iyang sakop.

³¹Ang tanang sakop sa kampo ni Dan nga mikabat og 157,600, ang kataposang momartsa.”

³²Mao kini ang nalista nga mga Israelita sa pag-ihap nila sumala sa ilang tribu. Mikabat ang tanan og 603,550 sumala sa tagsa tagsa ka pundok.

³³Wala ipha ang mga Levita sumala sa gisugo ni Yahweh kang Moises.

³⁴Gituman sa mga Israelita ang tanang gisugo ni Yahweh kang Moises. Nagkampo sila ubos sa ilang mga bandera unya, miamartsa ang usag usa sa iyang tribu ug sa kaugalingong panimalay.

Ang tribu ni Levi

3 ¹Kini ang mga kaliwat ni Aaron ug Moises sa pagpakigsulti ni Yahweh kang Moises sa Bukid Sinai.

²Ang mga anak ni Aaron: si Nadab, ang kamagulangan; si Abihu, si Eleazar ug si Itamar.

³Mga anak sila ni Aaron, gihilogang pari ug gihatagan sa gahom sa pagkapari.

• **3.1** Ang mga ulohan 3, 4, ug 8 naghigot sa mga pari o Levita.

Sa panahon ni Abraham, ang matag pangulo sa pamilya giila nga “pari” alang sa kaugalingong pundok. Responsabli siya sa paghalad sa mga sakripisyo (Gen 15:10), sa balaang ritual (Gen 28:18) ug sa paghatag sa panalangin puli sa Diyos (Gen 27:27).

Gani si Moises nagpilig mga lalaki nga mangulo pagsaulog sa pagsimba ug sa pagtudlo sa mga balaod ni Yahweh sa Israel. Sa sinugdan tingali ang pundok nga gitawag og tribu ni Levi, tribu sa mga manggugubat. Gitahasan sila sa maong misyon. Sa saysay sa Bulawang Baka, gisuportahan nila si Moises aron mobalik ang kahusay.

⁴ Apan namatay sa atubangan ni Yahweh si Nadab ug si Abihu sa paghalad nilag kalayo nga dili balaan, sa kamingawan sa Sinai. Wala silay anak. Busa, nag-alagad sa pagkapari si Eleazar ug si Itamar uban sa amahan, si Aaron.

⁵ Misulti si Yahweh kang Moises:

⁶ “Tawga ang tribu ni Levi ug dad-a sila kang Aaron nga pari aron tabangan ⁷ sa iyang katungdanan ug sa tibuok katilingban alang sa Toldang Tagboanan. Silay mag-atiman sa Balaang Tolda. ⁸ Atimanon usab nila ang kasangkapan sa Toldang Tagboanan, ug alagaran ako nila sa Balaang Tolda sa ngalan sa mga Israelita. ⁹ Itugyan ang mga Levita kang Aaron ug sa iyang mga Anak. “Gihatag” sila sa mga Israelita. ¹⁰ Itugyan usab kang Aaron ug sa mga anak ang katungdanan sa pagkapari. Patyon ang lego nga moduol.”

¹¹ Misulti si Yahweh kang Moises: ¹² “Gipili ko alang kanako gikan sa mga anak ni Israel ang mga Levita, puli sa mga panganyay nga maoy nag-abli sa sabakan sa inahan. Busa, akoa ang mga Levita, kay ¹³ akoa ang tanang kamagulangan. Sa pagpatay ko sa mga kamagulangan sa taga Ehipto, akong gihalad alang kanako ang tanang panganyay ni Israel, panganyay man sa tawo ingon man sa hayop. Akoa sila. Ako si Yahweh.”

¹⁴ Misulti si Yahweh kang Moises sa kamingawan sa Sinai: ¹⁵ “Ipha ang mga anak ni Levi sumala sa taga taga ka banay ug pamilya. Ipha ang mga lalaki gikan sa usa ka bulan ang idad pataas.” ¹⁶ Busa, giihap sila ni Moises sumala sa gisugo ni Yahweh. ¹⁷ Ang mga anak ni Levi: si Guerson, Quehat ug Merari.

¹⁸ Ang mga anak ni Guerson, sumala sa banay mao si Libni ug si Semei. ¹⁹ Ang mga anak ni Quehat, sumala sa banay mao si Amram, Yishar, Hebron ug Uziel. ²⁰ Ang mga anak ni Merari, sumala gihapon sa banay mao si Majli ug si Musi. Kaliwatan sila ni Levi, sumala sa banay. ²¹ Ang mga banay ni Libni ug ni Semei kaliwat ni Guerson. ²² Ang naihap nga lalaki gikan sa usa ka bulan ang panuigon pataas mikabat og 7,500.

²³ Nagkampo ang mga kaliwat ni Guer-

son luyo sa Tolda sa may kasadpan. ²⁴ Nangulo si Eliasaf, anak ni Sael. ²⁵ Sa Toldang Tagboanan, nag-atiman sila sa balaang Tolda ug sa salimbong niini; sa kurtina sa pultahan sa Toldang Tagboanan, ²⁶ ug sa mga kurtina sa hawanan, lakip ang kurtina sa pultahan sa hawanan nga naglibot sa Tolda ug sa Altar ug sa mga pisi nga gikinahanglan alang niining trabahoa.

²⁷ Kaliwat ni Quehat ang mga Amramita, Yisrahita, Hebronita ug Uzielita. Mao kini ang mga banay nga Kehatita. ²⁸ Ang naihap sa mga lalaki nga may usa ka bulan ang panuigon pataas mikabat og 8,300. Nag-atiman sila sa santwaryo, ²⁹ ug nagkampo sa habagatang bahin sa Balaang Tolda. ³⁰ Nangulo si Elisafan, anak ni Uziel. ³¹ Nag-atiman sila sa Arka, lamesa, kandelero, mga altar, kasangkapan sa santwaryo nga gigamit alang sa liturhiya, ug sa mga kurtina.

³² Si Eleazar, anak ni Aaron nga pari, ang labawng pangulo sa mga Levita. Nagdumala siya sa magbalantay sa santwaryo.

³³ Ang mga Majlita ug Musita kaliwat ni Merari. Mga banay sila nga Merarita.

³⁴ Ang naihap sa mga lalaki gikan sa may usa ka bulan ang panuigon pataas mikabat og 6,200. ³⁵ Si Suriel, anak ni Abijayil, nangulo sa mga kaliwat ni Merari, ug nagkampo sa amihanang bahin sa Tolda. ³⁶ Giatiman nila ang mga tukod sa Tolda, ang mga yayongan, ug haligi; mga sukaranan ug sa kasangkapan niini; ³⁷ ingon man ang mga haligi sa hawanan, lakip ang sukaranan, ugsok ug higot.

³⁸ Sa kataposan nagbantay si Moises ug Aaron ug ang mga anak, sa ngalan sa mga Israelita, sa santwaryo atubangan sa Balaang Tolda, sa sidlakan, atbang sa Toldang Tagboanan. Patyon ang laing moduol.

³⁹ Ang gidaghanon sa lalaking Levita gikan sa may usa ka bulan ang panuigon pataas mikabat og 22,000. Naihap ang tanan ni Moises ug Aaron sumala sa mga banay ingon sa sugo ni Yahweh.

⁴⁰ Misulti si Yahweh kang Moises: “Ipha ang tanang kamagulangan lalaki sa mga Israelita gikan sa nag-idad og usa ka bulan pataas. Ilista ang ilang ngalan. ⁴¹ Igahin kanako ang mga Levita puli sa kamagula-

Bisan pa ini, ang mga pangulo sa pamilya, ingon man ang mga pari nagpadayon pagsaulog bisag way balaug ug sumbanan (Mag 17).

Si David ug si Solomon nagtukod sa institusyon sa mga Judiong Pari: sukad adto, ang mga lalaki ra sa tribu ni Levi ang mapari. Tingalig sa pagbag-o na, sa pamunoan ni Josias, nga dunay gihatag nga kalainan sa mga Levita. Ang sakop sa taas nga ranggo gitawag og pari, samtang ang ubos og ranggo gitawag og *Levita* (tan-awa ang 2 H 22:8). Ang mga Levita nga gipabalik sa Jerusalem ubos sa sugo ni

Josias, gidid-an pagpangatangdanan sa Templo. Tingalig una silang mga “Levita” nga ubos og ranggo, samtang ang gitugtan sa Templo nahimong hut-ong nga lahi ug taas kay sa mga Levita, ug nagpatoo nga sumusunod sila ni Aaron, ang igsoon ni Moises.

Ang mga Levita nagrepresentar sa mga kamagulangan sa Israel, ang giluwat ni Yahweh sa unang Paskuwa, kanus-ka nangamatay ang mga kamagulangan sa Ehipto. Kay giluwat man sila ni Yahweh, sukad adtong panahona, iya na sila sa Diyos.

ngang anak sa mga Israelita; ingon man ang ilang baka puli sa mga panganayng baka sa mga Israelita. Ako si Yahweh.”

⁴² Giihap ni Moises ang tanang kamagulangan sa mga Israelita sumala sa sugo ni Yahweh. ⁴³ Ang kamagulangan lalaki gikan sa nag-idad og usa ka bulan pataas mikabat og 22,273.

⁴⁴ Unya, misulti si Yahweh kang Moises: ⁴⁵ “Ipuli ang mga Levita sa mga kamagulangan ni Israel; ang mga baka sa mga Levita, puli sa ilaha. Akoa ang mga Levita – ako si Yahweh. ⁴⁶ Apan tubsa ang 273 ka kamagulangang anak sa mga Israelita nga mas daghan kay sa mga Levita. ⁴⁷ Bayri ang matag usa og lima ka salapi, sumala sa opisyal nga bili ⁴⁸ ug ihatag kang Aaron ug sa mga anak. ⁴⁹ Gidawat ni Moises ang 1,365 ka salapi nga lukat sa nahibilin diha nga ang uban napulihan na sa mga Levita. ⁵⁰ Sa kamagulangang mga Israelita nadaawat niya ang 1,365 ka salapi, sumala sa bili nga gigamit sa santwaryo. ⁵¹ Ug iya kining gihatag kang Aaron ug sa iyang mga anak ingon sa gisugo ni Yahweh.

Ang mga Kehatita

4 * Misulti si Yahweh kang Moises ug Aaron: ² “Ipha ang mga Levita nga mga anak ni Quehat sumala sa ilang banay, ang ilang mga lalaki ³ gikan sa 30 ngadto sa 50 anyos nga makaserbisyo sa pagkasundalo ug kahatagag katungdanan alang sa Toldang Tagboanan.

⁴ Mao kini ang katungdanan sa mga Kehatita sa Toldang Tagboanan: pag-atiman sa labing balaan nga mga butang. ⁵ Inigbiya nila sa kampo, mosulod si Aaron ug ang mga anak sa Toladang Tagboanan: Silay motangtang sa kurtina nga itabon sa Arka sa Kasabotan. ⁶ Tabonan usab kini og maayong panit nga paibabawng byoletang panapton. Dayon, ipahimutang ang yayongan sa Arka.

• **4.1** Ang matag lalaki sa Israel nga matawo sa tribu ni Levi gigahin nga mapari. Gawas pa, ang matag pamilya sa maong tribu gitagana alang sa usa ka matang sa pag-alagad. Mao ni ang gitudlo sa pamahayag pagsenso sa tribu ni Levi. Ang mga Levita, gihalad alang sa pag-alagad sa Diyos sa langtod ug sa tibuok kinabuhi (ingon man sa ilang anak); pinaagi nila, ang Israel mapahinudoman kanunay nga katawhan sila nga gigahin alang sa pag-alagad sa Diyos.

Bisan sa panahon ni Jesus ingon na ini ang mga pari sa Israel. Apan sa kaulahian wala na hatagig gibug-aton sa unang Simbahan ang tribu ni Levi, kay si Jesus dili usa nila kondili, sa tribu ni Juda.

Dunay lainlaing pagpangalagad ang Simbahan: naay mga obispo, pari ug dyakono. Apan ang Simbahan nakamatngon pag-ayo nga ang tanang binunyanan gitawag sa Diyos alang sa

⁷ Hapinan nilag panapton nga byoleta ang lamesa nga halaran sa mga Pan. Ipahimutang niini ang mga plato, kupa, panaksan, sudlanan sa insenso ug sudlanan sa halad-ilimnon nga bino. Kinahanglan nga naa kanunay ang pan nga gihalad alang kang Yahweh. ⁸ Ibabaw sa tanan, ibutang ang granateng panapton nga tabonan og maayong panit. Unya, itaod ang yayongan.

⁹ Magkuha silag panapton nga byoleta nga itabon sa kandelero ug sa mga suga, sa igpapalong, sa bandeda ug sa sudlanan sa agiw ug lana. ¹⁰ Tabonan usab nila og maayong panit ang kandelero ug ang ubang kasangkapang. Ipahimutang kini sa yayongan.

¹¹ Butangan nilag byoletang panapton ang altar nga bulawan ug tabonan og maayong panit. Unya, itaod ang yayongan.

¹² Kuhaon nila ang tanang galamiton sa santwaryo ug ibutang sa byoletang panapton, ug tabonan usab og maayong panit. Ipahimutang ang tanan sa yayongan.

¹³ Kon makuha na ang mga agiw sa altar, tabonan kini og panaptonog dagtom-pula; ¹⁴ ug ibutang dinhi ang galamiton: ang sanggaan sa baga, tinidor, pala, kupa ug ang tanang galamiton sa altar. Unya, tabonan og maayong panit, ug itaod sa yayongan.

¹⁵ Inigkahumag tabon ni Aaron ug sa mga anak sa santwaryo ug sa galamiton agig pangandam pagbiya sa kampo, moduol dayon ang mga Kehatita aron pagpasan sa balaang mga butang. Dili sila makahikap niini basig mamatay sila. Mao kini ang katungdanan sa mga Kehatita kabahin sa Toldang Tagboanan.

¹⁶ Si Eleazar, anak ni Aaron nga pari magbantay sa lana alang sa suga, sa humot nga insenso, sa naandang halad-pagkaon, sa lanang ighihilog; sa tibuok Balaang Tolda ug sa anaa niini: mga balaang butang lakip sa kahimanan.

misyon ug nga silang tanan gihalad na sa Diyos (1 Cor 1:2). Sa nagkadaghan na ang Kristyanos may mga kalibog nga miabot sa Simbahan. Gitawag ba sa Diyos kadtong mga bataa nga gibunyanan? Ang giisip sa Simbahan nga kristyanos, apan midumili pagsunod ni Jesus ug sa Ebanghelyo, gihalad ba sa Diyos?

Busa, sulod sa daghang siglo sa kristyanismo, ang Simbahan naparehas sa katawhan sa Israel. Ang kaparian mao ray giila nga naghalad ug nag-alagad sa Diyos, samtang ang dignidad sa tanang binunyanan nalimtan. Ang mga Pari nahimong hut-ong nga taas ug lahi sa katawhan sama sa nahitabo sa Israel ug ang titulo nga pari gigamit alang ra nila.

...*pagpalayas sa kampo*... (b. 2) Angayng timan-an nga kining tanan gisulat ginamit ang mga simbolo. Ang kampo nagkahulogag “Balaang Dapit” isip Templo. Paagi ni pagpaila kinsay gididan pagsulod sa Templo.

¹⁷Miingon si Yahweh kang Moises ug Aaron: ¹⁸“Ayawg ihiklin ang Kehatitang pamilya sa mga Levita. ¹⁹Ayawg pasagdi nga mamatay sila ingduol nila sa sagra-dong dapit. Kini ang inyong buhaton: m-zsulod pag-una sa Tolda si Aaron ug ang iyang mga anak. Unya, ibahinbahin sa tagsa tagsa ang buhaton. ²⁰Niining paagiha makasulod sila, apan dili makita ang bisag unsa nga sagra-dong butang sa sant-waryo. Kay kon makita, mamatay sila.”

Ang mga Guersonita

²¹Misulti si Yahweh kang Moises: ²²“Ipha usab ang tanang anak nga lalaki ni Guerson, ²³gikan sa may 30 ngadto sa 50 anyos, sumala sa tagsa tagsa ka pamilya ug gagmayng banay, ang makaserbisyo sa pagkasundalo, aron kahatagag katungdan sa Toldang Tagboanan.

²⁴Ang katungdanan sa mga Guersonita: ²⁵pagdala ug pagpas-an sa mga kurtina sa Balaang Tolda, sa Toldang Tagboanan lapik ang tabon niini ug ang laing tabon nga maayong panit; ²⁶ang mga kurtina sa hawanan sa pultahan, sa hawanan nga naglibot sa Balaang Toldan ug sa altar; ang mga pisi ug ang tanang galamiton.

²⁷Responsabli sila niining mga butanga. Mao kini ang mga katungdanan sa mga anak ni Guerson. Ang tanang gimbuhaton himoon ubos sa pagdumala ni Aaron ug sa iyang mga anak. Paniguroha nga matuman ang ilang katungdanan. ²⁸Mao kini ang buluhaton sa mga Guersonita sa Toldang Tagboanan ug nangulo si Itamar, anak ni Aaron nga pari.

Ang mga Merarita

²⁹Ipha usab ang mga lalaking Merarita sumala sa gagmay nilang banay ug pamilya ³⁰gikan sa 30 ngadto sa 50 anyos, nga makaserbisyo sa pagkasundalo aron kahatagag katungdanan sa Toldang Tagboanan.

³¹Ang ilang mga buluhaton ug katungdanan sa Toldang Tagboanan mao ang mosunod: pagpas-an sa gambalay sa Balaang Tolda, sa balabag, haligi, sukaranan, ³²sa mga haligi libot sa hawanan, ugsok, higot ug sa galamiton pagpabarog niini. Ilista ang mga ngalan ug ang katungdanan sa matag usa.

³³Mao kini ang buluhaton sa mga Merarita sa Toldang Tagboanan ubos sa pagdumala ni Itamar, anak ni Aaron nga pari.”

Pag-ihap sa mga Levita

³⁴Busa, giihap ni Moises ug Aaron ug sa mga pangulo sa katilingban ang mga lalaking Kehatita sumala sa gagmayng banay ug pamilya, ³⁵gikan sa may 30 hangtod sa 50 anyos, nga makaserbisyo sa pagkasundalo ug kahatagag katungdanan sa Toldang Tagboanan. ³⁶Ang tanang lalaki sa

ilang mga banay mikabat og 2,750. ³⁷Mao kini ang gidaghanon sa mga lalaki sa kabanaan sa mga Kehatita nga gihatagag katungdanan sa Toldang Tagboanan. Giihap sila ni Moises ug Aaron sumala sa gisugo ni Yahweh.

³⁸Giihap usab ang mga lalaking Guersonita ³⁹gikan sa may 30 hangtod sa 50 anyos, sumala sa gagmayng banay ug pamilya, nga makaserbisyo sa pagkasundalo aron mag-alagad sa Toldang Tagboanan. ⁴⁰Ang naihap mikabat og 2,630. ⁴¹Kini ang gidaghanon sa mga Guersonita sa gihatagag katungdanan sa Toldang Tagboanan. Giihap sila ni Moises ug Aaron sumala sa gisugo ni Yahweh.

⁴²Giihap usab ang mga lalaking Merarita gikan sa may 30 hangtod sa 50 anyos, ⁴³sumala sa ilang gagmayng banay ug pamilya, ang may sarang sa pagkasundalo aron makaalagad sa Toldang Tagboanan. ⁴⁴Mikabat og 3,200 ⁴⁵ang gidaghanon sa mga Merarita nga giihap ni Moises ug Aaron sumala sa gisugo ni Yahweh.

⁴⁶Ang tanan niining Levita nga naihap ni Moises ug Aaron, sumala sa banay ug pamilya, ⁴⁷gikan sa may 30 hangtod sa 50 anyos, nga makaserbisyo sa pagkasundalo aron makaalagad sa Toldang Tagboanan, mikabat og ⁴⁸8,580. ⁴⁹Giihap sila ni Moises ug Aaron sumala sa sugo ni Yahweh aron ang matag usa kahatagan sa buluhaton ug katungdanan. Giihap sila sumala sa gisugo ni Yahweh kang Moises.

Nagkalainlaing Balaod

5 ¹Miingon si Yahweh kang Moises: ²“Sugoa ang mga Israelita sa pagpalayas sa kampo sa tanang sanlahon, sa may nag-agos sa lawas ug sa mga hugaw tungod sa paghikap sa patay. ³Palayasa sila sa kampo, lalaki o babaye ug ayawg pabalika. Kinahanglan nga dili itugot sa mga Israelita nga hugawhugawan niining paagiha ang kampo nga akong gipuy-an.”

⁴Gibuhat kini sa mga Israelita: gipalayas sa kampo ang mga hugaw sumala sa gisugo ni Yahweh kang Moises.

⁵Miingon si Yahweh kang Moises: ⁶“Sul-tihi ang mga Israelita: Kon magluib kang Yahweh ang lalaki o babaye sa pagpakasala batok sa isigkatawo, ⁷isugid niya ang sala ug iuli ang nakawat sa gikawatan. Pakapinag 20 porsyento ang bili sa matag butang.

⁸Apan kon patay na ang nasad-an ug walay laing paryenti nga makadawat sa bayad sa utang kang Yahweh, ihatag kini sa pari. Mohatag na siya sa gitawag og “laking karnero alang sa pagbayad sa sala” nga ikahalad sa pari aron kabayran ang sala. ⁹Dunay katungod sa bahin nga giga-hin alang kaniya ang mga Israelita nga

nagdalag halad ngadto sa pari. ¹⁰ Ang gihalad kaugalingon sa naghalad. Ang gihatag alang sa pari iya sa pari.”

¹¹ Misulti si Yahweh kang Moises: ¹² “Ingna ang mga Israelita: kon nasalaag ang asawa ¹³ ug nagluib sa bana sa pagpakig-hilawas sa laing lalaki nga walay kalibotan ang bana, kay gihiimo kini sa tago, ug walay makasaksi batok kaniya, ug walay nakadakop kaniya sa akto; ¹⁴ tingali mangabubho kaniya ang bana tungod sa daotan nga nahimo sa tago; o tingali mangabubho ang bana bisag walay nabuhat nga daotan ang asawa. ¹⁵ Niining mga kasoha kinahanglang dad-on sa bana ang asawa ngadto sa pari, apan magdala siyang usa ka kilo nga sebada nga ihalad alang sa asawa. Dili kini butangag lana o insenso, kay “halad man kini sa pangabubho,” halad-pagkaon nga makapahinumdong sa sala.

¹⁶ Paduolon sa pari ang babaye ug paatubangan kang Yahweh. ¹⁷ Magkuha ang pari og tubig nga sagrado gikan sa banga ug magkuha usab siyang dyotayang abog gikan sa salog sa Tolda nga ibutang sa tubig. ¹⁸ Patindogon sa pari ang babaye sa atubangan ni Yahweh, kalkagon ang buhok ug ibutang sa kamot ang halad-pagkaon nga handomanan (ang halad sa pangabubho). Hawiran sa kaugalingong kamot sa pari ang panaksan nga may pait nga tubig nga nagdalag tunglo.

¹⁹ Papanumpaon sa pari ang babaye sa pag-ingon: ‘Kon walay laing lalaki nga nakighilawas kanimo ug wala ka maghugawhugaw sa kaugalingon samtang tipon ka sa bana, dili ka dutlan sa gahom niining tubig nga pait nga nagdalag tunglo. ²⁰ Apan kon naghugawhugaw ka sa kaugalingon uban sa laing lalaki ug nakighilawas sa dili mo bana, ²¹ himoon ka unta ni Yahweh nga panig-ingnan ug tunglo taliwala sa imong katawhan. Manguyos ang imong suso ug mohubag ang tiyan. ²² Mosulod unta sa imong tiyan kining tubig nga nagdalag tunglo aron mohubag kini ug mokuyos ang imong suso.’ Motubag ang babaye: ‘Amen, amen.’

²³ Isulat sa pari sa papel kining tunglo, nga hugasan sa pait nga tubig sa bandeha. ²⁴ Ipainom niya sa babaye ang pait nga tubig nga nagdalag tunglo, ug mosulod ang tubig nga mosamot kapait.

²⁵ Unya, kuhaon sa pari gikan sa kamot sa babaye ang halad-pagkaon sa pangabubho ug ibayaw sa atubangan ni Yahweh isip halad. Dayon, dad-on kini sa altar. ²⁶ Magkuha siyang usa ka kumkom sa halad-pagkaon sa paghandom nga sunog sa altar.

Ipainom ang tubig sa babaye. ²⁷ Sa pagkahuman, kon tinuod nga naghugawhugaw kini sa kaugalingon sa pagluib sa bana, ang tubig nga misulod nga nagdalag tunglo mosamot kapait. Mohubag ang tiyan, mokuyos ang suso, ug mahimo siyang tunglo taliwala sa katawhan. ²⁸ Apan kon wala maghugawhugaw ang babaye ug nagpabilimpyo, dili siya mausa ug makapanganak pa siya.

²⁹ Mao kini ang balaod bahin sa pangabubho: kon ang asawa nagluib sa bana ug naghugawhugaw sa kaugalingon samtang naa pa sa gahom sa bana; ³⁰ o kon ang bana mangabubho sa asawa, paatubangan niya kang Yahweh ang asawa ug ipatuman ang tibuok balaod kabahin niini. ³¹ Walay sala ang bana, apan ang asawa mag-antos sa silot sa kaugalingong sala.”

Ang mga Nazir

6 ¹ Miingon si Yahweh kang Moises: “Sultihi ang mga anak ni Israel, ² ingna sila: ‘Kon may lalaki o babaye nga manaad sa paghalad sa kaugalingon kang Yahweh isip Nazir, ³ maglikay siya sa bino ug sa isog nga ilimnon; dili moinom og suka ginama sa bino o isog nga ilimnon; dili usab moinom og duga sa ubas, ni mokaog ubas o pasas.

⁴ Sa tibuok kinabuhi sa pagka Nazir, dili siya mokaog og bisag unsa nga gikan sa ubas, bisan gani, liso o panit.

⁵ Sa tibuok panahon sa iyang panaad, walay labaha nga mosaghid sa ulo. Balaan siya. Patas-on niya ang buhok hangtod nga matapos ang saad kang Yahweh. ⁶ Sa tibuok panahon sa pagkahinalad kang Yahweh, ⁷ dili siya modulul ni bisan kinsa nga namatay, bisan sa amahan, inahan o igsoon aron dili siya mahugaw, kay naa sa ulo ang simbolo sa pagkabalaan niya sa Diyos. ⁸ Sa tibuok panahon sa pagka Nazir, hinalad siya kang Yahweh.

⁹ Kon may mamatay sa kalit sa iyang tupad, mahugaw ang iyang ulo nga hinalad. Hinloan siya sa ikapito ka adlaw ug kiskisan ang ulo anang adlaw. ¹⁰ Sa ikawalo magdala siya sa pari, sa may pultahan sa Toldang Tagboanan, og duha ka tukmo o duha ba hinuon ka kuyabog nga pati. ¹¹ Ihalad sa pari ang usa alang sa sala, ug sunogon ang lain alang sa pagtabon sa sala, kay nahugawan man siya tungod sa minatay. ¹² Nianang adlaw ihalad pag-usab sa Nazir ang iyang ulo. Magdala siyang nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon nga iyang ihalad sa pagtabon sa sala. Dinhi magsugod pag-usab ang pag-

• **6.1** ...Nazir...(b. 2) mga tawo nga nanaad sa Diyos pinaagi sa paghalad sa kaugalingon sulod sa mubong panahon o sa tibuok kinabu-

hi. Nazir si Samson (Mag 13:5); tingalig si Juan pod nga Magbubunyag (tan-awa sa Lc 1:15). Diha poy mga Nazir sa mga Judiong

kabalaan niya. Dili isipon ang mga adlaw nga hugaw siya.

¹³Kini ang balaod bahin sa Nazir: Sa adlaw nga matapos ang panahon sa iyang panaad, dad-on siya sa pultahan sa Toldang Tagboanan. ¹⁴Maghalad siya kang Yahweh sa usa ka laki nga nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon, walay daot sa lawas, nga himoong halad-sinunog; usa ka baying karnero nga may usa ka tuig ang panuigon, walay daot sa lawas, nga halad alang sa sala; usa ka torong karnero, walay daot sa lawas nga halad sa pakig-dait; ¹⁵usa ka baskit sa pan nga walay patubo ginama sa labing maayong harina minasa sa lana; mga apa nga walay patubo pinahiran sa lana uban sa mga halad-pagkaon ug ilimnon. ¹⁶Ihalad sa pari kang Yahweh ang halad alang sa sala ug ang halad-sinunog. ¹⁷Ihalad usab ang laking karnero isip halad sa pakig-dait kang Yahweh, uban sa usa ka baskit sa pan nga walay patubo ingon man, ang halad-pagkaon ug ilimnon. ¹⁸Kiskisan sa Nazir ang gihalad nga buhok sa ulo sa may pultahan sa Toldang Tagboanan, kuhaon ang buhok ug sunogon sa kalayo sa halad sa pakig-dait. ¹⁹Human kiskisi ang hinalad nga ulo, kuhaon sa pari ang usa ka luto nga abaga sa laking karnero, usa ka torta nga walay patubo ug usa ka apa nga wa gihapoy patubo ug ibutang sa kamot sa Nazir. ²⁰Ibayaw kini sa pari atubangan ni Yahweh ug mabalaan ni unya, maiya na sa pari, lakip ang dughan nga gibayaw ug ang paa nga gihalad. Dayon, makainom nag bino ang Nazir.”

²¹Kini ang balaod sa Nazir sa paghalad niya sa kaugalingon kang Yahweh, lakip sa uban nga kinahanglang buhaton. Tumanon niya ang balaod sa pagka Nazir tukma sa panaad.

Panalangin sa pari

• ²²Miingon si Yahweh kang Moises: ²³“Sultihi si Aaron ug ang iyang mga anak: Ingna niini pagpanalangin ang mga Israelita. Moingon kamo:

²⁴‘Panalanginan ug bantayan unta kamo ni Yahweh!

²⁵Magmaluluy-on ug magmang-gihatagon unta kaninyo si Yahweh!

²⁶Kahimut-an unta kamo niya ug hatagang kalinaw!’

²⁷Niining paagiha sangpiton nila ang mga anak ni Israel sa akong ngalang, ug panalanginan ko sila.”

Ang halad sa pagkonsagra sa Tolda

7 ¹Sa napatindog na ni Moises ang Tolda, gihilogan kini ug gihalad lakip ang tanang kasangkapan, ang altar ug ang gala-miton. ²Nanghalad ang mga pangulo sa Israel, ang mga pangulo sa nagkalainlaing banay ug kaliwat. Mga pangulo sila sa mga tribu nga nagdumala sa panglista. ³Gidala nila sa atubangan ni Yahweh ang halad: unom ka karwahe nga may atop-atop ug 12 ka baka, usa ka karwahe sa matag duha ka pangulo, ug usa ka baka sa matag usa kanila nga gihalad atubangan sa Tolda. ⁴Unya, misulti si Yahweh kang Moises: ⁵“Dawata kini ug igahin alang sa buluhaton sa Toldang Tagboanan ug ihatag sa mga Levita, sa matag usa kanila, sumala sa katungdanan.”

⁶Gidawat ni Moises ang mga karwahe ug baka ug gihatag sa mga Levita. ⁷Gihatag niya ang duha ka karwahe ug upat ka baka sa mga Guersonita alang sa buluhaton; ⁸ upat ka karwahe ug walo ka baka sa mga Merarita alang usab sa ilang buluhaton, ubos sa pagdumala ni Itamar, anak ni Aaron nga pari. ⁹Walay gihatag sa mga Kehatita, kay silay mag-atiman sa santwaryo ug mopas-an niini apil ang mga sagra-dong butang.

¹⁰Naghimog mga halad ang mga pangulo sa adlaw nga gihilogan ug gihalad ang altar. ¹¹Gidala nila ang mga halad sa atubangan sa altar. ¹²Unya, miingon si Yahweh kang Moises: “Padad-a ang matag pangulo ug halad kada adlaw sulod sa 12 ka adlaw aron pagpasidungog sa altar.”

¹³Si Najason, anak ni Aminabad, sa tribu ni Juda ang nagdala sa halad sa unang adlaw. ¹⁴Gihalad niya ang usa ka planggangan plata nga mitimbang og 130 ka guhit sumala sa sukdanan sa santwaryo, usa ka pudyot nga plata nga may gibug-atong 70 ka guhit. Puno ang duha sa harina nga gisagolag lana alang sa halad-pagkaon; ¹⁵usa ka bulawang planggana nga may 10 ka guhit ang timbang, puno sa insenso; ¹⁶usa ka toro, usa ka laking karnero, ug usa ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon alang sa halad-sinunog; ¹⁷usa ka laking kanding alang sa halad sa sala; ¹⁸duha ka baka, lima ka laking karnero, lima ka laking kanding ug lima ka

nakristyanos (Buhat 21:23). Tan-awa ang panaad ni Pablo (Buhat 18:18).

Wala tay nahibaloan kon duna bay relihiyosong kongregasyon sa Israel kaniadto sama sa nasinati sa Simbahan karon. Busa, ang ba-

laod mahitungod sa Nazir makahimo ni bisag kinsang magtotoo paghalad sa kaugalingon sa Diyos sa personal nga paagi.

• ²². Ang panalangin ni Moises nga kanunayng gigamit ni San Francisco de Assisi.

nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon alang sa halad sa maayong pakig-dait. Halad kini ni Najason, anak ni Aminabad.

¹⁸ Mihalad si Natanael, anak ni Suar, pangulo ni Isacar, sa ikaduha ka adlaw. ¹⁹ Ang iyang mga halad: usa ka plangganang plata nga may 130 ka guhit ang timbang sumala sa sukdanan sa santwaryo ug usa ka pudyot nga plata nga may 70 ka guhit ang timbang. Puno ang duha sa harina nga gisagolag lana alang sa halad-pagkaon; ²⁰ usa ka bulawang planggana nga mitimbang og 10 ka guhit, puno sa insenso; ²¹ usa ka toro, usa ka laking karnero, usa ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon alang sa halad-sinunog; ²² usa ka laking kanding sa halad sa sala; ²³ duha ka baka; lima ka laking karnero, lima ka laking kanding ug lima ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon alang sa halad sa maayong pakig-dait. Halad kini ni Natanael, anak ni Suar.

²⁴ Mihalad si Eliab, anak ni Helon, pangulo ni Zabulon sa ikatulo ka adlaw. ²⁵ Gihalad ang usa ka plangganang plata nga mitimbang og 10 ka guhit sumala sa sukdanan sa santwaryo, ug usa ka pudyot nga plata nga may timbang nga 70 ka guhit. Puno ang duha sa harina nga gisagolag lana alang sa halad-pagkaon, ²⁶ usa ka bulawang planggana nga mitimbang og 10 ka guhit, puno sa insenso; ²⁷ usa ka toro, usa ka laking karnero ug usa ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon alang sa halad-sinunog; ²⁸ usa ka laking kanding alang sa halad sa sala; ²⁹ duha ka baka, lima ka laking karnero, lima ka kanding ug lima ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon alang sa halad sa maayong pakig-dait. Halad kini ni Eliab, anak ni Helon.

³⁰ Sa ikaupat ka adlaw mihalad ni Elisur, anak ni Sedeur, pangulo ni Ruben. ³¹ Gihalad usa ka plangganang plata nga mitimbang og 130 ka guhit sumala sa sukdanan sa santwaryo ug usa ka pudyot nga plata nga mitimbang og 70 ka guhit. Puno ang duha sa harina nga gisagolag lana alang sa halad-pagkaon; ³² usa ka bulawang planggana nga mitimbang og 10 ka guhit, puno sa insenso; ³³ usa ka toro, usa ka laking karnero, ug usa ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon alang sa halad-sinunog; ³⁴ usa ka laking kanding alang sa halad sa sala, ³⁵ ug duha ka baka, lima ka laking karnero, lima ka laking kanding ug lima ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon alang sa halad sa maayong pakig-dait. Halad kini ni Elisur, anak ni Sedeur.

³⁶ Mihalad si Selumiel, anak ni Suri-saddai, pangulo ni Simeon sa ikalima ka

adlaw. ³⁷ Gihalad ang usa ka plangganang plata nga mitimbang og 130 ka guhit sumala sa sukdanan sa santwaryo, ug usa ka pudyot nga plata nga mitimbang og 70 ka guhit. Ang duha puno sa harina nga gisagolag lana alang sa halad-pagkaon; ³⁸ usa ka bulawang planggana nga may timbang nga 10 ka guhit, puno sa insenso; ³⁹ usa ka toro, usa ka laking karnero, ug usa ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon alang sa halad-sinunog; ⁴⁰ usa ka laking kanding alang sa halad sa sala; ⁴¹ duha ka baka, lima ka laking kanding ug lima ka nating karnero nga nag-idad og usa ka tuig alang sa halad sa maayong pakig-dait. Halad kini ni Selumiel, anak ni Suri-shaddai.

⁴² Sa ikaunom ka adlaw, si Eliasaf, anak ni Duel, pangulo ni Gad. ⁴³ Ang gihalad: usa ka plangganang plata nga mitimbang og 130 ka guhit sumala sa sukdanan sa santwaryo, ug usa ka pudyot nga plata nga may timbang nga 70 ka guhit. Puno ang duha sa harina nga gisagolag lana alang sa halad-pagkaon; ⁴⁴ usa ka bulawang planggana nga mitimbang og 10 ka guhit, puno sa insenso; ⁴⁵ usa ka toro, usa ka laking karnero, ug usa ka nating karnero nga may usa ka tuig ang idad alang sa halad-sinunog; ⁴⁶ usa ka laking kanding alang sa halad sa sala; ⁴⁷ duha ka baka, lima ka laking karnero, lima ka laking kanding ug lima ka nating karnero nga may usa ka tuig ang idad alang sa halad sa maayong pakig-dait. Halad kini ni Eliasaf, anak ni Duel.

⁴⁸ Sa ikapito ka adlaw, si Elisama, anak ni Amihud, pangulo sa mga anak ni Efraim. ⁴⁹ Ang halad: usa ka plangganang plata nga mitimbang og 130 ka guhit, sumala sa sukdanan sa santwaryo ug usa ka pudyot nga plata nga may timbang nga 70 ka guhit. Puno ang duha sa harina nga gisagolag lana alang sa halad-pagkaon ⁵⁰ usa ka bulawang planggana nga mitimbang og 10 ka guhit, puno sa insenso, ⁵¹ usa ka toro, usa ka laking karnero, ug usa ka nating karnero nga may usa ka tuig ang idad alang sa halad-sinunog; ⁵² usa ka laking kanding alang sa halad sa sala; ⁵³ duha ka baka, lima ka laking karnero, lima ka laking kanding ug lima ka nating karnero nga may usa ka tuig ang idad alang sa halad sa maayong pakig-dait. Halad kini ni Elisama, anak ni Amihud.

⁵⁴ Sa ikawalo ka adlaw, si Gamaliel, anak ni Pedasur, pangulo ni Manases. ⁵⁵ Ang halad: usa ka plangganang plata nga mitimbang og 130 ka guhit, sumala sa sukdanan sa santwaryo ug usa ka pudyot nga plata, nga mitimbang og 70 ka guhit. Puno ang duha sa harina nga gisagolag lana alang sa halad-pagkaon, ⁵⁶ usa ka bulawang planggana nga may timbang nga 10 ka guhit,

puno sa insenso, ⁵⁷ usa ka toro, usa ka laking karnero, ug usa ka nating karnero nga may usa ka tuig ang idad alang sa halad-sinunog; ⁵⁸ usa ka laking kanding alang sa halad sa sala; ⁵⁹ duha ka baka, lima ka laking karnero, lima ka laking kanding ug lima ka nating karnero nga may usa ka tuig ang idad alang sa halad sa maayong pakigdait. Halad kini ni Gamaliel, anak ni Pedasur.

⁶⁰ Sa ikasiyam ka adlaw, si Abidan, anak ni Guedeoni, pangulo sa mga anak ni Benjamin. ⁶¹ Ang halad: usa ka plangganang plata nga may timbang nga 130 ka guhit, sumala sa sukdanan sa santwaryo, ug usa ka pudyot nga plata nga may timbang nga 70 ka guhit. Puno ang duha sa harina nga gisagolag lana alang sa halad-pagkaon; ⁶² usa ka bulawang planggana nga mitimbang og 10 ka guhit, puno sa insenso, ⁶³ usa ka toro, usa ka laking karnero; ug usa ka nating karnero nga may usa ka tuig ang idad alang sa halad-sinunog; ⁶⁴ usa ka laking kanding alang sa halad sa sala, ⁶⁵ duha ka baka, lima ka laking karnero, lima ka laking kanding ug lima ka nating karnero nga may usa ka tuig ang idad alang sa halad sa maayong pakigdait. Halad kini ni Abidam, anak ni Guedeoni.

⁶⁶ Sa ika 10 ka adlaw, si Abiezer, anak ni Amisaddai, pangulo sa mga anak ni Dan. ⁶⁷ Ang halad: usa ka plangganang plata nga mitimbang og 130 ka guhit, sumala sa sukdanan sa santwaryo, ug usa ka pudyot nga plata nga may timbang nga 70 ka guhit. Puno ang duha sa harina nga gisagolag lana alang sa halad-pagkaon; ⁶⁸ usa ka bulawang planggana nga mitimbang og 10 ka guhit, puno sa insenso; ⁶⁹ usa ka toro, usa ka laking karnero, ug usa ka nating karnero nga may usa ka tuig ang idad alang sa halad-sinunog; ⁷⁰ usa ka laking kanding alang sa halad sa sala, ⁷¹ duha ka baka, lima ka laking karnero, lima ka laking kanding ug lima ka nating karnero nga may usa ka tuig ang idad alang sa halad sa maayong pakigdait. Halad kini ni Abiezer, anak ni Amisaddai.

⁷² Sa ika 11 ka adlaw, si Pagiel, anak ni Ocron, pangulo ni Aser. ⁷³ Ang halad: usa ka plangganang plata nga mitimbang og 130 ka guhit, sumala sa sukdanan sa santwaryo ug usa ka pudyot nga plata nga may timbang nga 70 ka guhit. Puno ang duha sa harina nga gisagolag lana alang sa halad-pagkaon. ⁷⁴ usa ka bulawang planggana nga mitimbang og 10 ka guhit, puno sa insenso; ⁷⁵ usa ka toro, usa ka laking karnero, ug usa ka nating karnero nga may usa ka tuig ang idad alang sa halad-sinunog; ⁷⁶ usa ka laking kanding alang sa halad sa sala; ⁷⁷ duha ka baka, lima ka laking karnero, lima ka laking kanding ug lima ka

nating karnero nga may usa ka tuig ang idad alang sa halad sa maayong pakigdait. Halad kini ni Pagiel, anak ni Ocron.

⁷⁸ Sa ika 12 ka adlaw, si Ajira, anak ni Enan, pangulo ni Neftali. ⁷⁹ Ang halad: usa ka plangganang plata nga mitimbang og 130 ka guhit, sumala sa sukdanan sa santwaryo, ug usa ka pudyot nga plata nga may timbang nga 70 ka guhit. Puno ang duha sa harina nga gisagolag lana alang sa halad-pagkaon; ⁸⁰ usa ka bulawang planggana nga may timbang nga 10 ka guhit, puno sa insenso; ⁸¹ usa ka toro, usa ka laking karnero, ug usa ka nating karnero nga may usa ka tuig ang idad alang sa halad-sinunog; ⁸² usa ka laking kanding alang sa halad sa sala; ⁸³ duha ka baka, lima ka laking karnero, lima ka laking kanding ug lima ka nating karnero nga may usa ka tuig ang idad alang sa halad sa maayong pakigdait. Halad kini ni Ajira, anak ni Enan.

⁸⁴ Mao kini ang gidala nga mga halad sa mga pangulo sa Israel aron pagpasidungog sa paghinlo ug paghalad sa altar. Ang nahatag sa mga pangulo sa Israel: 12 ka plangganang plata, 12 ka pudyot nga plata, ug 12 ka bulawang planggana. ⁸⁵ Ang matag usa ka plangganang plata mitimbang og 130 ka guhit ug ang matag usa ka pudyot nga plata mitimbang og 70 ka guhit. Ang gibug-aton sa tanan moabot og 2,400 ka guhit, sumala sa sukdanan sa santwaryo. ⁸⁶ Ang 12 ka bulawang planggana puno sa insenso nga mitimbang og 10 ka guhit ang matag usa sumala sa sukdanan sa santwaryo. Miabot ang tanan og 120 ka guhit.

⁸⁷ Ang mga hayop sa halad-sinunog mikabat og 12 ka toro, laking karnero, ug nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon alang sa halad-pagkaon, 12 ka laking kanding alang sa halad sa sala. ⁸⁸ Ang tanang hayop alang sa halad sa maayong pakigdait mikabat og 24 ka baka, 60 ka laking karnero ug kanding, 60 ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon.

Gihalad kini sa paghilog sa altar. ⁸⁹ Sa pagsulod ni Moises sa Toldang Tagboanan aron pagpakigsulti kang Yahweh, nabati niya ang tingog gikan sa ibabaw sa Sudlanan sa Arka sa Kasabotan, taliwala sa duha ka kerubin. (Ug nakigsulti si Yahweh kang Moises.

8 ¹ Miingon si Yahweh: ² “Sultihi niini si Aaron: Ipahimutang ang pito ka suga sa ingon nga makadand-ag sa atubangan sa tungtonganan sa suga.” ³ Ug gihimo kini. Gipahimutang niya ang mga suga atubangan sa tungtonganan sa suga sumala sa sugo ni Yahweh. ⁴ Bulawan ang tungtonganan sa suga, gikan sa punoan hangtod sa

mga gihay tukma sa sumbanan nga gipakita ni Yahweh kang Moises.

Paglain sa mga Levita

⁵ Miingon si Yahweh kang Moises: ⁶ “Laina ang mga Levita sa ubang Israelita ug buhata ang seremonyas sa paghugas kanila. ⁷ Ingon niini ang seremonyas: Sabligi silag tubig nga iglilimpyo sa sala; barbasan nila ang tibuk lawas ug labhan ang bisti. Unya, malimpyo na sila. ⁸ Pakuhaa silag usa ka torong baka uban sa halad-pagkaon nga labing maayong harina sinagolag lana ug laing toro alang sa halad sa mga sala. ⁹ Paduola ang mga Levita sa atubangan sa Toldang Tagboanan, ug pundoka ang tibuk katawhan sa Israel. ¹⁰ Paduola ang mga Levita sa atubangan ni Yahweh ug ipatapon kanila ang mga kamot sa mga Israelita. ¹¹ Dayon, ibayaw ni Aaron ang mga Levita ug ihalad kang Yahweh sa ngalan sa mga Israelita aron mag-alagad kaniya.

¹² Itapion sa mga Levita ang ilang kamot sa ulo sa mga toro. Ihalad ang usa alang sa sala ug ang lain isip halad-sinunog alang sa pagpasaylo sa mga Levita. ¹³ Unya, dad-a ug paatubanga sila ni Aaron ug sa iyang mga anak; ihalad sila kang Yahweh nga binayaw. ¹⁴ Sa ingon, malain ang mga Levita sa ubang anak ni Israel ug maako sila.

¹⁵ Makasugod na ang mga Levita pag-alagad sa Toldang Tagboanan. Hugasi sila aron ikahalad kang Yahweh nga binayaw.

¹⁶ Gihatag sila kanako sa mga anak ni Israel ug gikuha ko sila puli sa mga kama-gulangan ni Israel. ¹⁷ Akoa ang tanang kama-gulangan ni Israel, mga tawo o hayop. Gipinig ko sila alang kanako sa adlaw nga gilaglag ko ang tanang panganay sa yuta sa Ehipto. ¹⁸ Ug gipuli ko ang mga Levita sa mga panganay ni Israel. ¹⁹ Karon gihatag ko sila kang Aaron ug sa iyang mga anak aron mag-alagad sa ngalan ni Israel sa Toldang Tagboanan pagpangayog pasaylo alang sa mga Israelita ug pagbayad sa ilang sala aron walay mamatay inigduol nila sa santwaryo.”

²⁰ Gibuhat ni Moises ug ni Aaron ug sa tibuk katawhan sa Israel ang gisugo ni Yahweh kang Moises alang sa mga Levita. Kini ang gibuhat sa mga Israelita: ²¹ Gilimpyohan ang ilang sala ug gilabhan ang bisti dayon, gihalad ug gibayaw sila ni Aaron atubangan ni Yahweh, ug gihimo alang kanila ang seremonyas sa pagtabon sa mga sala. ²² Gipasugod sila pagtuman sa ilang katungdanan pag-alagad sa Toldang Tagboanan ubos sa pagdumala ni Aaron ug sa iyang mga anak. Gituman ang sugo ni Yahweh kang Moises alang sa mga Levita.

²³ Miingon si Yahweh kang Moises: ²⁴ “Kini ang balaod bahin sa mga Levita. Makasugod ang Levita pag-alagad sa Tol-

dang Tagboanan gikan sa may ²⁵ anyos. ²⁵ Pahunongon siya ug dili na mag-alagad inigka-50 anyos na niya. ²⁶ Makatabang gihapon siya sa mga igsoon sa pagtuman sa ilang katungdanan sa pag-alagad sa Toldang Tagboanan, apan wala nay kaugalingong buluhaton. Ipatuman kini sa mga Levita.”

Ang Pasko sa Pagsaylo

9 ¹ Miingon si Yahweh kang Moises sa kamingawan sa Sinai, sa unang bulan sa ikaduha ka tuig sa pagbiya nila sa yuta sa Ehipto: ² “Pasauloga ang mga Israelita sa Pysta sa Pagsaylo sa tukmang panahon. ³ Sauloga kini sa ika-14 niining bulan, gikan sa gabii sa unang adlaw ngadto sa sunod – ang tukmang panahon nga inyong sundon. Sauloga ang Paskuwa sumala sa mga lagda ug sa naandang buhaton sa pagsaulog.”

⁴ Busa, gisugo ni Moises ang mga Israelita pagsaulog sa Pasko sa Pagsaylo ⁵ sa kamingawan sa Sinai gikan sa kagabhion sa ika-14 sa unang bulan sumala sa sugo ni Yahweh kang Moises.

⁶ Dihay mga tawo nga nahugaw, kay nakahikap sa patayng lawas. Busa, wala makasaulog sa Pasko sa Pagsaylo nianang adlaw. Nangadto sila kang Moises ug Aaron, ⁷ ug miingon: “Nahugaw kami tungod sa usa ka patay. Apan nganong did-an kami paghimo sa halad kang Yahweh sa tukmang panahon dungan sa ubang Israelita?” ⁸ Mitubag si Moises: “Hulat una, kay mamati ako sa isugo ni Yahweh bahin kaninyo.”

⁹ Miingon si Yahweh kang Moises: ¹⁰ “Sulthi ang mga Israelita: Kon dunay usa kanila o sa ilang kaliwat nga nahugaw tungod sa usa ka patay o nagpanaw ba hinuon sa layo unya, buot mosaulog sa Pasko sa Pagsaylo ni Yahweh, ¹¹ mabuhat kini sa ikaduha ka bulan sa kagabhion sa ika-14 ka adlaw. Mokaon sila sa pan nga walay patubo ug sa pait nga utanon. ¹² Walay ibilin sa gihalad nga mananap alang sa sunod adlaw ug walay balion nga bukok. Sundon nila ang tanang tulumanon sa Pasko sa Pagsaylo. ¹³ Ang limpyo ug wala magpanaw unya, dili mosaulog sa Paskuwa, papahawaon sa katilingban, kay wala siya magdala sa halad kang Yahweh sa tukmang panahon.

¹⁴ Kon ang dumoduong nga nagpuyo uban kaninyo buot magsaulog sa Pasko sa Pagsaylo ni Yahweh, sundon niya ang mga tulumanon ug lagda sa Paskuwa. Usa lang ang balaod alang sa lumolupyo ug dumoduong.”

Migiya sa katawhan si Yahweh

¹⁵ Sa nagbarog na ang Tolda, gitabonan kinig panganod sa adlaw; sa

gabii makita ang panganod nga daw kalayo ibabaw sa Tolda nga magpabilin hangtod sa pagkabuntag. ¹⁶Maadlaw magtabon kanunay ang panganod sa Tolda, ug magabii daw kalayo ang panganod.

¹⁷Kon mopaibabaw na gani ang panganod sa Tolda, hiposon sa mga Israelita ang ilang Tolda ug mopadayog lakaw. Asa gani mohunong ang panganod adto usab sila magkampo. ¹⁸Molakaw ang mga Israelita ug magkampo sa sugo ni Yahweh. Magpadayon sila pagkampo samtang nagpaibabaw sa Tolda ang panganod. ¹⁹Samtang naghunong kini sa Tolda, gisunod sa mga Israelita ang sugo ni Yahweh. Dili sila mopanaw.

²⁰Bisag magpabilin ang panganod ibabaw sa Tolda sa pipila ka adlaw gituman nila ang sugo ni Yahweh. Magkampo ug molakat sila sa sugo lang ni Yahweh. ²¹Kon magpabilin ang panganod gikan sa gabii hangtod sa buntag, inigpataas niini sa buntag molakaw na sila. Kon mopataas ang panganod sa gabii o sa adlaw, inigpataas niini molakaw sila. ²²Usahay magdugay ang panganod ibabaw sa Tolda, sa duha ba ka adlaw, usa ka bulan o usa ka tuig. Magpabilin usab sa kampo ang mga Israelita sulod sa maong panahon; dili molakaw. Inigpataas niini, mao pay ipanglakaw. ²³Sa sugo ni Yahweh magkampo sila, ug sa sugo usab ni Yahweh manglakaw sila. Gituman nila ang sugo ni Yahweh kang Moises.

Ang mga platang trumpeta

10 ¹Misulti si Yahweh kang Moises: ²“Paghimog duha ka platang trompeta nga gamiton aron pagtigom sa katawhan ug paghatag og senyal pagpadayon. ³Inig patingog nimo sa duha, magtigom ang tiboek katawhan uban kanimo sa may pultahan sa Toldang Tagboanan. ⁴Kon usa lang ang patingogon, magtigom uban kanimo ang mga pangulo sa kabanayan sa Israel.

⁵Kon motingog na gani ang trompeta nga daw singgit, sa unang tingog molakaw ang nagkampo sa sidlakan. ⁶Sa ikaduha, molakaw ang nagkampo sa habagatan. Pa-

tingogon ang trompeta alang sa mapanaw. ⁷Apan yano lang ang tingog kon papundokon sila. ⁸Magpatingog sa mga trompeta ang mga pari nga anak ni Aaron. Balaod kini alang kaninyo ug sa tanang kaliwatan.

⁹Kon anaa kamo sa kaugalingong yuta ug makiggubat batok sa kaaway nga nagdaugdaog kaninyo, patingoga ang mga trompeta nga daw singgit. Hinumdoman kamo ni Yahweh nga inyong Diyos ug luwason sa inyong kaaway.

¹⁰Sa inyong mga pangilin, sa kasaulogan, ug sa bag-ong bulan, patingoga ang trompeta samtang gihimo ang halad-sinunog ug ang mga halad sa maayong pakigdait, aron hinumdoman kamo sa inyong Diyos. Ako si Yahweh, inyong Diyos.”

¹¹Sa ika-20 ka adlaw sa ikaduhang bulan sa ikaduhang tuig, mipataas ang panganod sa Toldang Tagboanan. ¹²Busa, milakaw ang mga Israelita gikan sa kamingawan sa Sinai nga nagmartsa sumala sa ilang mga pundok. Mihunong ang panganod sa kamingawan sa Paran.

¹³Ang una nining hut-ong sa panaw sa mga Israelita sumala sa sugo ni Yahweh kang Moises. ¹⁴Nag-una ang bandera sa kampo ni Juda sumala sa ilang pundok-pundok pinagulohan ni Najason, anak ni Aminadab. ¹⁵Nangulo si Natanael, anak ni Suar, sa mga sakop sa tribu ni Isacar; ¹⁶ug si Eliab, anak ni Helon, sa mga sakop sa tribu ni Zabulon.

¹⁷Unya, gihipos ang Tolda. Nag-una ang mga Guersonita ug Merarita nga nagyayong sa Tolda.

¹⁸Misunod ang bandera sa kampo ni Ruben sumala sa ilang pundokpundok pinangulohan ni Elisur, anak ni Seder. ¹⁹Nangulo si Selumiel, anak ni Surisaddai, sa mga sakop sa tribu ni Simeon; ²⁰ug si Elisaf, anak ni Duel, sa mga sakop sa tribu ni Gad.

²¹Nanglakaw ang mga Kehatita nga nagpas-an sa santwaryo sa Balaang Tolda nga napatindog na sa ilang pag-abot. ²²Misunod ang bandera sa kampo ni Efraim, sumala sa ilang mga pundokpundok pinangulohan ni Elisama, anak ni Ammiud. ²³Nangulo si Gamaliel, anak ni Pedasur, sa mga sakop sa tribu ni Manases; ²⁴ug si Abidan, anak ni Guedeoni, sa mga sakop sa tribu ni Benjamin.

²⁵Human sa tanan, gikan sa luyo sa tiboek kampo misunod ang bandera sa kampo ni Dan sumala sa ilang pundokpundok pinangulohan ni Abiezer, anak ni Amisaddai. ²⁶Nangulo si Pagiell, anak ni Ocron, sa mga sakop sa tribu ni Aser; ²⁷ug si Ajira, anak ni Enan, sa mga sakop sa tribu ni Neftali.

²⁸Kini ang han-ay sa pagpanglakaw sa mga Israelita sumala sa ilang mga pundok. Mipanaw sila.

MGA HANDOMANAN SA DISYERTO (*Unang Bahin*)

²⁹Misulti si Moises kang Jobab, anak ni Raguel, ang Midianitang ugangan ni Moises: “Manglakaw kami sa yuta nga gisaad ni Yahweh nga ihatag kanamo. Kuyog ug ayohon kag tagad, kay gisaaran ni Yahweh ang mga Israelita ug kalipay.” ³⁰Mitubag siya: “Dili ako mokuyog, mopauli ako sa akong lungsod ug pamilya.” ³¹Apan miingon si Moises: “Ayaw kamig biyai, kay ikay nasayod asa ta magkampo sa kami-ngawan. Ikay among giya.” ³²Kon mokuyog ka, makaambit usab ka sa mga kaayohang ihatag ni Yahweh.”

³³Mibiya sila sa Bukid ni Yahweh ug nanglakaw sulod sa tulo ka adlaw. Sulod usab sa tulo ka adlaw nag-una kanila ang Arka sa Kasabotan ni Yahweh nga nangitag dapit nga kaphulayan. ³⁴Nagpaibabaw ang panganod ni Yahweh sa adlawan inig-biya nila sa kampo.

³⁵Iniggawas sa Arka sa Kasabotan, namulong si Moises: “Tindog, Yahweh, ug patibulaga ang imong kaaway, papahawaa sa imong atubangan ang nasilag kanimo.” ³⁶Inghunong niini namulong na usab siya: “Balik, Yahweh, sa imong katawhan, ang libolibong Israelita.”

Kalayo gikan kang yahweh

11¹Apan buot makig-away ang katawhan batok kang Yahweh. Nakadungog niini si Yahweh ug nahaling ang dakong kasuko. Gipasilaob ni Yahweh ang kalayo batok kanila ug nasunog ang usa ka bahin gawas sa kampo. ²Misinggit ang katawhan kang Moises nga miampo kang Yahweh alang kanila, ug napalong ang kalayo. ³Ginganlan nilag Tabera ang maong dapit, kay misilaob taliwala nila ang kalayo ni Yahweh.

Mga Tukmo gikan kang Yahweh

⁴Ang mga langyaw nga kauban nila gihidlawg pagkaon. Bisan gani ang mga Israelita mihilak ug miingon: “Kinsay makahatag og unod nga makaon namo? ⁵Nahinumdoman namo

ang gikaon namong isda nga walay bayad didto sa Ehipto, ang mga pipino, melon, bawang, sibuyas ug ahos. ⁶Dili kami ganahang mokaon karon, walay laing makaon gawas sa manna.”

⁷Ang manna daw liso sa kolantro ug morag bedilyo. ⁸Nanglakaw ang katawhan sa pagpanguha niini, nga gigaling sa galin-gang bato o gilubok sa lusong unya, giluto sa kulon o gihimong tinapay nga samag lami sa gilutog lana. ⁹Inig pangyamog sa Kampo sa gabii, mauban ang manna diha sa yuta.

¹⁰Nabati ni Moises ang singgit sa katawhan, ang tagsa tagsa ka pamilya sa may pultahan sa ilang tolda. Nasuko pag-ayo si Yahweh.

Ug nakapalagot kini pag-ayo kang Moises. ¹¹Busa, miingon siya kang Yahweh: “Nganong gihatag mo kining kagubot sa imong alagad? Unsa ang akong nabuhat nga dili makapahimoot kanimo? ¹²Ako bang nanamkon niining mga tawhana? Gipanganak ko ba sila? Apan karon buot mong kugoson ko sila sa akong dughan sama sa yaya nga nagkugos sa bata nga masuso padulong sa yuta nga imong gisaad sa ilang kagikanan. ¹³Asa man ako magkuhag unod alang niining katawhan nga nagsangpit kanako sa pag-ingon: Hatagi kamig unod nga makaon! ¹⁴Kon ako lang usa, dili ko mapas-an kining tiubok katawhan. Bug-at kaayo sila alang kanako. ¹⁵Maayo pag patyon ako nimo kon ingon lang niini ang pagtagad mo kanako. Kon naluoy ka, ipahilayo ako niining kalisod ug ayaw na akog pakit-a sa imong kasuko.”

¹⁶Miingon si Yahweh kang Moises: “Tigoma ang 70 ka lalaki gikan sa mga magulang sa Israel, nga imong

• **10.29** *Sinugdan ni sa han-ay sa karaan na kaayong tradisyon nga nagporma sa dugokan sa ulohan 11 ngadto sa 14. Ining bahina gigamit ang kasagarang titik alang sa karaan nga istorya ug sa “italics” alang sa nagkainan sa mga pari nga naghikay sa Mga Numero.*

• **11.1** Niining ulohana duha ka tradisyon ang gihiusa:

– Ang una mao ang mahitungod sa mga buntog ug sa manna nga sama sa naa sa Ex 16.
– Ang ikaduha mao ang mahitungod sa gasa sa “espiritu ni Yahweh” alang sa mga magulang, ang mga pangulo sa Israel.

giila nga mga magulang sa katawhan ug nga dunay gahom tali kanila. Dad-a sila sa Toldang Tagboanan ug pabaro-nga uban kanimo. ¹⁷ Manaog ako aron makigsulti kanimo, ug kuhaan kog dyotay ang espiritu nga anaa kanimo ug ihatag kanila. Gikan karon, tabangan ka nila pagpas-an sa katawhan aron dili ka mag-inusara.

¹⁸ Sultihì ang katawhan sa Israel: lhalad ang kaugalingon alang sa ugma damlag ug makakaon kamog unod. Nadungog ni Yahweh ang inyong tuaw; nag-ingon kamo: 'Kinsay mohatag kanamog unod nga among makaon? Mas maayo pa alang kanamo sa Ehipto!' Hatagan kamog unod ni Yahweh ¹⁹ ug makakaon kamo dili lang sa 1 o 5 o 10 o 20 ka adlaw ²⁰ kon dili, sa usa gayod ka bulan hangtod nga mogawas kini sa inyong ilong ug baba ug lud-on na kamo. Kini ang mahitabo, kay gisalikway ninyo si Yahweh, inyong kadapig ug mihilak kamo sa iyang atubangan nga nagkanayon: "Nganong namahawa kami sa Ehipto?"

²¹ Miingon si Moises: "600,000 ka tawo ang uban kanako ug moingon ka: Hatagi silag unod nga ilang makaon sulod sa usa ka bulan! ²² Duna bay igong gidaghanon sa karnero ug baka alang kanila? Bisan gani ang isda sa kadagatan dili paigo."

²³ Miingon si Yahweh kang Moises: "Gamay o mubo ba ang buktan ni

Yahweh? Makita nimo karon kon tinuod ba o dili ang akong gisulti."

• ²⁴ Migawas si Moises ug mitaho sa katawhan sa gisulti ni Yahweh. Giti-gom niya ang 70 ka lalaki nga mga magulang ug gipaalirong sa Tolda. ²⁵ Mikanaog si Yahweh sa panganod ug misulti kang Moises. Gikuhaan niya ang espiritu ni Moises ug gihatag sa 70 ka magulang nga lalaki. Sa diha na kanila ang espiritu, nanagna sila. Apan wala kini nila usbag buhat.

²⁶ May duha ka magulang nga nag-pabilin sa kampo. Eldad ang ngalan sa usa ug Medad ang usa. Mikunsad usab kanila ang espiritu ni Moises, kay anaa man sila sa listahan, apan wala sila moadto sa Tolda. Samtang nanagna sila sulod sa kampo, ²⁷ may batan-ong lalaki nga midagan kang Moises ug miingon: "Nanagna usab si Eldad ug Medad sa kampo. ²⁸ Si Josue, ang anak ni Nun, nga nag-alagad kang Moises gikan sa pagkabata miingon: "Agalong Moises, hunonga sila!"

²⁹ Apan miingon si Moises: "Nasina ka ba kanako? Maayo unta kon ang tibukok katawhan ni Yahweh mahimong propeta ug ihatag kanila ni Yahweh ang iyang espiritu!" ³⁰ (Nya, mibalik sa kampo si Moises ug ang mga magulang sa Israel.

³¹ Mihuyop ang hangin gikan kang Yahweh nga nagdalag mga buntog gikan sa dagat ug gipatugdon sa isig ka kilid sa kampo nga milukop og lapad sa yuta, may

• 24. Ang unang kaamgohan nga nabatona sa mga Israelita mahitungod sa *Espiritu sa Diyos* nakuha pinaagi sa mga buhat sa mga propeta. Ang mga propeta mga tawong nasayod sa tinago sa Diyos. Gipaambit sila sa Diyos sa iyang kaalam, mga tawo nga sa pipila ka higayon nagbaton sa talagsaong gahom. Pinaagi sa mga lihok sa mga propeta ang mga Israelita nakaamgo nga ang Diyos nagpaila sa iyang espiritu. (Ang pulong "ruah" sama rag kahulogon sa *espiritu* ug *hangin*).

Aron mas masabtan ang maong istorya, makatabang kon itandi sa 1 S 10:1-3 ug 19:18-24.

Kining istoryaha nagtudlo nga ang Espiritu naglihok sa daghan ug lainlaing paagi (tan-awa ang 1 Cor 12 ug 14). Usa ka paagi ang pagpanagna o ang paghimog katingalahan o ang pagsultig lainlaing pinulongan, ubp., apan ang

mas importanting gasa mao ang paggiya ug pagtudlo sa katawhan sa Diyos. Sugod ni Moises, ang pinili ug tinugyanan sa Diyos, (nga wala gani mosultig lainlaing pinulongan ni *managna*), ang Espiritu sa Diyos nasinati sa linamdagang mga tawo.

Ang istorya ni Eldad ug Medad nagpaila lang nga dili ihatag kanunay sa Diyos ang iyang Espiritu sa kadagkoan sa tinooan. Tinuod nga si Eldad ug Medad nalakip sa talaan, apan dili sila suod ni Moises. Sa samang paagi ang mga awtoridad sa katawhan sa Diyos dili angayng matigala kon may mga higayon nga ang Espiritu dili ihatag ka nila, ug sa way pupananghid adto ihatag sa uban: mao ni ang nahitabo kang Cornelio (Buhat 10) ug Pablo (Buhat 9).

Maayo unta kon ang tanang katawhan ni Yahweh mga propeta: (tan-awa ang Joel 3:1 ug Buhat 2:17).

distansya nga usa ka adlaw nga laktonon sa usa ka kilid. Mao usab sa atbang. (Usa ka metro ang gibag-on niini gikan sa yuta.

³² Nanakop ang mga tawo sa mga buntog nianang tibukok adlaw ug gabii ug sa sunod adlaw. Ang labing dyotay nga nakuha sa usa ka tawo miabot og 10 ka bukag, nga ilang gibulad libot sa kampo. ³³ Nangaon pa sila sa unod, dihang misilaob na usab ang kasuko ni Yahweh batok sa katawhan, ug gihampak sila sa labihan kadakong katalagman.

³⁴ Gitawag og Quibrot-hat Taava ang maong dapit, kay didto gilubong ang mga tawo nga nangandoy og laing pagkaon. ³⁵ Gikan sa Quibrot-hat-Taava nanglakaw ang katawhan padulong sa Jaserot ug nagpabilin didto.

Gihagit ni Miriam ug Aaron si Moises

12¹ Misulti batok kang Moises si Miriam ug Aaron tungod sa babayeng taga Cus nga gipangasawa niya. ² Nagkanayon sila: Pinaagi ba lang kang Moises nga makigsulti si Yahweh sa katawhan? Dili ba siya misulti pinaagi kanamo?" Ug nakadungog niini si Yahweh.

³ Labing mapaubsanon nga tawo si Moises sa tibukok kalibotan. ⁴ Apan sa kalit lang misulti si Yahweh kang Moises, Aaron ug Miriam: "Ari kamong tulo sa Toldang Tagboanan." Ug midadto sila.

⁵ Mikanaog si Yahweh sa panganod, mihunong sa pultahan sa Tolda ug gitawag si Aaron ug si Miriam. Migawas ang duha, ⁶ ug misulti si Yahweh: "Pamati pag-ayo sa akong isulti:

Kon may propeta sa taliwala ninyo, magpaila ako kaniya sa panan-awon ug makigsulti sa damgo.

⁷ Apan dili ko kiini mabuhat kang Moises, akong alagad, kay piniyalan ko siya ug sinaligan.

⁸ Misulti ako kaniya nga atbangay, klarohay ug sa walay lipudlipod, kay makakita man siya kang Yahweh. Nanganong wala kamoy kahadlok pag-sulti batok sa akong alagad, si Moises?"

⁹ Miulbo ang kasuko ni Yahweh batok kanila, ug milakaw siya.

¹⁰ Nagpalayo ang panganod sa Tolda unya, si Miriam naputi daw yelo sa sanla. Miduol si Aaron kang Miriam ug nakita nga sanlahon si Miriam. ¹¹ Busa, misulti siya kang Moises:

"Akong agalon, ayaw kamig siloti tungod sa sala nga among nahimo sa among kabuang. ¹² Ayawg itugot nga maingon si Miriam sa bata nga natawong patay kansang lawas naut-ot na sa paggawas sa tiyan sa inahan."

¹³ Busa, misangpit si Moises kang Yahweh: "Ayoha intawon siya, o Diyos." ¹⁴ Apan misulti si Yahweh kang Moises: Kon lud-an sa iyang amahan ang nawong, dili ba siya magtago sa pito ka adlaw tungod sa kaulaw? Pagawsa siya sa kampo sa pito ka adlaw ug madawat siyag usab."

¹⁵ Busa, gipagawas si Miriam sa kampo sulod sa pito ka adlaw, ug wala manglakaw ang katawhan hangtod nga gipabalik siya.

¹⁶ Unya, nanglakaw ang katawhan gikan sa Jaserot ug nagkampo sa kamingawan sa Paran.

• **12.1** Sa Ebanghelyo, si Jesus namulong nga way propeta nga dawaton sa kaugalingong pamilya, (tan-awa ang Mc 6:4). Si Miriam ug Aaron, ang mga "igsoon" ni Moises, misaway sa iyang gibuhat. Tingalig husto sila. Ugaling lang nagtinguha sila pagpakigtupong ni Moises. Ang Diyos nanglabot aron kapanalipdan ang iyang propeta.

Ang tubag sa Diyos nakapatin-aw sa duha ka butang:

– Gihatagan si Moises og espisyal nga luna pagpasundayag sa Diyos nganha sa tawo: tukoron niya ang mga sukaranan sa pagtoo sa bugtong Diyos nga Naglingkawas, Tarong, Balaan ug Maluluy-on ug wala nay propeta

nga makapausab pa ini. Dugang pa, ang mga propeta kinahanglang ilhon ug dawaton sa mga pangulo sa Katawhan sa Diyos, mga sumusunod ni Moises.

– *Kaniya misulti ko...*(b. 8) Ang mga panan-awon ug mga damgo magamit sa Diyos pagpadayag sa kaugalingon ngadto sa mga propeta, apan ang maong paagi ubos rag matang, kay magamit man sa ubang espiritu lakip sa yawa. Sahi sa nahitabo ni Moises ug sa uban nga iladong propeta, ang Diyos direktong nagpadayag nila sa ilang kailadman. Pinaagi ini gibag-o sila ug gibalaan sa Diyos.

Labing mapaubsanon...(b. 3) ang tinawng timaan nga gikahimamat niya ang Diyos.

Nagpadala si Moises og mga espiya

13¹ Giingnan ni Yahweh si Moises: ² Pagsugog mga lalaki nga moadto aron pagsusi sa yuta sa Canaan nga akong ihatag sa mga anak ni Israel; usa ka lalaki gikan sa matag tribu. Pangulo ang tanan.

³ Busa, gipadala ni Moises kining mga tawhana gikan sa kamingawan sa Paran, sumala sa sugo ni Yahweh. Ang tanan pangulo sa mga Israelita. ⁴ Si Sammua, nga anak ni Zacur, sa tribu ni Ruben; ⁵ si Safat, anak ni Huri, sa tribu ni Simeon; ⁶ si Caleb, anak ni Jefone, sa tribu ni Juda; ⁷ si Igal, anak ni Jose sa tribu ni Isacar; ⁸ si Oseas, anak ni Nun, sa mga anak ni Jose sa tribu ni Efraim; ⁹ si Palti, anak ni Rafu, sa tribu ni Benjamin; ¹⁰ si Gaddiel, anak ni Sodi, sa tribu ni Zabulon; ¹¹ si Gaddi, anak ni Susi, sa mga anak ni Jose sa tribu ni Manases; ¹² si Ammiel, anak ni Gemali, sa tribu ni Dan; ¹³ si Setur, anak ni Micael, sa tribu ni Aser; ¹⁴ si Nahabi, anak ni Vapsi, sa tribu ni Neftali; ¹⁵ ug si Guel, anak ni Maqui, sa tribu ni Gad.

• ¹⁶ Kini ang mga ngalan sa mga lalaki nga gipadala ni Moises aron pagsusi sa yuta sa Canaan. Gitawag ni Moises ug Josue si Oseas, anak ni Nun.

¹⁷ Gisugo sila ni Moises sa pagpangespia sa yuta sa Canaan ug giingnan: “Pangadto kamo sa Negueb unya, tungas sa kabungtoran. ¹⁸ Tan-awa ang kahimtang sa yuta, susiha ang lumolupyo – unsa sila kagamhanan o kahuyang, daghan ba sila o dyotay. ¹⁹ Tan-awa usab kon maayo o daotan ba ang ilang gipuy-an, ug unsang klaseha ang ilang mga syudad – mga kampo ba lang o duna bay mga paril? ²⁰ Tan-awa kon tabunok ba o dili ang yuta, kon may kakahoyan ba o wala. Pagbaton og kaisog, ug pagda-

lag pipila ka bunga sa ilang yuta.” Panahon to sa unang tinghinog sa ubas.

²¹ Nangadto sila ug gisusi ang yuta gikan sa kamingawan sa Zin hangtod sa Rejob, duol sa ganghaan sa Emat.

²² Nangadto sila sa Negueb ug miabot sa Hebron, daang lungsod nga natukod pito ka tuig human matukod ang Suan sa Ehipto. Didto nagpuyo si Aji-man, Sesai ug Tolmai, mga anak ni Enac.

²³ Nangabot sila sa Walog sa Escol diin nagputol silag sanga nga may pungpong sa ubas ug gipas-an nilang duha sa yayongan. Nagdala usab silag igos ug uban pang prutas. ²⁴ Tungod sa pungpong sa ubas nga ilang nakuha, gitawag ang maong dapit sa mga anak ni Israel og Walog sa Escol.

²⁵ Namauli sila human sa 40 ka adlaw sa pagsusi sa yuta sa Canaan. ²⁶ Miabot ug nakigkita sila kang Moises ug Aaron ug sa tibuok katawhan sa Israel sa kamingawan sa Paran sa Cades, gisuginlan siya sa ilang nasayaran, ug gipakita sa mga bunga sa yuta. ²⁷ Miingon sila kang Moises: “Nakasulod kami sa yuta nga imong gipaadto kanamo. Ug tinuod nga nagdagayday didto ang gatas ug dugus. Ania ang mga bunga. ²⁸ Apan gamhanan ang katawhan nga nagpuyo sa yuta. Dagko ug dunay paril ang mga syudad, ug nakita pa namo ang kaliwat sa mga Enacita, ang mga higanti. ²⁹ Nagpuyo ang mga Amalecita sa yuta sa Negueb. Tua nagpuyo sa kabungtoran ang mga Heteo, Jebuseo ug Amorreo. Ang mga Kananee sa

• **13.16** Adtong mga adlaw, ang yuta nga gisaad sa mga Hebreo gitawag og Canaan. Sa kadugayan ginganlan nig Israel, kay ang mga Israelita may nakatag-ya ini. Gitawag sab ni ug Palestina ug giisip nga paraiso. ... *nagputol silag sanga...* (b. 23) Kining mabulokong detalye nagpakita sa katahoman sa yuta diin nagdagayday ang “gatas ug dugos”. Kining hulagwaya gigamit sa mga Israelita karon nga simbolo sa ilang nasod.

Apan, sa pagbalik na sa mga sinugo, gibalita ang kalisod pagpanag-ya sa maong yuta; tungod ini nawad-ag kadasig ang mga tawo. Ang Biblia puno sa mga katingalalang saad sa

Diyos alang sa iyang katawhan, apan dili ni mohatag nato sa bisag unsa kon dili ta maningkamot.

Dinhi ang Biblia naghulagway sa usa sa mga grabing sala sa Israel, sama sa gihisgotan sa Ex 32. Dili unta lisod alang sa Israel ang pagtuo ni Yahweh kon wala pa siya mohagit nila pagbuntog sa Yuta sa Canaan, nga nakapahadlok nila. Sa samang paagi, daghang Kristyanos karon napuno sa diyosnong kadasig, apan mahadlok kon ang Simbahan maghagit nila pagtugyan sa kaugalingon sa paglihok alang sa tinuod nga hustisya ug pagpasig-uli nga pagahimoon sa tanang dapit sa kalibotan.

baybayon sa dagat ug sa pangpang sa Jordan.”

³⁰ Gipahilom ni Caleb ang katawhan nga misupak kang Moises, ug giingnan: “Kinahanglang mangadto ta aron agawon ang maong yuta. Makahimo ta niini.” ³¹ Apan miingon ang mga lalaki nga miuban kaniya: “Dili ta makabuntog sa katawhan didto. Mas gamhanan sila kay kanato.”

³² Nagpalakaw silag balita sa mga Israelita, mahitungod sa yuta nga ilang gilibot pagsusi: “Molamoy ang maong yuta sa kaugalingong lumolupyo, ug pagkadagko sa tanang tawo nga among nakita didto. ³³ Nakakita pa mig mga higanti (mga anak ni Enac). Alang kanamo mora lang kamig alisiwsiw sa ilang atubangan; ingon usab niini ang ilang panan-aw kanamo.”

Merebelde ang Katawhan

14 ¹ Unya, naninggit ang tibuok katawhan ug nanghilak niadtong gabhiona. ² Nagbagulbol ang mga anak ni Israel batok kang Moises ug Aaron. Miingon ang tibuok katawhan: “Maayo pag namatay kami sa Ehipto o sa kamingawan! ³ Nganong gidala kami ni Yahweh dinhi diin matatay kami sa espada, ug maangin ang among mga asawa ug gagmayng bata? Dili ba, mas maayo pag mamalik kami sa Ehipto?” ⁴ Nag-ingnanay sila sa usag usa: “Magpili kitag pangulo ug mamalik ta sa Ehipto.”

⁵ Mihapa sa yuta si Moises ug Aaron

sa atubangan sa pundok sa mga Israelita. ⁶ Gigisi ni Josue, anak ni Nun, ug ni Jefone ang ilang bisti. Nagkaban sila pagsusi sa yuta, ⁷ ug misulti sila sa tibuok katawhan sa Israel sa pag-ingon: Maayo kaayo ang yuta nga among giadto og gisusi. ⁸ Kon nahimuot kanato si Yahweh, dad-on ta niya niadtong yutaa nga iyang ihatag, yuta diin nagdagayday ang gatas ug dugus. ⁹ Apan ayawg sukol kang Yahweh ug ayawg kahadlok sa mga tawo nga tua didto, kay hutdon ta sila. Mawagtang ang ilang panalipod, ug uban kanato si Yahweh. Ayawg kahadlok kanila!”

¹⁰ Batohon unta sila sa tibuok katawhan, apan sa kalit milutaw ang Himaya ni Yahweh sa Toldang Tagbongan atubangan sa tanang anak ni Israel.

¹¹ Misulti si Yahweh kang Moises: “Hangtod kanus-a ba mosalikway kanako kining mga tawhana? Hangtod kanus-a ba magdumili sila pagtoo kanako, bisan pa sa mga milagro nga gi-himo ko alang kanila? ¹² Padad-an ko silag katalagman ug laglagon, apan himoon ko ikaw nasod nga mas dako ug mas gamhanan pa kay kanila.”

¹³ Miingon si Moises kang Yahweh: “Nasayod ang mga Ehiptohanon nga gipagawas mo kining mga tawhana sa Ehipto pinaagi sa imong gahom; ¹⁴ ila kining gisugilon sa lumolupyo sa yuta. Nasayod sila nga ikaw, Yahweh, naa taliwala sa imong katawhan; nga nakakita sila sa imong nawong. Nasayod sila nga ang imong panganod mag-

• **14.1** Makahinumdom tag susamang kasinatian ining maong pag-alsa.

Ang kahadlok dili maayong magtatambag: makapabangis ni sa mga talawan.

Ang mga propeta gipatay sa way kaamgohan aron pagpatunhay sa mining kahayahay nga ilang natagamtam, o aron pagpaulipon pag-usab sa Ehipto.

Apan ang Diyos miluwas sa makigharong sa pundok sa katawhan tungod ug alang sa Diyos.

Hangtod kanus-a...(b. 11) Kining mga pulonga gipunting pod sa tanang moingon: wala nay mahimo aron pagsumpo sa mga bisyo, sa pangurakot ug kahiwian sa kagamhanan, sa

pagpipihig ug pagpahimulos. Kining mga tawhana dili mamugnaon; gibugnaw nila ang uban. Nasupak sila sa Kristohanong mithi.

Pasayloa...(b.19) Sa makausa pa si Moises makita dinhi isip tigpataliwala. Sa suod niyang relasyon sa Diyos, nakasinati si Moises nga ang Diyos puno sa kaluoy ug kaayo.

Puno ang Diyos sa pasaylo, apan wala ni makapagawas sa tawo sa sangpotanan sa sala ug sayop nga nabuhat. Ang pag-alsa sa Cades ug ang misunod nilang kaparotan hinungdan nga ang mga Hebreo nalangan pagsulod sa Canaan. Napundo sila sa Cades sulod sa kapid-an ka tuig ug ang dili buot manggilabot pag-ilog sa yuta, nangamatay.

uban sa imong katawhan, ug nga mag-una ka kanila sa haliging pangano-d sa adlaw, ug sa haliging kalayo sa gabii. ¹⁵ Karon sa usa ka higayon, hudon ba nimog patay kining mga tawhana?

Unya, moingon ang mga nasod nga nakabalita kanimo:

¹⁶ “Wala makahimo si Yahweh pagdala sa katawhan sa yuta nga iyang gisaad busa, gipatay sila sa kamingawan. ¹⁷ Ginoo ko, ipakita karon ang imong gahom, kay sumala kanimo, ¹⁸ dili ka daling masuko ug dato ka sa kaayo ug gugma. Gipasaylo mo ang mga sala ug ang pagsukolsukol, apan dili mohukom sa makasasala nga inosenti. Hinunoa, silotan ang mga anak hangtod sa ikatulo ug ikaupat nga kaliwat tungod sa kadaotan sa ginikanan. ¹⁹ Pasayloa ang kasal-anan sa katawhan, sumala sa gidak-on sa imong kaluoy, sama nga gipasaylo mo sila sukad sa Ehipto hangtod karon.”

²⁰ Misulti si Yahweh: “Gipasaylo ko na sila sumala sa imong mga pulong, ²¹ apan samtang buhi pa ko ug ang tibukok kalibotan napuno pa sa Himaya ni Yahweh, ²² ipanumpa ko nga dili nila makita ang yuta nga akong gisaad sa ilang gagikanan. Nakita na nilang tanan ang akong Himaya ug mga milagro sa Ehipto ug sa kamingawan, apan ¹⁰ na usab ka higayon nga gisulayan ako nila ug wala sila mopatalinghog kanako. ²³ Walay nagsalikway kanako nga makakita niini. ²⁴ Ang akong alagad lang, si Caleb, ang makasulod didto, kay lahi ang iyang espiritu ug misunod siya kanako sa hingpit. Dad-on ko siya sa yuta nga giadtoan niya, nga unya mapanag-iyaya sa iyang kaliwat, ²⁵ samtang ang mga Amalecita ug Kananeo magpabilin sa walog.

Busa, balik ugma ug adto sa kamingawan padulong sa Pulang Dagat.”

²⁶ Misulti na usab si Yahweh kang Moises ug Aaron:

²⁷ “Hangtod kanus-a ba mangreklamo

kining katawhan nga daotan? Nadungog ko ang bagulbol sa katawhan sa Israel. ²⁸ Sul-tihi sila: Samtang buhi ako, ako, si Yahweh, ang namulong, buhaton ko ang inyong gipanulti. ²⁹ Ang tanan ninyo nga ²⁰ anyos pataas nga naapil sa ihap unya, nagbagulbol batok kanako, mahibilin dinhi sa kamingawan ang patay ninyong lawas, gawas kang Caleb, anak ni Jefone, ug Josue, anak ni Nun. ³⁰ Dili kamo makasulod sa yuta nga akong gisaad. ³¹ Apan ang inyong mga anak nga giingon ninyong maapil pagkabinihag, akong dad-on, ug silay makaadto sa yuta nga inyong gisalikway. ³² Ang patay ninyong lawas mahibilin sa kamingawan. ³³ Ang inyong mga anak maglaruylaroy sulod sa 40 ka tuig uban sa ilang mga karnero nga magpas-an sa bug-at ninyong sala hangtod nga mangamatay na kamong tanan sa kamingawan. Antoson usab ninyo ang bug-at nga silot sa inyong mga sala sulod sa 40 ka tuig.

³⁴ Ingon sa gidugayon pagsusi sa yuta sa Canaan, mao usab ang gidugayon sa pag-antos ninyo sa bug-at nga silot sa mga sala aron masabtan ninyo kun unsa kadaotan ang pagpakigbatok kanako. ³⁵ Ako, si Yahweh, ang nagsulti. Sa walay duhaduha ako kining buhaton sa tanang daotan nga katawhan nga nagkahiusa batok kanako. Matapos sila sa kamingawan. Mangamatay sila.”

³⁶ Nangamatay sa plasa atubangan ni Yahweh ang mga lalaki nga gipaadto ni Moises aron pagsusi sa yuta, ³⁷ ug sa pag-balik naningkamot nga magbagulbol kang Yahweh ang katawhan pinaagi sa pagsabwag ug daotang balita bahin sa yuta. ³⁸ Sa nangadto pagsusi, si Josue ra, anak ni Nun ug si Caleb, anak ni Jefone, ang naluwas.

³⁹ Sa pagsulti niini ni Moises sa mga Isra-elita, ang tibukok katawhan nagbangotan pag-ayo. ⁴⁰ Sayo sa buntag mibangon sila, nanungas sa bungtod, ug miingon: “Ania kami! Nakasala, apan karon andam na sa pag-adto sa dapit nga gisaad ni Yahweh.”

⁴¹ Miingon si Moises: “Nganong mosupak kamo sa sugo ni Yahweh? Dili kamo molamos. ⁴² Ayawg adto, kay wala kaninyo si Yahweh, basig laglagon lang kamo sa inyong kaaway. ⁴³ Maglisod kamo batok sa mga Amalecita ug Kananeo, ug mangamatay kamo sa ilang espada, kay mitalikod kamo ug wala mosunod kang Yahweh busa, wala siya kaninyo.”

⁴⁴ Mipugos sila pagtungas sa tumoy sa bungtod, apan wala mogawas sa kampo ang Arka sa Kasabotan ni Yahweh ug si Moises.

⁴⁵ Mao nga mikanaog ang mga Amalecita ug Kananeo nga nagpuyo sa bungtod ug gibuntog sila unya, gigukod hangtod sa Horma.

UBAN PANG MGA HALAD

15 ¹Misulti si Yahweh kang Moises: ²“Ingna ang mga Israelita: Inig-abot ninyo sa yuta nga akong ihatag diin mopuyo kamo, ³pangandam ug humot nga halad-sinunog alang kang Yahweh gikan sa inyong mga baka ug karnero; kon dili gani, sakripisyo sa pagtuman sa panaad o alang sa pagsunod sa kaugalingong kabubut-on. ⁴Ang mohimo sa halad alang kang Yahweh magdalag pagkaon, ang ika-10 nga bahin sa epa nga pinong harina. Sagolan kinig lana; ang ikaupat nga bahin sa hin. ⁵Magdala siyag bino, ang ikaupat nga bahin sa hin, nga hudtug sunog o isakripisyo uban sa nating karnero. ⁶Kon may laking karnero, magdala siyag halad-pagkaon, duha sa ika-10 nga bahin sa pinong harina sinagolag lana; ang ikatulong bahin sa hin; ⁷ug usa ka halad-ilimnon, ang ikatulong bahin sa hin isip humot nga halad kang Yahweh. ⁸Kon maghalad kag torong baka isip halad-sinunog aron pagtuman sa panaad o aron ba hinuon paghimog halad sa maayong pakigdait kang Yahweh, ⁹paghimog halad-pagkaon, ang tulo sa ika-10 nga bahin sa epa sa pinong harina sinagolag lana nga katunga sa hin; ¹⁰usa usab ka halad nga ilimnon, ang katunga sa hin, isip humot nga halad kang Yahweh. ¹¹Himoa usab kini sa matag torong baka o laking karnero o nating karnero o nating kanding nga inyong halad. ¹²Kon daghan ang halad, himoa kini sa matag usa.

¹³Buhaton kini sa tanang lumulupyo dinhi aron mahumot alang kang Yahweh ang inyong halad-sinunog. ¹⁴Tumanon usab ang maong balaod sa mga langyaw uban kaninyo bisag sa mubo lang nga panahon, ingon man sa nagpanaw, ang paghimog halad-sinunog nga humot alang kang Yahweh. ¹⁵Usa lang ang balaod alang kaninyo ug sa langyaw nga tapon uban ninyo. Alang kini sa tanan ninyong kaliwatan, kay sa atubangan ni Yahweh sama ra kaninyo ang langyaw. ¹⁶Usa lang ang balaod ug usa ang balansayon ninyo ug sa langyaw nga uban ninyo.

Mga halad sa dili tinuyo nga sala

¹⁷Misulti si Yahweh kang Moises: ¹⁸“Ingna ang mga Israelita: Inig-abot ninyo sa yuta diin dad-on tamo, ¹⁹makakaon kamog pan. Busa, pagdalag halad kang

Yahweh. ²⁰Sa unang minasa ninyong harina, paghalad ug tinapay. Ingon man ang unang tinapay sa inyong giokanan. ²¹Pag-gahin alang kang Yahweh sa labing maa-yong minasa ninyong harina. Buhaton usab kini sa inyong sumosunod gikan sa kaliwatan ngadto sa kaliwatan. ²²Kon ugaling ma-sayop kamo ug dili makatuman sa tanang kasugoan nga gihatag ni Yahweh kang Moises, ²³ug sa iyang gisugog kaninyo pinaagi ni Moises, buhata kini, kamo ug ang inyong kaliwatan. ²⁴Kon wala tuyoa sa katilingban ang pagbuhat niini, maghalad silag nating baka, halad-sinunog nga maghatag ug kahumot kang Yahweh, ug iuban sa halad-pagkaon ug ilimnon nga nabatasan, ug sa laking kanding, ang halad alang sa sala. ²⁵Busa, ang pari mangayog pasaylo alang sa tibook katilingban sa Israel. Pasayloon sila, kay usa lang to ka sayop. Gidala nila kang Yahweh ang halad-sinunog ingon man ang halad alang sa sala tungod sa ilang sayop. ²⁶Pasayloon ang tibook katilingban sa Israel ingon man, ang langyaw nga nagpuyo uban nila, kay naapil sa maong sayop ang tibook katilingban.

²⁷Kon usa lang ka tawo ang makasala nga dili tinuyo, maghalad siyag kanding bayi nga may usa ka tuig ang panuigon isip halad alang sa sala. ²⁸Mangayog pasaylo ang pari atubangan ni Yahweh alang sa nakasala nga dili tinuyo. Ug pasayloon siya. ²⁹Usa lang ang inyong balaod alang sa makasala nga dili tinuyo, Israelita siya nga lumad o langyaw ba hinuon, nga nagpuyo uban ninyo.

³⁰Apan kon may nakasala nga tinuyo-an, lumad o langyaw, nagpasipala siya kang Yahweh. Busa, palagpoton siya sa katilingban. ³¹Gisalikway niya ang pulong ni Yahweh ug gilapas ang mga sugo. Laglagon siya, ug siya ray manubag sa kaugalingong kamatayon.”

Patyon ang naglapas sa adlaw sa pahulay

³²Samtang diha pa sa karmingawan ang mga Israelita, nakatagbo silag lalaki nga nangahoy sa Adlaw Sa Pahulay. ³³Gidala siya sa nagdakop kaniya kang Moises ug Aaron ug sa tibook katilingban. ³⁴Gibilanggo una siya samtang wala pa sila makahukom sa angayang buhaton. ³⁵Misulti si Yahweh kang Moises: “Patyon siya; bato-

• **15.1** Sa mga ulohan 15-19 duna silay laing mga balaod ug kostumbre sa Israel.

– Ang 15:17 awahag sa paghalad sa unang abot sa pan hinimo sa harina sa bag-ong ani. Ang katawhan sa Diyos mabuotan ug magmatinahoron nga katawhan; sa dili pa mokaon, magpasalamat pag-una, ug dili unahon pagsil-

bi ang kaugalingon; itanyag ang unang bahin sa Levita o sa kabos, nga sama rag gihalad alang sa Diyos.

– 15:37. Ang morado nga hilo ikatandi sa mga tsapa o medalya nga gigamit sa daghang tawo karon: dayag nga timaan nga maayo lang kon naghulagway pod sa diwa nga naa sa kai-

hon sa tanan gawas sa kampo.”³⁶ Busa, gidala siya sa katawhan gawas sa kampo ug gibato hangtod nga namatay, sumala sa gisugo ni Yahweh kang Moises.

³⁷ Misulti si Yahweh kang Moises: ³⁸ “Pabordahi sa mga Israelita ang sidsid sa ilang bistu ug palubirig granateng pisi ang matag borda. ³⁹ Ang borda mainyong handomanan. Iniggakita niini, mahinumdom kamo sa tanang sugo ni Yahweh nga inyong bansayon. Dili kamo magtuman sa inyong gusto, sa kasingkasing ug sa mata, nga makapasalaag kaninyo. ⁴⁰ Busa, hinumdoman ug tumanon ninyo ang akong mga sugo aron mabalaan kamo alang sa inyong Diyos. ⁴¹ Ako si Yahweh, inyong Diyos. Gipagawas ko kamo sa Ehipto aron ako, si Yahweh, mainyong Diyos.”

Si Core, si Danan ug si Abiron

16 ¹ Misukol ni Moises si Core, anak ni Isar sa banay ni Quehat, tribu ni Levi. Misupak kang Moises si Danan ug Abiron, mga anak ni Eliab nga anak ni Pelu sa tribu ni Ruben. ² Mikuyog kanila ang 250 ka Israelita, mga inilang pangulo sa katilingban ug mga opisyal.

³ Nagkatigom sila batok kang Moises ug Aaron, ug miingon: “Sobra na ang giangkong ninyong papel! Balaan ang tibuk katilingban, ug nag-uban kanila si Yahweh. Busa, nganong gipaibabaw ninyo ang kaugalingon sa katawhan ni Yahweh?”

⁴ Niini mihapa si Moises, ⁵ ug misulti kang Core ug sa mga kauban: “Ugma sa buntag ipakita ni Yahweh kinsay iyaha ug kinsay balaan alang kaniya unya, paduolon sila. Paduolon ang iyang pilion. ⁶ Ikaw, Core, ug ang tanan mong kauban, kuhaa ang mga insensaryo ⁷ ug pun-a sa nagbagang uling ug butangig insenso atubangan kang Yahweh. Pilion ni Yahweh ang

balaan. Naghinobra na kamong mga anak ni Levi!”

⁸ Mipadayon si Moises pagsulti kang Core: “Pamatia ako karon, mga anak ni Levi. ⁹ Dili pa ba igo nga kamoy gipili sa Diyos sa tanang Israelita aron pagduol kaniya ug pag-alagad sa Tolda ni Yahweh; ug aron pagbarog atubangan sa katawhan ug pag-alagad sa ilang ngalan? ¹⁰ Gitawag kamo aron maiyang mga suod, ikaw ug ang tanan mong kaigsoonan nga Levita. Karon nag-ambisyon pa kamo sa katungdanan sa pari! ¹¹ “May daotan ba nga gibuhat si Aaron nga nagreklamo man kamo batok kaniya? Si Yahweh ang gisupak nimo ug sa imong mga kauban.”

¹² Nagpadalag mensahero si Moises aron pagtawag kang Danan ug Abiron, mga anak ni Eliab, apang miingon sila: “Dili kami moanha. ¹³ Dili pa ba igo nga gipagawas kami nimo sa yuta diin nagdagayday ang gatas ug dugos aron mamatay dinhi sa kamingawan? Ug karon buot na usab ka nga maghari kanamo? ¹⁴ Wala kami nimo dada sa yuta nga nagdagayday sa gatas ug dugos, ni gihatagag kaumahan ug kaparasan. Nagtoo ka ba nga mga buta kining mga tawhana? Dili kami moanha.”

¹⁵ Nasuko pag-ayo si Moises ug misulti kang Yahweh:

“Ayawg dawata ang ilang halad. Wala ako mokuha bisag usa sa ilang asno ug wala ako makapasakit ni bisag kinsa kanila.”

¹⁶ Gisultihan ni Moises si Core: “Ikaw ug ang tanan mong kauban makig-atubang ugma kang Yahweh,

ladman sa tawo. Si Jesus midawat ining mga tulumanona (Mt 9:20), apang misaway sa nagsul-ob sa mga dayandayan aron lang pagpakita sa mga tawo (Mt 23:5).

• **16.1 Balaan...**(b. 3) Tinuod ni, apang tagasa tagasa gitawag sa Diyos sumala sa mga gasa ug hiyas. Kini ang pagtulon-an ining ulohana ug gihisgotan ni ni San Pablo sa unahan. “Way bisag kinsa nga makaangkong sa dungog isip pari: kinahanglang madawat niya ang

tawag sa Diyos sama sa nahitabo ni Aaron.” (Heb 5:4)

Dunay pipila ka istorya nga ghiusa ining tekstoha:

– Ang una mao ang pag-angkong ni Core, ang Levita, sa mga pribilihiyo nga ila sa mga pari, ang mga anak ni Aaron; ug gilamoy siya sa kalayo gikan sa langit uban sa 250 ka sakop.

– Ang ikaduha mao si Danan ug si Abiram sa tribu ni Ruben. Misukol sila ni Moises ug gilamoy sa yuta.

ikaw ug sila uban kamo ni Aaron. ¹⁷Magdala ang matag usa sa iyang insensaryo. Butangig insenso ug ihalad sa atubangan ni Yahweh, 250 ka insensaryo. Mao usab kini ang buhaton ni Aaron.” ¹⁸Busa, ang matag usa kanila nagdala sa kaugalingong insensaryo; gibutangag kalayo ug insenso, ug mibarog sila sa ganghaan sa Toldang Tagboanan uban ni Moises ug Aaron. ¹⁹Gitigom ni Core ang tibuk katilingban batok kanila sa ganghaan sa Toldang Tagboanan. Ug napakita sa tibuk katilingban ang Kahimayaan ni Yahweh.

²⁰Misulti si Yahweh kang Moises ug Aaron: ²¹“Palayo kamo niining mga tawhana, kay puohon ko sila.” ²²Busa, nanghapa sila ug miingon: “O Diyos, ang Diyos sa mga espiritu sa katawhan, masuko ka ba sa tibuk katilingban tungod lang sa sala sa usa ka tawo?”

²³Mitubag si Yahweh kang Moises: ²⁴“Sultihi ang katawhan: Palayo kamo sa Tolda ni Core, Datan ug Abiron.”

²⁵Mitindog si Moises ug miadto kang Datan ug Abiron, ug misunod kaniya ang mga pangulo sa Israel. ²⁶Miingon siya sa katawhan: “Palayo sa tolda niining mga tawhana. Ayawg hikap sa bisag unsa nga ilaha aron dili kamo mamatay tungod sa tanan nilang kasal-anan.” ²⁷Busa, nagpalayo sila sa mga tolda ni Core, Datan ug Abiron. Migula si Datan ug Abiron nga nagbarog sa ganghaan sa ilang tolda uban sa mga asawa, anak ug gagmayng kabataan.

• ²⁸Si Moises miingon: “Niining pagihia masayran ninyo nga gisugo ako ni Yahweh pagbuhat niining tanan; dili kini gikan kanako. ²⁹Kon kining mga tawhana mamatay sa kasagarang pagi, sa ato pa nga nag-antos sa kapalaran sa tanan, kon kini ang mahitabo kanila, nan dili ako sinugo ni Yahweh.

³⁰Apan kon si Yahweh maghimog katingalanan: moliki ang yuta ug lamyon sila uban sa tanan nilang butang ug matambog nga buhi sa Dapit sa mga Patay, masayod kamo nga kining mga tawhana misupak kang Yahweh.”

³¹Humag sulti ni Moises, natunga ang yuta ug ³²gilamoy sila uban sa ilang kabanayan, ingon man ang ginsakpan ni Core ug ang ilang kabtangan. ³³Nanaog silang buhi sa Dapit sa mga Patay uban ang tanan nilang butang. Unya, mitak-op ang yuta ug nangahanaw sila. ³⁴Sa pagsinggit nila, nanalagan ang tanang Israelita nga didto sa duol ug miingon: “Tingalig lamyon usab ta sa yuta.”

³⁵Kalit lang nga dihay kalayo gikan kang Yahweh ug gilamoy ang 250 ka lalaki nga naghalad ug insenso.

³⁶Giingnan ni Yahweh si Moises:

³⁷“Sultihi si Eleazar, ang anak ni Aaron nga pari sa pagkuha sa mga insensaryo layo sa siga ug pagkatagkatag sa kalayo layo sa nasunog. ³⁸Balaan na karon ang mga insensaryo, kay namatay man kining mga lalaki tungod sa ilang sala. Ipasalsal ang mga insensaryo aron itabon sa altar, kay gihalad kini sa atubangan ni Yahweh ug nabalaan. Matimailhan kini alang sa mga Israelita.”

³⁹Busa, gikuha ni Eleazar nga pari ang mga tumbagang insensaryo nga gihalad sa mga lalaking nasunog, ug gisalsal aron itabon sa altar. ⁴⁰Magpasisidaan kini sa mga anak ni Israel: walay dili pari ug dili kaliwat ni Aaron nga makaduol aron pagsunog sa insenso atubangan ni Yahweh. Kon himoon kini, mahisama siya ni Core ug sa iyang mga kauban, sumala sa gisulti ni Yahweh kang Eleazar pinaagi ni Moises.

⁴¹Pagkaugma, nagbagulbol ang tibuk katawhan sa Israel batok kang Moises ug Aaron. Nag-ingon sila: “Kamoy nagpapatay sa katawhan ni Yah-

weh.”⁴² Samtang mialsa ang katawhan batok kang Moises ug Aaron, mitubang sila sa Toldang Tagboanan. Naputos kini sa Panganod, ug mitungaha ang Himaya ni Yahweh.⁴³ Unya, si Moises ug Aaron nangadto sa ganghaan sa Toldang Tagboanan.

⁴⁴ Nakigsulti si Yahweh kang Moises sa pag-ingon: ⁴⁵ “Palayo sa maong katawhan karon, kay hutdon ko silag patay.” Nanghapa silang duha sa yuta, ug misulti si Moises kang Aaron: ⁴⁶ “Kuhaa ang imong insensaryo ug butangig kalayo gikan sa altar ug insenso unya, dad-a sa katawhan ug paghalad kang Yahweh og halad-pagbayad sa sala. Misilaob na ang kasuko ni Yahweh, ug mihugpa ang ngilngig nga balatian: ang kamatay.”

⁴⁷ Busa, gibuhat ni Aaron ang gisulti ni Moises ug midalagan siya padulong sa katawhan, kay nagsugod na ang kamatay. Gibutangan niyang insenso ug naghalad siya sa pagbayad sa sala. ⁴⁸ Unya, mibarog siya taliwala sa mga buhi ug patay ug mihunong ang kamatay. ⁴⁹ Ang namatay, walay labot sa namatay tungod ni Core mikabat og 14,700. ⁵⁰ Mibalik si Aaron kang Moises sa ganghaan sa Toldang Tagboanan. Nahunong na ang kamatay.

Ang salingsing sa sungkod ni Aaron

17^{*} ¹ Miingon si Yahweh kang Moises: ² “Pahataga nimo ang katawhan sa Israel og mga sungkod, usa alang sa matag tribu. ³ ang tanan alang sa mga pangulo sa ¹² ka tribu. Isulat ang ngalan sa matag usa sa iyang sungkod. ⁴ Isulat ang ngalan ni Aaron sa sungkod ni Levi, kay panganay man siya sa kabanayan ni Levi.

⁵ Ibutang kini sa Toldang Tagboanan atubangan sa dapit nga tagboan nato. ⁶ Ang tag-iya sa sungkod nga manalingsing maoy akong gipili. Sa ingon, mapahilom ko ang mga reklamo sa mga Israelita batok kaninyo.”

⁷ Gisultihan ni Moises ang mga Israelita, ug matag pangulo mihatag kaniya og

sungkod – 12 ang tanan alang sa mga tribu, lakip niini ang sungkod ni Aaron. ⁸ Gibutang ni Moises ang mga sungkod sa atubangan ni Yahweh sa Toldang Tagboanan. ⁹ Sa sunod adlaw miadto si Moises sa Toldang Tagboanan ug didto, nanalingsing ang sungkod ni Aaron alang sa banay ni Levi. Mibukhad ang mga byoos, namulak ug nahinog na ang almendras.

¹⁰ Gikuha ni Moises ang tanang sungkod sa atubangan ni Yahweh ug gidala sa katawhan ni Israel. Giusisa ug gikuha ang sungkod sa matag usa.

¹¹ Misulti si Yahweh kang Moises: “Ibalik ang sungkod ni Aaron atubangan sa Arka, ug ampingi isip timaan alang sa masupilon aron mohunong ang reklamo ug dili sila mamatay.” ¹² Gibuhat ni Moises ang gisugog ni Yahweh.

¹³ Gisultihan si Moises sa katawhan ni Israel: “Nawala na kami. Mangamatay kaming tanan. ²⁸ Mamatay ang modulo sa Balaang Tolda ni Yahweh! Mamatay ba kaming tanan?”

Mga buluhaton sa mga Pari ug mga Levita

18¹ Unya, miingon si Yahweh kang Aaron: “Ikaw, ang imong mga anak ug ang tibukong mong pamilya ang manubag sa santwaryo. Ikaw ug ang imong mga anak ang mag-antos alang sa tanang sala nga mahimo samtang nagsilbi kamo isip mga pari sa Balaang Tolda. ² Paduola usab ang imong mga igsoon, ang tribu ni Levi, ang tribu sa imong amahan. luban sila aron makatabang nimo ug sa imong mga anak sa pag-alagad sa Tolda sa Pagpahayag. ³ Motabang sila kanimo ug sa imong pag-alagad sa tibukong Tolda, apan ayawg paduola sa mga butang nga balaan o sa altar, tingale unya, mamatay sila uban kanimo. ⁴ Motabang sila kanimo, magdumala sila sa Toldang Tagboanan ug sa tibukong kalihokan sa Tolda. walay lego nga makaduol kanimo.

⁵ Dumalaha ang santwaryo ug altar aron dili na ako maligutgot pag-usab sa mga Israelita. ⁶ Gipili ko ang mga paryenti mong Levita gikan sa mga Israelita isip gasa alang kanimo. Maiya sila ni Yahweh aron mag-alagad sa Toldang Tagboanan. ⁷ Apan ikaw ug ang imong mga anak ang motuman sa tanang buluhaton sa pagkapari, sa may kalabotan sa altar ug sa mga butang nga balaan luyo sa kurtina. Buhata ang seremonyas sa pagsimba. Mga katungdanan kini nga akong itugyan sa inyong pagkapari. Apan ang mga legong moduol mamatay.”

• **17.1** *May daghang milagro nga nagpadayag sa awtoridad ni Aaron ug sa kapektibo sa iyang pag-ampo, kay gipili man siyang pari sa Diyos. Ang sungkod naghulag-*

way sa kamabungahon nga gihatag sa Diyos sa gibuhat ni Aaron. Tubag ni sa pagmatngon sa kasugoan ug sa pagtugyan sa kau-galingon (Jer 17: 8; SIm 92:15).

Ang mga halad alang sa mga Pari

⁸Miingon si Yahweh kang Aaron: “Gigahin alang kanimo ang tanan kong bahin sa halad nga balaan sa mga Israelita. Imoha kini ug sa imong mga anak. Inyoha kini hangtod sa hangtod. ⁹Maimo kini gikan sa labing balaan nga mga butang, sa halad-pagkaon: ang tanang gihalad kanako sa mga Israelita, ang halad-pagkaon, ang halad alang sa sala ug ang halad alang sa utang, balaan kaayo ang tanan. Maimo kini ug sa imong mga anak. ¹⁰Isipa kining balaan ug kan-a sa dapit nga labing balaan. Makakaon niini ang tanang lalaki.

¹¹Maimo usab ang unang mga bunga nga gigahin ug gihalad sa mga Israelita. Imoha kini ingon man, sa imong mga anak, lalaki ug babaye, isip gasa hangtod sa kahangtoran. Makakaon niini ang tanang hinlo sa inyong panimalay. ¹²Inyoha usab ang labing maayong lana, bino ug trigo, ang unang mga bunga nga gihalad kang Yahweh.

¹³Inyoha ang unang mga abot sa ilang yuta nga dad-on nila kang Yahweh nga makaon sa hinlo nga mga sakop sa panimalay. ¹⁴Mainyo ang tanan sa Israel nga gihalad kanako. ¹⁵Ang tanang panganay nga gidala kang Yahweh inyoha, ang panganay sa may kinabuhi, tawo o hayop. Apan ipalukat sa katawhan ang kamagulangan nilang anak ug ang panganay sa hayop nga hugaw. ¹⁶Lukaton nila ang bata sulod sa usa ka bulan sa pagkatawo sa lima ka salaping plata, sumala sa opisyal nga presyo. ¹⁷Ang panganay sa baka, karnero ug kanding – kini lang ang dili lukaton. Balaan kini: kinahanglang ibisibis ang dugo niini sa altar ug sunogon ang mga tambok isip halad-sinunog, humot nga halad alang kang Yahweh. ¹⁸Imo usab ang unod, uban sa dughan nga gilain paghalad ug ang pangulahan nga paa nga tuo. ¹⁹Ang gigahin sa mga Israelita alang kang Yahweh gikan sa balaang mga butang akong ihatag kanimo ug sa imong mga anak, lalaki ug babaye, sa kahangtoran. Kasabotan kini sa asin nga walay kataposan sa atubangan ni Yahweh alang ninyo ug sa inyong kaliwatan.

²⁰Miingon si Yahweh kang Aaron: “Dili ninyo maangkon ang bisag unsang katiga-

yonan sa yuta sa Israel, ug walay bahin nga mainyo. Ako ang inyong bahin ug kabilin sa katawhan sa Israel.”

²¹Tan-awa, ihatag ko sa mga Levita nga ilang bahin ang tanang dyesmos sa Israel isip bayad sa pag-alagad sa Toldang Tagboanan. ²²Sa ingon, ang mga Israelita dili na modulu sa Toldang Tagboanan aron dili sila makasala ug mamatay.

²³Ang mga Levita lang ang mag-alagad sa Toldang Tagboanan ug ang manubag alang niini. Balaod kini sa kahangtoran alang sa inyong kaliwatan. Tungod niini ang mga Levita walay kabilin sa Israel. ²⁴Ang dyesmos nga gigahin sa mga Israelita kang Yahweh, ihatag ko sa mga Levita isip kabilin. Busa, gisulitihan ko sila nga walay kabilin nga masunod nila sa Israel.”

²⁵Misulti si Yahweh kang Moises: ²⁶“Ingna ang mga Levita nga inigkadawat nila sa dyesmos sa mga Israelita nga akong gihatag isip kabilin, bahini si Yahweh ug linaing halad alang niya. ²⁷Puli kini sa halad nga bag-ong trigo ug bag-ong bino nga ihatag kanako sa katawhan. ²⁸Bahini usab si Yahweh sa tanang dyesmos nga inyong madawat sa mga Israelita. Ihatag kang Aaron nga pari ang inyong gigahin alang kang Yahweh. ²⁹Sa tanang gasa nga inyong madawat, igahin ang labing maayo kang Yahweh.

³⁰Kining bahina nga gigahin sa mga Levita, halad isip unang bunga sa giokanan sa trigo ug sa piganan sa ubas. ³¹Ikaw ug ang imong panimalay makakaon niini bisag asa; suhol kini sa pag-alagad sa Toldang Tagboanan. ³²Dili kamo makasala tungod niini kon nakahalad na kamo sa kinamaayohang bahin kang Yahweh. Ayaw unag kaon sa bisag unsa sa dili pa ninyo ikahalad ang labing maayong bahin. Sa ingon, dili mahugawan ang mga balaang gasa sa mga Israelita, ug dili kamo mamatay.”

Ang tubig panghinlo

19 ¹Miingon si Yahweh kang Moises ug Aaron: ²“Kini ang sugo ug balaod nga gihatag kaninyo ni Yahweh. Padad-a ang mga Israelita ug usa ka pulang baka, bayi ug batan-on; walay daot sa lawas ug wala pa magamit sa pagtrabaho. ³Ihatag kini kang Eleazar nga pari; unya, dad-on

• **19.1** *Ang sulat alang sa mga Hebreo naghisgot ining ulohana sa mga sakripisyo sa Daang Kasabotan nga dili makapaputli sa tawo. Kining tanan pasiuna sa hingpit nga sakripisyo ni Cristo (Heb 9:13 ug 13:11).*

Ang mga tudling 17-21 naghisgot sa tubig nga gamiton alang sa panghinlo. May daghan nga naggamit sa tubig alang sa relihiyosong ritual. Dinhi makita giunsa ni paggamit sa mga Judio.

Human ta mahugasi sa Bunyag, ang Simbahan sab naggamit sa bendita. Apan wala magtudlo nga duna ni gahom sama sa madyik. Kining timaana makatabang pagpahimutang sa kaugalingon diha sa Diyos: ang timaan sa krus nga atong gihimo ginamit ang bendita kon ubanan sa pagtahod ug pagtoo, magtabang pagsalikway sa naandang mga kahasol sa kinabuhi sa pagsulod sa Simbahan.

gawas sa kampo ug ihawon sa iyang atubangan. ⁴Ituslob ni Eleazar ang tudlo sa dugo sa baka ug sabligag kapito ang atubangan sa Toldang Tagboanan. ⁵Dayon, sununog ang baka sa iyang atubangan; lakip ang panit, karne, dugo ug tinai. ⁶Ang pari magkuhag sedro, sanga sa hisopo nga may mga dahon ug pulang panapton nga ilabay sa kalayo sa taliwala sa gisunog nga baka.

⁷Sa kataposan, labhan ang bisti ug maligo siya. Mopauli siya sa kampo, apan isipong hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw. ⁸Mao usab ang nagsunog sa baka: labhan ang bisti ug maligo siya, apan isipong hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw. ⁹Ang dili hugaw mohipos sa abo sa baka ug ibutang sa dapit nga hinlo gawas sa kampo. Magamit kini sa pag-andam sa tubig nga ipanghinlo sa mga Israelita.

¹⁰Labhan ang bisti sa naghipos sa abo sa baka ug isipon siyang hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw. Sugo ni hangtod sa hangtod alang sa mga Israelita ingon man, sa mga langyag nga nagpuyo uban nila.

¹¹Ang mohikap sa minatay isipong hugaw sulod sa pito ka adlaw. ¹²Aron mahinlo kinahanglang maligo siya sa tubig panghinlo sa ikatulo ug ikapito ka adlaw. Kon dili siya maligo sa ikatulo ug ikapito ka adlaw, dili siya mahinlo. ¹³Ang mohikap sa minatay, ug wala maghinlo sa kaugalingon, naghugaw sa Santos nga Tolda ni Yahweh. Dili siya isipong sakop sa mga Israelita, kay wala siya kalimpyohi sa tubig alang sa panghinlo. Hugaw siya, ug ang kahugaw magpabilin niya.

¹⁴Mao kini ang balaod mahitungod sa tawong mamatay sulod sa tolda. Ang mosulod sa tolda o ang naa na sa tolda, mahugaw sulod sa pito ka adlaw. ¹⁵Isipon usab nga hugaw ang tadyaw nga walay tabon ug ang kulon sa balay nga walay taklob.

¹⁶Isipong hugaw sulod sa pito ka adlaw ang tua sa uma nga makahikap ug lawas nga gipatay sa bangkaw o namatay sa sakit o bukog sa tawo o lubong.

¹⁷Ang mahugawan niining paagiha, magkuhag abo sa baka nga gisunog alang sa sala, ug isulod sa sudlanan nga dunay tubig. ¹⁸Unya, ang hinlo mokuhag hisopo nga ituslob sa tubig; isablig kini a tolda ug sa tanang galamiton sa sulod, ug sa mga tawo sa sulod. Sabligan usab ang nakahikap sa bukog o sa gipatay o sa namatay o sa lubong.

¹⁹Ang hinlo mosablig sa tawo nga hugaw sa ikatulo ug ikapito ka adlaw. Mahinlo siya sa ikapito. Labhan niya ang bisti ug maligo usab siya sa adlawan pa. Sa pagkagabii mahinlo na siya. ²⁰Kon ang hugaw dili maghinlo sa kaugalingon, dili siya makaapil sa tigom, sanglit makahugaw siya sa santwaryo ni Yahweh. Samtang wala pa ikasablig ang tubig sa panghinlo, isipon siyang hugaw. ²¹Balaod kini hangtod sa hangtod alang kaninyo. Ang magsablig ug tubig sa panghinlo manglaba sa bisti. Ug ang mohikap niining tubiga magpabiling hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw. ²²Mahugaw ang hikapon niya ug ang makahikap niini mahugawan usab hangtod sa pagsalop sa adlaw.

MGA HITABO SA DISYERTO (Ikaduhang Bahin)

Tubig gikan sa bato

20^{*} ¹Sa unang bulan ang tanang Israelita miabot sa kamingawan sa Zin ug mikampo sa Cades. Didto namatay ug gilubong si

Miriam. ²Karon, walay tubig didto alang sa katawhan. Busa, naghiusa sila batok kang Moises ug Aaron. ³Nakiglalis sila kang Moises ug miingon: “Maayo pag naapil kamig

• **20.1** Sa mga ulohan 20-25 gibalikan ang mga karaan bahin sa panghitabo sa disyerto. Sa makausa pa, ining bahina, gigamit ang normal nga letra para sa daang kasaysayan, ug “italics” para sa mga parapo nga gidugang sa mga pari.

Ingon sa usa lang ang hitabo nga gisaysay sa sinugdan ug sa Ex 17:1.

...mosalig nako...(b.12) May pagkamistryoso ang maong mga pulong, ang tubag sa kasal-anan ni Moises naa sa bersikulo 10. Wala siyay kaisog sa pag-ingon: “Magpagawas ug tubig si Yahweh alang ninyo gikan ining batoha,” gani madudahon pa siyang miingon: *Magpaagas ba mig...?* (b.10) Anqayng mmando ang propeta sa bato, ug dili mangutana pa sa katawhan.

Mao nga sa kinabuhi sa labing dako nilang propeta, ang Judiong katawhan nakakita sa sangpotanan sa sala ug sa kakulang sa pagtoo. Ang Biblia mipuno nga kay wala man mosalig sa Diyos adtong lugara, wala mapanag-ya ni Moises ang kalipay pagdala sa Israel sa yuta sa Canaan. Gani naghatag nig mas makahuloganon pang pagtulon-an: si Moises dili makahatod sa Israel sa matuod nilang yutang puloyanan, dili gani makatunob ini hangtod nga may lain nga moluwas niya.

Si Pablo nagpahinudom nato: “nakasala ang tanan ug nahikawan sa himaya sa Diyos” (Rom 3:23) ug ang tanan nagkinahanglan ni Cristo.

Laing pananglitan sa “materialismo” gipatik sa 20:5.

kamatay sa among kaigsoonan sa atubangan ni Yahweh!

⁴Nganong gidala kami nimo sa kamingawan, aron ba lang mangamatay uban sa among kahayopan?

⁵Nganong gikuha pa kami sa Ehipto ug gidala niining daotan kayayong dapit nga dili gani katamnan og trigo o iger a paras o granada ug wala tubig nga mainom?"

⁶Mibiya si Moises ug si Aaron sa tigom ug miadto sa pultahan sa Tol-dang Tagboanan ug mihapa. Unya, mitungha kanila ang Himaya ni Yahweh ⁷ ug miingon si Yahweh kang Moises: ⁸ "Kuhaa ang sungkod ug tigoma ninyo ni Aaron ang katawhan. Sa ilang atubangan mandoi ang bato sa paghatag og tubig. Motubod ang tubig ug ang katawhan ug ang ilang kahayopan makainom."

⁹Busa, gikuha ni Moises ang sungkod gikan sa atubangan ni Yahweh sumala sa gisugo.

¹⁰Unya, gitigom ni Moises ug Aaron ang katawhan atubangan sa bato, ug miingon siya: "Pamati kamo, mga masupilon. Magpaagas ba kamig tubig gikan niining batoha? ¹¹ Miisa si Moises sa kamot ug mibunal sa bato sa makaduha, ginamit ang sungkod. Unya, mibul-og ang daghang tubig gikan sa bato, ug nangingom ang katawhan ug ang kahayopan.

¹²Apan miingon si Yahweh kang Moises ug Aaron: "Kay wala man kamo mosalig kanako ug wala ko ipaila kaninyo sa katawhan isip ang Balaan; dili kamo makapangulo sa maong katawhan ngadto sa yuta nga ihatag ko kaninyo."

¹³Sa mga tubig sa Meriba ang mga Israelita nakiglalalis kang Yahweh, ug gipakita sila sa iyang kabalaan.

¹⁴Si Moises mipadalag mga tawo gikan sa Cades ngadto sa hari sa Edom nga ilang giingnan: "Naghangyo ang imong igsoon nga si Israel: ¹⁵ Nasayod ka sa tanang katalagman nga among giantos. Ang among ginikanan miadto sa Ehipto ug nagdugay didto. Apan gidaugdaog kami sa taga

Ehipto sama sa pagdaugdaog nila sa among ginikanan. ¹⁶Busa, nagpakiluoy kami ni Yahweh ug mipatalinghog siya. Mipadala siyag anghel aron pagluwas kanamo sa Ehipto, ug karon ania kami sa Cades, ang utlanan sa inyong yuta. ¹⁷Pag-ia kami sa inyong yuta. Dili kami moagi sa uma o parasan, ni moinom og tubig sa inyong atabay. Moagi lang kami sa dalan sa Hari. Dili kami mosimang sa tuo o wala hangtod nga makagawas kami."

¹⁸Mitubag si Edom: "Dili kamo makaagi sa among yuta. Kon moagi kamo, atakihon tamo."

¹⁹Unya, ang mga Israelita mitubag: "Mosubay kami sa dalan ug mobayad sa tubig nga mainom namo ug sa among kahayopan. Naghangyo lang kami nga pag-agion kami uban sa among mga karnero."

²⁰Mitubag si Edom: "Dili kamo makaagi." Ug, uban sa daghang sundalo nga makig-away, gisugat niya ang mga Israelita. ²¹Kay wala man sila paagia sa mga Edomita, nangita silag lain nga agianan.

Ang kamatayon ni Aaron

²²Ang tibook katawhan sa Israel nang-lakaw gikan sa Cades padulong sa Bukid Hor, ²³utlanan sa Edom, diin giingnan ni Yahweh si Moises ug Aaron: ²⁴"Paiponon na si Aaron sa iyang katawhan. Dili kamo makasulod sa yuta nga akong ihatag sa mga Israelita, kay misukol kamo kanako sa mga tubig sa Meriba. ²⁵Dad-a si Aaron ug si Eleazar nga iyang anak sa Bukid Hor. ²⁶Unya, huboi sa bisti si Aaron ug sul-obi niini si Eleazar, iyang anak, sa dili pa si Aaron motipon sa iyang katawhan. Kay kinahanglang mamatay siya dinhi."

²⁷Gibuhat ni Moises ang gisugo kaniya ni Yahweh. Atubangan sa tibook katawhan mitungas sila sa Bukid Hor. ²⁸Didto gihubon ni Moises sa bisti si Aaron ug gisuloban si Eleazar, ang anak. Namatay si Aaron sa tumoy sa bukid. ²⁹Sa pagkasayod nila nga patay na si Aaron, ang tibook katilingban sa Israel nagbangotan alang kaniya sulod sa 30 ka adlaw.

Giguba ang Arad

21 ¹Sa pagkadungog sa hari nga Kanaan sa Arad, sa may Negueb, nga nagpadulong didto ang mga Israelita agi sa dalan sa Atarim, nakig-away siya sa mga Israelita ug gibihag ang pipila. ²Busa, na-naad ang mga Israelita kang Yahweh ug miingon: "Kon itugyan mo kining mga tawhana, gun-obon namo ang ilang mga lungsod." ³Nadungog ni Yahweh ang pangaliya sa mga Israelita ug gitugyan niya ang mga Kanaan sa ilang kamot. Gilaglag sila ug ang ilang mga lungsod sumala sa tunglo. Tungod niini ginganlag Jorma kadtong dapita.

Ang bitin nga tumbaga

*⁴ Gikan sa Bukid Hor namaybay sila sa Dagat nga Pula aron dili makaagi sa yuta sa Edom. Ang katawhan gikapoyan na sa ilang panaw ug ⁵ misugod pagbagulbol batok sa Diyos ug ni Moises: “Nganong gidala kami sa kamingawan aron mamatay? Walay pan ug tubig dinhi ug gipul-an na kami niining manna nga walay lami.”

⁶ Busa, nagpadala kanila si Yahweh og mga bitin nga nagdilaab nga mipaak sa mga Israelita. Daghan ang namatay. ⁷ Unya, miduol ang katawhan kang Moises ug miingon: “Nakasala kami sa among pagbagulbol batok kang Yahweh ug kanimo. Pag-ampo kang Yahweh nga wagtangon niya ang mga bitin.” Busa, nag-ampo siya alang sa katawhan. ⁸ Ug miingon si Yahweh: “Paghimog bitin nga nagdilaab, ug ibutang sa tumoy sa tukon. Mabuhi ang hipaakan nga mosud-ong niini.”

⁹ Nagbuhat si Moises og bitin nga tumbaga ug gibutang sa tumoy sa tukon. Kon may hipaakan, sud-ongon lang ang bitin nga tumbaga ug mabuhi siya.

Panglakaw ngadto sa Moab

¹⁰ Nanglakaw ang mga Israelita ug nagkampo sa Abot. ¹¹ Unya, mibiya sila ug nagkampo sa kamingawan sa Abarim, ang

utlanan sa silingang dapit sa Moab. ¹² Gikan didto nanglakaw sila ug nagkampo sa walog sa Zered. ¹³ Nanglakaw na sab sila ug nagkampo gawas sa Arnon. Ang maong walog sa kamingawan nagsukad sa yuta sa mga Amorreo ug nahimutang sa utlanan sa yuta sa taga Moab. ¹⁴ Tungod niini, nasulat sa kasaysayan sa mga Gubat ni Yahweh: Ang Waheb sa may Supa; ang Walog sa Arnon ¹⁵ ug ang bakilid sa pangpang padulong sa Ar, hangtod sa may utlanan sa Moab.

¹⁶ Gikan didto nangadto sila sa Beer, ang atabay nga gipasabot ni Yahweh sa pag-ingon niya kang Moises: “Tigoma ang katawhan ug hatagig tubig.” ¹⁷ Unya, miawit ang mga Israelita: “Hala agas, o atabay! Awiti kini. ¹⁸ Ang atabay nga gikalot sa mga prinsipal ug gipalawoman sa mga magulang sa katawhan pinaagi sa ilang mga setro ug sungkod.”

Gikan sa kamingawan nangadto sila sa Mattane; ¹⁹ gikan sa Mattane ngadto sa Najaliel, ug gikan sa Najaliel ngadto sa Bamot; ²⁰ gikan sa Bamot mipadulong sila sa walog nga nahimutang sa yuta sa Moab hangtod sa tumoy sa Bukid Pisga nga nagdungaw sa kamingawan.

Ang pagkapukan ni Sijon

*²¹ Nagpadala ang mga Israelita niining mensahe kang Sijon, ang hari sa mga Amorreo; ²² “Buat kaming moagi sa inyong yuta. Dili kami motipas sa mga uma o parasan ni moinom ug tubig sa mga atabay. Anha ra kami sa dalan sa Hari hangtod nga makagawas sa imong yuta.”

²³ Apan wala motugot si Sijon. Hinunoo, gitigom niya ang tanang katawhan ug misulong sila sa kamingawan hangtod sa Jahasa. Didto gikasangka nila ang mga Israelita. ²⁴ Apan gipatay siya sa mga Israelita ug gikuha ang yuta sukad sa Arnon ngadto sa

• **21.4** ...*misugod pagbagulbol...*(b. 5) Mireklamo na sab ang mga Israelita: sa ilang kailadman dili sila gustong mosakripisyo, supak sila sa paglihok ug pagpakigbisog aron magawasnon, ug ilang gibasol ang uban.

Paghimog bitin...(b. 8) Talagsaon ning sugoa alang sa mga Israelita, apan ang tumbagang bitin mahimong simbolo: buot sa Diyos nga ayohon ang sala pinaagi ra sab sa kahimanan sa sala.

...*nga mosud-ong...*(b. 8) Panagna ni nga nagpasabot nga ang mga makasasala dili kinahanglang magsunod og estriktong mga lagda: igo na alang nila ang pagtan-aw uban sa pagtoo sa timaan nga gipakita sa Diyos aron maayo. Giingon ni Jesus: “Kon gipataas ni Moises ang bitin, ipataas pod ang anak sa tawo...” (Jn 3:14).

Sa Biblia, ang istorya sa bitin larawan nga nagdala og tinagong mensahe. Ang kinatibukang kahulogan wala mabutag hangtod sa pag-abot ni Jesus, sama pod ini ang nahitabo

sa istorya ni Melkisedek (Gen 14) ug sa istorya ni Jose.

Ang atong kinabuhi nagpakita og susama ini nga talan-awon diin may mga higayon nga tungod sa bug-at nga kasinatian makapangutana ta: Nganong nahitabo man ni nako? Apan sa paglabay sa panahon, nahayagan ta sa kahulogan.

• 21. Human sa pila ka tuig nilang pagkapundo sa Cades, ang mga Israelita uban ni Moises misugod pag-asdang sa yuta sa Canaan. Gilibotan nila ang nasod gikan sa habagatan ngadto sa silangan ug sa kasamtangan mipuyo sila sa mga silangang dapit sa Jordan. Didto, naangkon nila ang duha ka kadaogan, diin ilang naamgohan ang paglaban sa Diyos nga dapig nila. Sa Salmo 136, human nila dayega ang Ginoo nga “nagpalabang nila sa Dagat nga Pula tungod sa iyang gugmang malungtaron,” gihinumdoman sab ang kamatayon ni Sijon nga hari sa mga Amorreo ug ni

Jaboc hangtod sa yuta sa mga Amonita.²⁵ Giilog sa mga Israelita ang tanang syudad ug lungsod sa mga Amorreo lakip ang Jesbon ug ang mga lungsod nga sakop ini.

²⁶ Ang Jesbon ulohang syudad ni Sijon, ang hari sa mga Amorreo nga nakig-away sa hari sa Moab ug miilog sa tanang yuta niini hangtod sa Arnon.²⁷ Busa, ang mga magbabalak nagpadayon pag-awit: “Kaisog, Jesbon, syudad ni Sijon nga maayong pagkatukod ug maayong pagpabarog.²⁸ May kalayo nga migula gikan sa Jesbon, ang siga gikan sa syudad ni Sijon. Milamoy ni sa Ar didto sa Moab ug sa mga Baal sa kabukiran sa Moab.²⁹ Pagkaalaot mo Moab! Mangalaglag kamo, katawhan ni Camos! Ang imong mga anak nga lalaki mikagiy, ang imong mga anak nga babaye gihahag.³⁰ Kay gigun-ob si Sijon, hari sa mga Amorreo, ang Jesbon. Gidala sa Jesbon hangtod sa Dibon ug Nofa ang gagmayng mga bata ug mga babaye; ang mga lalaki, hangtod sa Medaba.”

³¹ Dihang nakapuyo na ang mga Israelita sa yuta sa mga Amorreo,³² nagpadala si Moises og mga espiya sa Jazer aron pagsusi niini. Ang mga Israelita miilog niining syudara lakip ang tanang kalungso-ron, ug gipapahawa ang mga Amorreo.

³³ Human adto miliko ang mga Israelita ug mitungas sa Basan; unya, gisulong nila si Og, hari sa Basan, uban sa tanang sakop ug nakigsangka sila sa Edrei.

³⁴ Apan giingnan ni Yahweh si Moises: “Ayawg kahadlok kaniya, kay itugyan ko siya sa imong kamot uban sa tanan niyang katawhan ug kayutaan. Buhata kaniya ang imong gibuhat kang Sijon, ang hari sa mga Amorreo nga nagpuyo sa Jesbon.”³⁵ Gipatay sa mga Israelita si Og, ang mga anak ug ang tanang ginsakpan. walay gibilin ug sila nay nanag-iy sa yuta.

Gitawag ni Balak si Balaam

22¹ Unya, mipanaw ang mga Israelita ug nagkampo sa kapatagan sa Moab, sa pikas tampi sa sapa Jordan, tabok sa Jerico.

Og nga hari sa Basan nga pulos gilaglag sa Diyos.

• **22.2** Gisaysay dinhi ang makahuloganon kaayong istorya ni Balaam nga nahimo nang kasugiran. Sa andam na silang mopaingon sa kagawasan, gikahinagbo sa Israel ang pipila ka kaaway, ingon man ang kaugalingong kata-lawan pagtahan sa kaugalingon alang sa ilang kawsa. Apan sa wala lang damha, miatubang pa silag mas kuyang nga kaaway: si Balaam nga naggikan sa Babilonia, ang yuta sa mga barangan ug salamangkero nga motunglo nila, tunglo nga dili iya sa Diyos, apan sa yawa. Sa atong panahon, kining tungloha magdala nato

• ² Karon si Balac, ang anak ni Sipor, nakakita sa gibuhat sa mga Israelita batok sa mga Amorreo.³ Ang taga Moab nangahadlok sa mga Israelita, kay daghan sila kaayo. Sa pagkatinuod, gikuyawan sila.⁴ Busa, ang taga Moab nakigsulti sa mga magulang sa Midian: “Tan-awa, gilamoy niining mga tawhana ang kayutaan nga naglibot kanato. Sama sila sa torong baka nga nanibsib sa sagbot sa kaumahan.”

Busa, nagpadala si Balac, ang anak ni Sipor nga hari sa Moab adtong panahona,⁵ og mga sulugoon aron pagtawag kang Balaam, ang anak ni Beor nga taga Petor, duol sa Eufrates sa yuta sa mga Amonita. Miingon si Balac: “May pundok sa katawhan nga migawas sa Ehipto nga naglukop sa yuta ug nagpuyo atbang nako.⁶ Ari diri, ug tungloha sila, kay mas gamhanan kaayo sila kay kanako. Sa ingon mabuntog ug palagpoton ko sila sa akong yuta, kay nasayod ko nga ang imong panalanginan mapanalanginan ug ang tunglohon matinunglo.”

⁷ Ang mga magulang sa Moab ug Midian nanglakaw dala ang gasa alang sa manalagna. Miadto sila kang Balaam ug gihatag kaniya ang mensahe ni Balac.⁸ Giingnan sila ni Balaam: “Pabilin dinhi karong gabiiha ug sultihan tamo sa tubag ni Yahweh.” Busa, ang mga magulang sa Moab nagpabilin sa balay ni Balaam.

⁹ Miduol kang Balaam ang Diyos ug nangutana: “Kinsa sila nga ania sa

sa kapildihan: pinaagi ba sa gubat sibil o sa pagkahugno sa ekonomiya.

Sa tibuok Biblia mabasa kon giunsa sa Diyos pagpahinundom ang Israel sa pagpanalipod nila sa hitabo ni Balaam: apan wala lang manalipod ang Diyos gikan sa makita nga mga kaaway kondili, sa dili makita, nga way mga tawo ni panggamhanan nga makalantaw o makapugong (basaha sa Jos 24:9 ug Mik 6:5).

Wala ko tuyoa... (b. 34). Makapahimuot kaayo si Balaam nga magbabarang. Sa kahagi niyang ulo ug sa daotang mga laraw, nadiskobrehan ni Balaam nga ang Diyos mismo ang nagbabag sa agianan!

inyo?”¹⁰ Mitubag si Balaam: “Mga pinadala ni Balac, anak ni Sipur, hari sa Moab, uban sa mensahe alang kanako: ¹¹May katawhan gikan sa Ehipto nga naglukop sa yuta. Dali ug tungloha sila alang kanako. Basig mabuntog ko sila ug maabog.”¹² Apan misulti ang Diyos kang Balaam: “Ayaw uban; ayaw silag tungloha, kay gipanalanginan ko sila.”

¹³Sa buntag, mibangon si Balaam ug giingnan ang mga sinugo ni Balac: “Pauli sa inyo, kay gidid-an ako ni Yahweh pagkuyog.”¹⁴ Busa, ang mga magulang sa Moab mibalik kang Balac ug miingon: “Dili mokuyog si Balaam.”

¹⁵Nagsugo pag-usab si Balac ug mas daghan ug mas dunggan pang magulang kay sa una. ¹⁶Miadto sila kang Balaam ug miingon: “Kini ang pulong ni Balac, anak ni Sipur: Ayaw kog balibari. ¹⁷Pasidunggan ko ikaw. Bisag unsay imong isugo, buhaton ko. Palihog, ari ug tungloha kining mga tawhana alang nako.”

¹⁸Mitubag si Balaam sa mga sinugo ni Balac: “Bisag ihatag kanako ni Balac ang iyang balay puno sa plata ug bulawan dili ko makabuhat ug makalapas sa sugo ni Yahweh, akong Diyos, bisag unsa kini kadako o kagamay. ¹⁹Ug kamo, pabilin dinhi karong gabii sama sa gibuhat sa uban, kay magpaabot ako kon duna pay laing isulti si Yahweh.”

²⁰Sa gabii misulti ang Diyos kang Balaam: “Kon kining mga tawhana mianhi lang aron pagtawag nimo, kuyog kanila, apan mao ray buhata ang akong ipabuhat.”²¹ Sa buntag mibangon si Balaam, mikabayo sa bayi niyang asno ug mikuyog sa mga magulang sa Moab.

Ang asno ni Balaam

²²Apan nahaling ang kasuko sa Diyos, kay mikuyog si Balaam, ug ang anghel ni Yahweh mibarog sa dalan nga naggunit og sundang nga walay

sakob. Nagkabayo si Balaam sa asno uban sa duha ka sulugoon. ²³Sa pagkakita sa asno sa anghel nga nagdalag sundang, mitipas kini sa dalan ug mipadulong sa uma. Gilatos ni Balaam ang asno aron mobalik. ²⁴Apan mibarog ang anghel ni Yahweh ug misinggiti sa may agianan tungatunga sa parasan diin may paril nga bato sa luyogluyo. ²⁵Sa pagkakita sa asno sa anghel ni Yahweh, midip-ig kini sa paril ug nabali ang tiil ni Balaam nga napiit busa, gilatos niyag usab ang asno.

²⁶Unya, mipadayon sa unahan ang anghel ni Yahweh ug mihunong sa dapit nga sigpit kaayo ug lisod ang paglikay sa tuo o sa wala. ²⁷Niini milubog ang asno. Nasuko si Balaam ug gibunalan kini sa sungkod.

²⁸Apan karon gipasulti ni Yahweh ang asno nga miingon kang Balaam: “Unsay nabuhat nako nga katulo man ako nimo bunali?”²⁹ Mitubag si Balaam: “Nagbinuang ka. Kon may sundang pa ko patay ka na.”³⁰ Miingon ang asno kang Balaam: “Dili ba, imo mang asno ang gikabay-an nimo hangtod karon? Nagbinuang ba ko kaniadto?” Mitubag siya: “Wala.”

³¹Gibukas ni Yahweh ang mata ni Balaam ug nakita niya ang anghel ni Yahweh nga nagbarog sa dalan, naggunit og sundang. Miyukbo siya ug nahulog nga naghapa sa yuta. ³²Miingon ang anghel: “Nganong katulo mo bunali ang asno? Nia ako aron pagsanta kanimo, kay nasalaag ka. ³³Nakakita kanako ang asno ug milikay katulo. Kon wala ka pa molikay, patay ka na, dili ang asno.”

³⁴Misulti si Balaam sa anghel ni Yahweh: “Wala ko tuyoa ang pagpakasala ug wala masayod nga nagbarog ka sa dalan. Apan kon ang akong panaw wala makapahimuot kanimo, mopauli ako.”

³⁵Miingon ang anghel ni Yahweh kang Balaam: “Kuyog sa mga tawo, apan sulti lang sa ipasulti ko kanimo.”

Busa, mikuyog si Balaam sa mga magulang ni Balac.

Si Balaam ug si Balac

³⁶ Sa pagkadungog ni Balac nga miabot si Balaam, misugat siya sa utlanang syudad sa Moab, sa kinatumyan sa Arnon. ³⁷ Unya, giingnan ni Balac si Balaam: “Gipatawag ko ikawg dali; nganong wala ka dayon moari? Nagtoo ka ba nga dili ko mobayad sa husto?”

³⁸ Mitubag si Balaam: “Karon nga ania na ako, unsay ikasulti nako gawas sa ipasulti ni Yahweh?”

³⁹ Busa, mikuyog si Balaam kang Balac ug miabot sila sa Quiriat-Jusot. ⁴⁰ Naghalad si Balac didto og baka ug karnero. Gibahinan niini si Balaam ug ang kaubang mga magulang. ⁴¹ Sa sunod adlaw gidala si Balaam sa taas nga mga dapit sa Baal ug nakita niya ang pipila ka pundok sa mga Israelita.

23 ¹ Miingon si Balaam: “Pagbuhat dinhig pito ka altar alang kanako. Andama ang pito ka torong baka ug pito ka torong karnero.” ² Gisunod kini, ug naghalad si Balac ug si Balaam sa usa ka torong baka ug usa ka torong karnero sa tagsa tagsa ka altar. ³ Giingnan ni Balaam si Balac: “Tindog sa kiliran sa imong halad, samtang maglakawlakaw ako. Tingaleg tagboon ako ni Yahweh. Kon duna siyay ipahayag, suginlan ko ikaw.” Busa, mitugnas siya sa hawan nga bungtod.

⁴ Gitagbo sa Diyos si Balaam ug giingnan: “Giandam ko na ang pito ka altar ug sa tagsa tagsa gihalad ko ang usa ka torong baka ug usa ka torong karnero.” ⁵ Unya, giingnan si Balaam: “Balik kang Balac ug hatagi siya sa mensahe.” ⁶ Mibalik si Balaam kang Balac nga nagtindog sa kiliran sa iyang halad uban sa mga magulang sa Moab. ⁷ Ug nanagna si Balaam.

“Gikan sa Aram sa kabukiran sa sidlakan gikuha ko ni Balac, ang hari sa Moab ug giingnan: ‘Dali, tungloha si Jacob alang kanako. Panghimaraota ang Israel!’ ⁸ Unsaon ka pagtungloha nga wala man siya tungloha sa Diyos? Unsaon ka pagpanghimaraot nga wala man siya panghimaraota sa Diyos?”

⁹ Gikan sa tumoy sa kabukiran nakita ko sila ug gitan-a. Nakakita ako sa mga tawong nagpuyo nga sila ra; mga tawo nga lahi sa tanang nasod.

¹⁰ Kinsay makaihap sa mga kaliwat ni Jacob, o pila ang ikaupat nga bahin sa Israel? Mamatay unta ko sa kamatayon sa mga tarong ug ang akong kataposan mahisama unta sa ilaha.”

¹¹ Ug miingon si Balac: “Unsay gibuhat nimo? Gipakuha ko ikaw aron pagtungloha sa akong mga kaaway, apan gipanalangin

mo sila.” ¹² Mitubag si Balaam: “Dili ba, kinahanglan man nga mosulti ko sa ipasulti ni Yahweh?”

¹³ Miingon si Balac: “Dali, kuyogi ako sa laing dapit diin makita mo silang tanan. Dili makita ang tanan dinhi, ang gamay lang nga bahin. Ug tungloha sila alang kanako.” ¹⁴ Busa, gidala siya ni Balac sa uma sa Zofim, sa tumoy sa Pisga diin nagtukod siyag pito ka altar ug sa matag altar naghalad siyag usa ka torong baka ug torong karnero. ¹⁵ Miingon si Balaam kang Balac: “Barog dinhi tupad sa imong halad-sinunog, samtang molakaw ako ug mosugat kang Yahweh sa unahan.”

¹⁶ Mitagbo si Yahweh kang Balaam ug misulti sa ipamulong sa pag-ingon: “Balik kang Balac ug hatagi siya niingn mensahe.” ¹⁷ Mibalik si Balaam ug nakita si Balac nga nagbarog tupad sa halad-sinunog, uban sa mga magulang sa Moab. Nangutana si Balac: “Unsay gisulti ni Yahweh?” ¹⁸ Unya, nanagna si Balaam:

“Pangandam, Balac, sa pagpamati. Pamatia ako, anak ni Sipur. ¹⁹ Ang Diyos dili tawo busa, dili mamakak, ni anak sa tawo nga magbasol. Nakaingon ba siya nga magbuhat og butang nga wala niya buhata? Nakapanaad ba siya nga wala niya tumana?”

²⁰ Hibalo ni gisugo ko pagpanalangin; kay napanalanginan na sila, dili ko ni mabakwi. ²¹ Wala siyay nakita nga daotan ni Jacob o ni Israel. Si Yahweh, Diyos nila si Yahweh, ang nag-uban kanila ug giila nilang hari.

²² Mipagawas kanila sa Ehipto ang Diyos. Alang kanila sama siya sa sungay sa bakang inahal. ²³ Walay diwatahan ug salamanghero sa Israel, apan nahibaloan nila ang buhaton kanila sa Diyos.

²⁴ Tan-awa, ang katawhan sama sa baying liyon nga naglihok ingog liyon. Dili mopahulay hangtod nga makatukob sa tukbonon ug makainom sa dugo.”

²⁵ Miingon s Balac kang Balaam: “Bisag dili ka makatunglo, ayaw silag panalangi ni.” ²⁶ Mitubag si Balaam: “Dili ba, nakasulti na man ako nga buhaton ko ang isulti ni Yahweh?” ²⁷ Miingon si Balac kang Balaam: “Dali, dad-on tika sa laing dapit. Tingalig didto mosugot na ang Diyos sa pagtungloha kanila alang kanako.”

²⁸ Busa, gidala ni Balac si Balaam sa tumoy sa Peor nga nagdungaw sa kamingawan. ²⁹ Giingnan ni Balaam si Balac: “Pagtukod dinhig pito ka altar alang kanako ug andama ang pito ka torong baka ug pito usab ka laking karnero.” ³⁰ Gituman kini, ug gihalad ang usa ka torong baka ug usa ka laking karnero sa matag altar.

Ang panalangin ni Balaam

24 ¹ Apan nakita ni Balaam nga gikahimut-an ni Yahweh ang pagpanalangin

sa Israel. Wala na siya mangitag mga tilimad-on sama sa gibuhay niya kaniadto. Mitubang hinuon siya sa kamingawan, ²mitan-aw ug nakita niya ang Israel nga nagkampo ang taga taga sa tribu; mikunsad kaniya ang espiritu sa Diyos ³ug miawit siya:

“Mao kini ang pulong ni Balaam, ang anak ni Beor,

ang manalagna, ang nakadungog sa mga pulong sa Diyos;

⁴ug nakakitag panan-awon sa makagagahom nga Diyos.

Natumba siya, apan wala taptapi ang iyang mata.

⁵Pagkanindot sa imong mga tolda, O Jacob; sa imong mga tolda, O Israel! ⁶Sama sa lapad kaayong mga walog, sama sa mga tanaman nga motubo daplin sa suba, sama sa gitanom ni Yahweh nga kabulakan, sama sa mga sedro daplin sa katubigan.

⁷Nag-awas ang tubig sa mga baldi kanunayng gitubigan ug ang mga binhi. Ang iyang hari mas gamhanan kay ni Agag, ug molambo ang iyang gingharian.

⁸Nagpagawas niya sa Ehipto ang iyang Diyos; ug nakig-away alang niya nga daw sungay sa ihalas nga baka. Gilamoy niya ang mga lawas nga patay sa iyang kaaway ug gidugmok ang ilang bukog.

⁹Naghigda siya daw liyon o baying liyon, kinsay mangahas pagpukaw niya?

Bulahan ang nanalangin nimo ug tinunglo ang nanunglo nimo!”

¹⁰Misilaob ang kasuko ni Balac batok ni Balaam. Gidungan niya paghapak ang kamot ug miingon: “Gitawag tikaw aron pagtunglo sa akong kaaway, apan katulo mo sila panalangin! ¹¹Busa, pauli karon dayon. Misaad kog dakong ganti alang nimo, apan mihikaw si Yahweh.”

¹²Miingon si Balaam kang Balac: “Wala ba nako sultih ang imong sinugo ¹³nga bisag hatagan ako nimo sa imong balay puno sa plata ug bulawan, sa ako lang dili ko makahimo sa maayo o daotan ug makalapas sa sugo ni Yahweh? Ang ipasulti ni Yahweh maoy akong isulti. ¹⁴Karon, sa dili pa ko mopauli sa akong katawhan, dali aron kapasidan-an ko ikaw sa buhaton niining mga tawhana sa imong katawhan sa umaabot nga adlaw.”

• ¹⁵Unya, nanagna si Balaam: “Mao kini ang pulong ni Balaam, anak ni

Beor, ang manalagna, ¹⁶ang nakadungog sa mga pulong sa Diyos, ug nasayod sa kaalam sa Labing Halangdon nga Diyos ug nakakitag panan-awon sa Makagagahom nga Diyos. Naabili ang iyang mata.

¹⁷Nakakita kog hulagway, apan dili kini sa pagkakaran; nakita ko siya, apan dili sa duol.

Mosubang gikan ni Jacob ang usa ka bitoon;

motungnga nga may setro sa iyang kamot.

Dugmokon niya ang agtang ni Moab ug buntogon ang tanang anak ni Set.

¹⁸Mobuntog siya sa yuta sa Edom ug mosakmit sa mga syudad sa iyang kaaway.

Molambo ang Israel;

¹⁹nakadangat si Jacob sa unang lugar.”

²⁰Unya, mitan-aw si Balaam sa nasod ni Amalec ug miingon: “Ang Amalec, ang kinanunahan sa mga nasod, gun-obon sa kataposan.”

²¹Unya, mitan-aw siya sa yuta sa mga Kineta ug mipadayon pagpanagna: “Molungtad ang puloy-anan nimo, ang salag mahimutang sa pangpang; ²²apan gun-obon ka ug sa kataposan bihagon sa Asiria.”

²³Mipadayon si Balaam sa pag-ingon: “Pagkaalaot! Kinsay molahutay kon himon kini sa Diyos? ²⁴Apan may mga sakanan nga mangabot gikan sa Quittim ug mobuntog sa Asur ug Eber; malaglag sab ang Quittim.

²⁵Dayon, mibangon si Balaam ug mipauli ingon man, si Balac.

Ang mga Israelita sa Baal Peor

25 • ¹Nanimuyo sa Setim ang mga Israelita ug naglipaylipay ang mga lalaki uban sa mga babaye sa Moab ug nakighilawas kanila. ²Gidapit nila ang katawhan aron pagtam-

• **24.15** Kining panagnaa nagpakita giunsa pagpadayag sa Diyos ang katingalahang padulangan sa iyang katawhan sa tibuok kalibotan, pinaagi pod sa baba ni Balaam. Gihatagan dinhig gibug-aton ang labing nabantog nga Balac o mga panagna ni Balaam (24:15-19) nga nagpahibalo sa *bitoon ni Jacob*. Kining bitoona gipahinungod kang Hari David,

ang pinili sa Diyos aron masugdan ang pagmando sa Diyos sa Israel. Pinaagi niya nasayod ta nga dunay laing bitoon nga misubang, si Jesus, ang matuod nga pinili sa Diyos.

• **25.1** Ang mapasagarong pakighilawas dunay dili maayong sangpotanan sa kinabuhi sa katawhan. Ang maapektohan pag-ayo mao

bong sa paghalad alang sa ilang mga diyosdyos. Mikaon didto ang katawhan ug misimba sa ilang mga diyosdyos.

³Naborikat ang mga Israelita ug misimba sa mga diyosdyos sa Peor; busa, nasuko si Yahweh. ⁴Giingnan niya si Moises: “Tigoma ang tanang magulang niining mga tawhana ug bitaya sila atubangan ni Yahweh ubos sa kahayag sa adlaw, aron ang nagdilaab nga kasuko dili na matumong sa Israel. ⁵Giingnan ni Moises ang mga maghuhukom sa Israel: “Patya ang sakop ninyo nga misimba ni Baal sa Peor.”

⁶May Israelita nga mipauli kuyog sa babayeng taga Midian nga gidala niya sa iyang panimalay. Nakakita niini si Moises ug ang tibuok katilingbang Israelita, samtang naghilak sila sa pul-tahan sa Toldang Tagboanan. ⁷Sa pagkakita ni Finjas, anak ni Eleazar, ang anak ni Aaron nga pari, miguwa siya sa pundok, mikhuhag bangkaw, ⁸ug giagpas ang Israelita sulod sa Tolda ug gidunggab ni ug ang babaye. Glagbasan sa bangkaw ang duha. Tungod niini miundang ang kamatay sa mga Israelita. ⁹Mikabat ang nangamatay ug 24,000.

¹⁰Miingon si Yahweh kang Moises: ¹¹“Nakapugpog si Finjas, anak ni Eleazar nga anak ni Aaron, ang pari, sa akong kasuko batok sa mga anak ni Israel tungod sa dakong pagtamod

kanako. Wala ko na panumbalinga ang kadungganan; wala ko hutdag patay ang katawhan sa Israel.

¹²Busa, sultihni siya nga makighimo kog kasabotan sa panaghigalaay uban kaniya. ¹³Himoon ko siya ug ang iyang kaliwat nga akong mga pari hangtod sa hangtod; kay nahigugma man siya sa iyang Diyos ug nagbayad sa sala sa mga anak ni Israel.”

• ¹⁴Si Zimri ang Israelitang gidunggab uban sa babaye nga taga Midian, anak ni Salu, pangulo sa usa ka panimalay nga sakop ni Simeon. ¹⁵Si Cozbi ang babayeng gidunggab, anak ni Zur, pangulo sa usa ka panimalay sa Midian.

¹⁶Gisultihan ni Yahweh si Moises: ¹⁷“Pakiggubat sa taga Midian ug lag-laga sila, ¹⁸kay kaaway sila nga nanglimbong kaninyo tungod sa Peor. Ug tungod ni Cozbi, ang igsoong babaye, anak sa usa ka pangulo sa Midian, nga gidunggab sa adlaw sa kamatay tungod sa Peor.

Ang ikaduhang senso

26 • ¹Misulti si Yahweh kang Moises ug Eleazar, anak ni Aaron nga pari, sa pag-ingon: ²“Ipha ang matag pamilya sa tibuok katawhan sa Israel gikan sa 20 anyos pataas nga makaserbisyo sa pagkasundalo.” ³Busa, gipalista ni Moises ug ni Eleazar nga pari, ang mga tawo sa kapatagan sa Moab, daplin sa Jordan atbang sa Jerico, sumala sa gisugo ni Yahweh kang Moises. ⁴Giihap ang mga lalaki sa mga Israelita gikan sa Ehipto nga may 20 anyos pataas.

ang katilingbanong katarong ug kaligdong, kay pinaagi ini, mawad-ag responsabilidad ang katawhan, labi na ang disiplina ug sakripisyo sa kaugalingon. Sa Biblia ang pakigbisog batok sa mapasagarong pakighilawas nalambigit kanunay sa kamaunongon sa Diyos.

Dihang nailog na sa mga Israelita ang yuta sa Canaan, kanunay silang nag-atubang sa tintasyon sa paganong pagsimba. Usa sa mga tulumanon ini may kalabotan sa pakighilawas sa borikat atubangan sa ilang dios, si Baal. Giingon dinhi nga ang katawhan nahulog sa mao rang sala sa panahon pa ni Moises ug gisolotan sila. Kay ang pakighilawas sa puta pakighiusa sa dios Baal, ug ang Diyos dili motugot ining pagbudhi nga nahulog sa duha ka butang: ang lawasnon, ug ang

pagbudhi sa tawo batok sa maunongong Diyos.

...*kay nahigugma...* (b.13) bahala nag tawgon siyag higpit, ug karaan; wala matay-og ang iyang baroganan bisan sa pagbinayloay.

• ¹⁴. Dinhi natapos ang karaang tradisyong kutob sa panahon ni Moises. Hinuon sa Deuteronomio 34, gihandom ang kamatayon ni Moises.

• **26.1** Wala ibasi sa tinuorayng panghitabo sa kasaysayan ang mga numero ining maong senso sa paggawas nila sa disyerto, sama sa unang ulohan. Apan dili pod ni mga hinimuhimo lang. May mga samingay nga buot ipasabot ining mga numeroha.

⁵ Si Ruben, ang kamagulangan ni Jacob. Ang mga anak: si Enoc ug ang mga kaliwat; si Palu ug ang mga kaliwat; ⁶ si Guerson ug ang mga kaliwat; ug si Carmi ug ang mga kaliwat. ⁷ Mga kaliwat sila ni Ruben nga mikabat og 43,730 ka lalaki.

⁸ Ang mga kaliwat ni Palu: si Eliab. ⁹ Ang mga anak ni Eliab: si Nemuel, Datan ug Abiram. Kining duha, si Datan ug si Abiram, ang kadagkoan sa pundok, nakig-lalis kang Moises ug Aaron. Mga sakop sila ni Core nga misukol kang Yahweh. ¹⁰ Nabli ang yuta ug gilamoy sila (namatay si Core ug mga kauban) sa kalayo uban sa 250 ka tawo isip pasidaan sa katawhan. ¹¹ Apan wala mamatay ang mga anak ni Core.

¹² Ang tribu ni Simeon sumala sa tagsa tagsa ka banay: Si Nemuel ug ang mga Nemuelita; si Yamin ug ang mga Yaminita; si Yakin, ang mga Yakinita; ¹³ si Socar, ang mga Socarita; si Saul ug ang mga Saulita. ¹⁴ Mga banay sila ni Simeon nga mikabat og 22,200 ka lalaki.

¹⁵ Ang tribu ni Gad sumala sa tagsa tagsa ka banay: Si Sefon ug ang mga Sefonita; si Jagui ug ang mga Jakita; si Suni ug ang mga Sunita; ¹⁶ si Ozni ug ang mga Oznita; si Eri ug ang mga Erita; ¹⁷ si Arod ug ang mga Arodita; si Areli ug ang mga Arelita. ¹⁸ Mga banay sila sa tribu ni Gad nga mikabat og 40,500 ka lalaki.

¹⁹ Ang tribu ni Juda: Si Er ug si Onan. Si Er ug si Onan namatay sa Canaan. ²⁰ Ang ubang anak ni Juda ug ang ilang banay: Si Sela ug ang mga Selaita; si Peres ug ang mga Peresita; si Zera ug ang mga Zeraita. ²¹ Ang mga anak ni Peres: si Jesron ug ang mga Jesronita; si Jamul ug ang mga Jamulita. ²² Mga banay sila ni Juda nga mikabat og 76,500 ka lalaki.

²³ Ang tribu ni Isacar, sumala sa tagsa tagsa ka banay: Si Tola ug ang mga Tolita; Si Puva ug ang mga Puvaita; ²⁴ Si Yasub ug ang mga Yasubita; si Simron ug ang mga Simronita. ²⁵ Mga banay ni Isacar nga mikabat og 64,300 ka lalaki.

²⁶ Ang tribu ni Zabulon sumala sa tagsa tagsa ka banay: Si Sared ug ang mga Saredita; si Elon ug ang mga Elonita; si Yajleel ug ang mga Yajleelita. ²⁷ Mga banay ni Zabulon nga mikabat og 60,500 ka lalaki.

²⁸ Ang tribu ni Jose, sumala sa tagsa tagsa ka banay: Si Manases ug si Efraim.

²⁹ Ang tribu ni Manases: Si Maquir ug ang mga Makirita; si Maquir amahan ni Galaad: Si Galaad ug ang mga Galaadita. ³⁰ Kini sila mao ang mga Galaadita: Si Yeser ug ang mga Yeserita; si Yeleq ug ang mga Yelequita; ³¹ Si Asriel ug ang mga Asrielita; si Siquem ug ang mga Sikemita; ³² si Semida ug ang mga Semidita; si Jefer ug ang mga Jeferita. ³³ Si Selofjad, anak ni

Jefer, walay anak nga lalaki, mga babaye lang: si Mojla, si Noa, si Jogla, si Milca ug si Tirsas. ³⁴ Mga banay sila ni Manases. 52,700 ka lalaki.

³⁵ Ang tribu ni Efraim sumala sa tagsa tagsa ka banay: Si Sutelaj ug ang mga Sutelajita; si Beker ug ang mga Bekerita; si Tajan ug ang mga Tajanita; ³⁶ Kini ang mga anak ni Sutelaj: Si Eran ug ang mga Eranita; ³⁷ Mga banay sila ni Efraim nga mikabat og 32,500 ka lalaki. Ang kaliwatan ni Jose sumala sa tagsa tagsa ka banay.

³⁸ Ang tribu ni Benjamin sumala sa tagsa tagsa ka banay: Si Bela ug ang mga Belaita; si Asbel ug ang mga Asbelita; si Ajiram ug ang mga Ajiramita; ³⁹ si Sefufam ug ang mga Sefufamita; si Jufan ug ang mga Jufanita. ⁴⁰ Ang mga anak ni Bela: si Ard ug si Naaman; si Ard ug ang mga Ardita; si Naaman ug ang mga Naamanita. ⁴¹ Ang tribu ni Benjamin mikabat og 45,600 ka lalaki.

⁴² Ang tribu ni Dan sumala sa tagsa tagsa ka banay: Si Sujam ug ang mga Sujamita. ⁴³ Ang tanang banay ni Sujam mikabat og 64,400 ka lalaki.

⁴⁴ Ang tribu ni Aser sumala sa tagsa tagsa ka banay: Si Yimna ug ang mga Yimnita; si Yisvi ug ang mga Yisvita; si Beria ug ang mga Berita. ⁴⁵ Ang mga anak ni Beri: si Jeber ug si Malkiel. ⁴⁶ Ang anak nga babaye ni Aser, si Serah. ⁴⁷ Mga banay sila ni Aser nga mikabat og 53,400 ka lalaki.

⁴⁸ Ang tribu ni Neftali sumala sa tagsa tagsa ka banay: Si Yajsee ug ang mga Yajseeilita; si Guni ug ang mga Gunita; ⁴⁹ Si Yeser ug ang mga Yeresita; si Selim ug ang mga Selimita. ⁵⁰ Mga banay sila ni Neftali nga mikabat og 45,400 ka lalaki.

⁵¹ Ang tanang anak ni Israel mikabat og 601,730 ka lalaki.

⁵² Giingnan ni Yahweh si Moises: ⁵³ “Bahina ang yuta sa kabanayan isip kabilin sumala sa gidaghanon sa nalista. ⁵⁴ Ang tribu nga daghang sakop bahini sa dakong yuta; ang dyotay, sa gamay; ang bahin sa matag usa mag-agad sa gidaghanon sa mga sakop. ⁵⁵ Apan ipaagi sa ripa ang binahinay. ⁵⁶ Ang matag banay makadawat sa kabilin sumala sa gidaghanon sa mga lalaki nga nalista.”

⁵⁷ Mao kini ang mga sakop sa banay ni Levi nga nalista: Si Guerson ug ang Guersonita; si Quehat ug ang Kehatita; si Merari ug ang Merarita.

⁵⁸ Mao sab kini ang ubang kaliwat ni Levi: Ang mga Lobni, Hebroni, Mahali, Musita, Kehatita. Si Quehat ang amahan ni Amram, ⁵⁹ nga naminyo ni Jocabed, anak ni Levi nga natawo sa Ehipto. Nanganak siya ni Aaron, Moises ug Miriam, ang ig-soong babaye. ⁶⁰ Si Aaron ang amahan ni

Nadab, Abihu, Eleazar ug Itamar. ⁶¹Si Nadab ug si Abihu namatay samtang naghalad sa kalayo nga dili sagrado atubangan ni Yahweh.

⁶²Ang tanang Levita nga nalista mikabat ug 23,000 ka lalaki nga may panuigong usa ka bulan pataas. Gilain sila paglista ug wala itipon sa talaan sa ubang Israelita, kay dili sila makadawat ug kabilin sa Israel.

⁶³Mao kini ang mga lalaki nga nalista ni Moises ug ni Eleazar nga pari, ang nag-ihip sa mga Israelita sa kapatagan sa Moab, duol sa Jordan atbang sa Jerico.

⁶⁴Walay nahibilin sa nalista ni Moises ug Aaron sa kamingawan sa Sinai. ⁶⁵Kay si Yahweh miingon nga mangamatay sila sa kamingawan ug walay mahibilin gawas ni Caleb, anak ni Jefone ug Josue, anak ni Nun.

Mga anak nga babaye ni Selofjad

27 ¹Unya, miduol ang anak nga babaye ni Selofjad, anak ni Jefer nga anak ni Gilead, anak ni Maquir, anak ni Manases nga anak ni Jose. Mao kini ang mga anak niyang babaye: Si Majla, Noa, Jogla, Milca ug Tirsia. ²Mibarog sila atubangan ni Moises, ni Eleazar nga pari, sa mga magulang ug sa tibuok katilingban nga Israelita sa pultahan sa Toldang Tagboanan, ug miingon: ³“Namatay sa kamingawan ang among amahan. Wala siya mosukol kang Yahweh, ni sakop siya ni Core. Namatay siya tungod sa kaugalingong sala sama sa tanang katawhan. Apan wala siyay anak nga lalaki. ⁴Nganong papason man ang ngalan sa among amahan sa laray sa iyang banay? Kay wala man siyay anak nga lalaki, bahini kami sa kabilin sama sa madaawat sa kadugo sa among amahan.”

⁵Gidala ni Moises ang ilang kaso kang Yahweh ug ⁶misulti si Yahweh: ⁷“Husto ang mga babayeng anak ni Selofjad. Hatagi silag bahin sa kabilin sa ilang amahan. ⁸Unya, sultihi ang katawhan sa Israel: Kon dunay mamatay nga walay anak nga lalaki, ihatag ang kabilin sa anak nga babaye. ⁹Kon walay babayeng anak ihatag kini sa lalaking igsoon. ¹⁰Kon walay lalaking igsoon, sa lalaking igsoon sa amahan, ¹¹kon ang amahan walay lalaking igsoon, sa sakop sa banay, ang labing duol nga kadugo. Makapanag-iya siya sa kabilin isip kaugalingong butang. Mao kini ang gisugo ni Yahweh kang Moises alang sa katawhan sa Israel.”

Mipuli si Josue kang Moises

¹²Giingnan ni Yahweh si Moises: “Tungas sa Bukid Abarim ug tan-awa gikan didto ang yuta nga akong ihatag sa mga Israelita. ¹³Human ka makakita niini, matatay ka sama ni Aaron nga imong ig-

soon. ¹⁴Misupak mong duha sa akong sugo sa kamingawan sa Zin: pagsangyaw sa ilang atubangan sa balaan kong gahom sa tubig dihang mireklamong batok nako ang katawhan.” (Ang tubig ni sa Meriba sa Cades sa kamingawan sa Zin). ¹⁵Miingon si Moises kang Yahweh: ¹⁶“Hinaot nga si Yahweh, ang Diyos sa mga espiritu nga naghatag sa kinabuhi sa tanang buhi nga binuhat magtudlog magulang alang niingon maong katawhan. ¹⁷Ang mangulo sa ilang paggula ug pagbalik, ang magdala ug magkuha kanila aron dili mahisama ang katawhan ni Yahweh sa mga karnero nga walay magbalantay.” ¹⁸Mitubag si Yahweh kang Moises: “Kuha si Josue, anak ni Nun. Duna siyay Espiritu ug tapin-i siya sa imong kamot ¹⁹unya, dad-a sa atubangan ni Eleazar nga pari ug sa tibuok katawhan. Tudloi siya sa ilang atubangan ²⁰ug bahini sa imong gahom aron tahoron siya sa tibuok katawhan sa Israel. ²¹Mangonsulta nako si Eleazar nga pari mahitungod kaniya ug sultihan ko siya sa akong mga hukom pinaagi sa Urim ug Tummin. Dayon, magmando si Josue sa tanang Israelita, ug sa ilang buluhaton isip katilingban.”

²²Gibuhat ni Moises ang gisugo ni Yahweh. Gikuha niya si Josue ug gidala sa atubangan ni Eleazar nga pari ug sa tibuok katawhan. ²³Unya, gitapin-an niya si Josue sa kamot ug gitugyanan sa buluhaton sumala sa gisugo ni Yahweh.

28 ¹Miingon si Yahweh kang Moises: ²“Ihatag sa mga anak ni Israel kining sugoa: Ampingi ang pagdala kanakog mga halad-pagkaon, mga tam-is ug humot nga halad sa gitagal kong panahon alang niini.

³Sultihi sila: Kini ang mga halad-sinunog nga ihalad kang Yahweh:

Ang adlaw adlaw nga halad

Matag adlaw ihalad ang duha ka nating karnero nga nad-idad ug usa ka tuig ug walay daot sa lawas. ⁴Ang usa ihalad sa buntag, ug ang usa sa hapon. ⁵Uban kini sa halad-pagkaon nga usa ka kilo sa labing maayong harina sinagolan sa usa ka litro sa labing maayong lana sa olibo. ⁶Kini ang malungtarong halad-sinunog, ang unang gihalad sa Bukid Sinai isip tam-is ug humot nga halad alang kang Yahweh. ⁷Paubanan kini sa halad-ilimnon – usa ka litrong bino nga ibubo sa altar alang sa matag nating karnero. ⁸Ang ikaduha ihalad sa hapon, sa samang paagi sa paghalad sa buntag, inubanan sa halad nga bino.

Mga halad sa Adlaw sa Pahulay

⁹Sa Adlaw sa Pahulay paghalad ug duha ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon ug walay daot sa lawas, ug

duha ka kilo sa labing maayong harina isip halad-pagkaon, sinagolag lana, inubanan sa halad-ilimnon nga bino. ¹⁰ Halad-sinunog kini sa matag adlaw sa pahulay, gawas sa adlaw adlawng halad-pagkaon ug ilimnon.

Ang halad sa bag-ong subang

¹¹ Sa matag bag-ong subang sa bulan paghalad og halad-sinunog kang Yahweh: duha ka toriyong baka, usa ka torong karnero ug pito ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon ug walay daot sa lawas. ¹² Ang matag toriyong baka paubang halad-pagkaon nga tulo ka kilo sa labing maayong harina sinagolag lana. ¹³ Paubani ang matag nating karnero og duha ka kilo sa labing maayong harina, sinagolag lana – ang tam-is ug humot nga halad kang Yahweh. ¹⁴ Paubani usab og halad-ilimnon nga duha ka litrong bino alang sa matag toriyong baka, usa ug tunga alang sa torong karnero, usa alang sa matag nating karnero – ang binulang halad-sinunog sa tanang bulan sa tuig. ¹⁵ Dugang sa adlaw adlawng halad-sinunog, paghalad og usa ka laking kanding kang Yahweh, isip sakripisyo sa sala, inubanan sa halad-ilimnon nga bino.

Pyesta sa Pan nga walay Patubo

¹⁶ Ang ika-14 ka adlaw sa unang bulan Pasko sa Pagsaylo ni Yahweh, ¹⁷ ug ang ika-15 niining bulana, pyesta usab. Sulod sa pito ka adlaw pan lang nga walay patubo ang kan-on. ¹⁸ Sa unang adlaw pagtigom kamo aron mosimba ug dili motrabaho. ¹⁹ Halad kamo kang Yahweh og halad-sinunog: duha ka toriyong baka, usa ka torong karnero ug pito ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon ug walay daot sa lawas.

²⁰ Paubani sa halad-pagkaon sa labing maayong harina nga sinagolag lana: Tulo ka kilo alang sa torong baka, duha alang sa matag torong karnero, ²¹ ug usa alang sa nating karnero. ²² Kinahanglan usab nga dunay usa ka laking kanding alang sa sakripisyo sa sala, halad nga ibayad alang kaninyo. ²³ Ihalad kini gawas sa inyong halad-sinunog sa adlawng tanan matag buntag, ²⁴ sulod sa pito ka adlaw. Halad kini nga pagkaon: tam-is ug humot alang kang Yahweh nga ihalad gawas sa adlaw adlawng halad. Paubani sa halad-ilimnon nga bino. ²⁵ Sa ikapitong adlaw pagtigom aron mosimba ug dili motrabaho.

Ang Pyesta sa mga Semana

²⁶ Sa unang adlaw sa ani, inihalad ninyo sa unang abot alang nangi Yahweh atol sa Pangilin sa mga Semana, pagtigom kamo aron mosimba. Ayawg trabaho.

²⁷ Paghalad og halad-sinunog nga duha ka torong baka, usa ka torong karnero, pito ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon. ²⁸ Ang ipauban nga halad-pagkaon mao ang labing maayong harina nga sinagolag lana: Tulo ka kilo alang sa matag torong baka, ²⁹ duha alang sa torong karnero, ug usa alang sa matag nating karnero. ³⁰ Paubani usab og usa ka laking kanding alang sa sakripisyo sa sala, halad nga ibayad alang kaninyo. ³¹ Ihalad kini gawas sa adlaw adlawng halad inubanan sa halad-ilimnon nga bino.

Ang Pyesta sa Bag-ong Tuig

29 ¹ Sa unang adlaw sa ikapito ka bulan, pagtigom aron mosimba ug ayawg trabaho. Anang adlaw patingoga ang mga budyong. ² Paghalad kamog halad-sinunog: usa ka torong baka, usa ka torong karnero, pito ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon ug walay daot sa lawas. ³ Ang ipauban nga halad-pagkaon mao ang labing maayong harina sinagolag lana. Tulo ka kilo alang sa matag torong baka, duha alang sa torong karnero, ⁴ ug usa alang sa matag nating karnero. ⁵ Paubani usab og usa ka laking kanding alang sa sakripisyo sa sala, halad nga ibayad alang kaninyo.

⁶ Ihalad kini gawas sa binulang halad-sinunog lakip sa halad-pagkaon, ang adlaw adlawng halad uban sa halad-pagkaon ug sa halad-ilimnon nga bino sumala sa ba-laod: halad-sinunog, ang tam-is ug humot nga halad alang ni Yahweh.

Ang Adlaw sa Pagtabon sa Sala

⁷ Sa ika-10 ka adlaw sa ikapitong bulan, pagtigom kamo aron mosimba. Pagpuasa ug ayawg trabaho, ⁸ ug paghalad og halad-sinunog, ang tam-is ug humot nga halad kang Yahweh: usa ka toriyong baka, usa ka torong karnero, ug pito ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon nga inyong pinili ug walay daot sa lawas. ⁹ Ang ipauban nga halad nga pagkaon mao ang labing maayong harina sinagolag lana: tulo ka kilo alang sa toriyong baka, duha alang sa torong karnero, ¹⁰ ug usa alang sa matag nating karnero. ¹¹ Ihalad usab ang usa ka laking kanding alang sa halad sa sala. Dugang kini sa sakripisyo alang sa pyesta sa Pagbayad sa Sala, ug sa adlaw adlawng halad-sinunog inubanan sa halad pagkaon ug sa halad-ilimnon nga bino.

Ang Pyesta sa Tolda

¹² Sa ika-15 ka adlaw sa ikapitong bulan pagtigom kamo aron pagsimba ug ayawg trabaho. Sauloga ang pyesta alang kang Yahweh sulod sa pito ka adlaw. ¹³ Paghalad og halad-sinunog, tam-is ug humot nga

halad kang Yahweh: ¹³ka toriyong baka, duha ka karnero, ¹⁴ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon ug walay daot sa lawas. ¹⁴Paubani sa halad-pagkaon, ang labing maayong harina sinagolag lana: ¹⁵Tulo ka kilo alang sa matag torong baka, duha alang sa matag torong karnero, usa alang sa matag nating karnero. ¹⁶Ihalad usab ang usa ka laking kanding alang sa sakripisyo sa sala. Dugang kini sa adlaw adlawng halad-sinunog ug sa halad-pagkaon ug halad-ilimnon nga bino.

¹⁷Sa ikaduha ka adlaw: ¹²ka toriyong baka, duha ka torong karnero, ¹⁴ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon ug walay daot sa lawas. ¹⁸Paubani sa halad-pagkaon ug halad-ilimnon nga bino, sumala sa gikinahanglan, mag-agad sa gidaghanon sa toriyong baka, torong karnero ug nating karnero, ¹⁹lakip sab sa usa ka laking kanding alang sa sakripisyo sa sala. Dugang kini sa adlaw adlawng halad-sinunog, uban sa halad-pagkaon ug halad-ilimnon nga bino.

²⁰Sa ikatulo ka adlaw: ¹¹ka torong baka, duha ka torong karnero, ¹⁴ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon ug walay daot sa lawas. ²¹Paubani sa halad-pagkaon ug halad-ilimnon nga bino sumala sa gikinahanglan. Mag-agad sa gidaghanon sa mga torong baka, torong karnero ug nating karnero, ²²lakip sab ang usa ka laking kanding alang sa sakripisyo sa sala. Dugang kini sa adlaw adlawng halad-sinunog uban sa halad-pagkaon ug halad-ilimnon nga bino.

²³Sa ikaupat ka adlaw: ¹⁰ka torong baka, duha ka torong karnero ug ¹⁴ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon ug walay daot sa lawas, ²⁴uban sa halad-pagkaon ug halad-ilimnon nga bino sumala sa gikinahanglan. Mag-agad sa gidaghanon sa mga toriyong baka, torong karnero ug nating karnero, ²⁵lakip sab ang usa ka laking kanding alang sa sakripisyo sa sala. Dugang kini sa adlaw adlawng halad-sinunog uban sa halad-pagkaon ug halad-ilimnon nga bino.

²⁶Sa ikalima ka adlaw; siyam ka toriyong baka, duha ka torong karnero, ¹⁴ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon ug walay daot ²⁷uban sa halad-pagkaon ug halad-ilimnon nga bino sumala sa gikinahanglan; mag-agad sa gidaghanon sa mga torong baka, torong karnero ug mga nating karnero, ²⁸lakip ang usa ka laking kanding alang sa sakripisyo sa sala. Dugang kini sa adlaw adlawng halad-sinunog uban sa halad-pagkaon ug halad-ilimnon nga bino.

²⁹Sa ikaunom ka adlaw: walo ka torong baka, duha ka torong karnero, ¹⁴ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon

ug walay daot sa lawas, ³⁰uban sa halad-pagkaon ug halad-ilimnon nga bino, sumala sa gikinahanglan; mag-agad sa gidaghanon sa mga torong baka, torong karnero ug nating karnero, ³¹lakip sab ang usa ka laking kanding alang sa sakripisyo sa sala. Dugang kini sa adlaw adlawng halad-sinunog uban sa halad-pagkaon ug halad-ilimnon nga bino.

³²Sa ikapito ka adlaw: pito ka torong baka, duha ka torong karnero, ¹⁴ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon ug walay daot sa lawas, ³³uban sa halad-pagkaon ug halad-ilimnon nga bino sumala sa gikinahanglan. Mag-agad sa gidaghanon sa mga torong baka, torong karnero ug nating karnero, ³⁴lakip sab ang usa ka laking kanding alang sa sakripisyo sa sala. Dugang kini sa adlaw adlawng halad-sinunog uban sa halad-pagkaon ug halad-ilimnon nga bino.

³⁵Sa ikawalo ka adlaw pagtigom kamo aron mosimba ug ayawg trabaho. ³⁶Paghalad og halad-sinunog, tam-is ug humot nga halad kang Yahweh: usa ka torong baka, usa ka torong karnero ug pito ka nating karnero nga may usa ka tuig ang panuigon ug walay daot sa lawas; ³⁷uban sa halad-pagkaon ug halad-ilimnon nga bino sumala sa gikinahanglan; mag-agad sa gidaghanon sa mga torong baka, torong karnero ³⁸nating karnero, lakip ang usa ka laking kanding alang sa sakripisyo sa sala. Dugang kini sa adlaw adlawng halad-sinunog uban sa halad-pagkaon ug halad-ilimnon nga bino.

³⁹Buhaton kini alang kang Yahweh sa mga pyestang solemn ni gawas sa bisag unsang mga halad-sinunog, halad-pagkaon ug halad-ilimnon nga bino nga ihalad sa kaugalingon kabubut-on."

Mga lagda bahin sa panaad

30 ¹Gisulti ni Moises sa katawhan sa Israel ang gisugo kaniya ni Yahweh.

²Gisulthian ni Moises ang mga magulang sa mga tribu sa Israel: "Kini ang gisugo ni Yahweh:

³Kon may lalaki nga manumpa sa paghatag kang Yahweh og butang o panaad nga solemn sa paglikay sa usa ka butang, tumanon ang saad. Bisag unsa ang gisaad sa pulong ug buhat, tumanon kini.

⁴Kon may babaye nga manumpa sa paghatag kang Yahweh og butang o panaad nga solemn sa paglikay sa usa ka butang samtang batan-on pa siya ug nagpuyo sa balay sa amahan; ⁵kon nakadungog kini niining panumpaa o panaara ug walay gisulti mahitungod niini; tumanon ang gisaad. ⁶Apan kon ang amahan, sa adlaw nga nakahibalo siya niini, nagpahayag sa pagsupak, ang batan-ong babaye

walay katungdanan sa pagtuman sa panaad. Dili siya pugson ni Yahweh sa panaad, kay mipahayag man ang amahan sa pagsupak.

⁷Kon may babaye nga manumpa sa wala pa siya maminyo o solemning manaad sa paglikay sa usa ka butang, o tinuyo o wala niya hunahunaang daan, ⁸tumanon niya ang gisaad, bisag minyo na siya, kon ang bana nakahibalo, apan nagpakahilom lang. ⁹Kon sa pagkahibalo sa bana nagpahayag siya sa pagsupak, ang babaye walay katungdanan sa pagtuman sa panaad. Dili siya pugson ni Yahweh sa panaad. ¹⁰Tumanon ang bisag unsang panumpaa sa byuda o diborsyada bisag unsang panaara nga naghigot niya.

¹¹Kon nanumpa ang asawa sa pagbuhat o solemning nanaad sa paglikay sa usa ka butang samtang naa siya sa balay sa bana; ¹²kon ang bana nga nasayod niini nagpakahilom lang ug dili mopadayag sa pagsupak, tumanon ang gipanumpaang ug likayan ang gipanaaran. ¹³Apan kon ang bana, sa pagkasayod, nagdili niini, walay katungdanan ang asawa sa pagbuhat sa gipanumpaang o gipanaaran. Dili siya pugson ni Yahweh sa panaad.

¹⁴Ang tanang panumpa sa pagbuhat o panaad nga solemni sa asawa sa paglikay sa usa ka butang, nagkinahanglan sa pagtugot o sa pagdili sa bana. ¹⁵Kon sa pagkasunod adlaw nagpakahilom lang ang bana, nagpasabot nga uyon siya o motugot sa gipanumpaang, bisag unsa, o sa panaad nga solemni. Naglig-on siya sa mga panumpa sa asawa sa pagpakahilom sa adlaw nga nasayran ni. ¹⁶Kon misupak siya niini human sa taas nga panahon gikan sa iyang pagkasayod, mag-antos sila sa sangpotan niini kon mapakyas ang asawa sa pagtuman sa panumpa o panaad nga solemni.”

¹⁷Mga lagda kini nga gihatag ni Yahweh kang Moises mahitungod sa bana ug asawa, ug mahitungod sa amahan ug sa anak nga babaye samtang batan-on pa ug nagpuyo pa sa balay sa amahan.

Ang gubat batok sa taga Midian

31 ¹Giingnan ni Yahweh si Moises: ²“Panimaslig husto ang taga Midian tungod sa ilang pagpaantos sa mga Israelita. Human niini, paiponon ko ikaw sa imong katawhan.”

³Gisultihan ni Moises ang katawhan: “Adunay uban kaninyo nga makiggubat ug

mosulong sa taga Midian, kay pagbuot kini ni Yahweh. ⁴Pagpadalag 1,000 ka tawo gikan sa matag banay sa Israel ngadto sa gubat.”

⁵Sa ingon ang mga Israelita nagpadalag 12,000 ka tawo nga andam pagpakiggubat; 1,000 gikan sa matag banay. ⁶Gipadala sila ni Moises sa gubat, 1,000 gikan sa matag banay uban ni Finjas, ang anak ni Eleazar nga pari. Nagdala siyag mga sudlanang balaan ug mga trompeta nga patinogon inigsugod sa gubat. ⁷Gisulong nila ang taga Midian sumala sa gisugo ni Yahweh kang Moises ug gipamatay ang tanang lalaki. ⁸Gipatay usab ang lima ka hari sa Midian: Si Evi, si Requem, si Sur, si Jur ug si Reba. Gipatay sab sa espada si Balaam, anak ni Beor. ⁹Gipamihag sa mga sundalo sa Israel ang mga babaye sa Midian ug ang kabtangan. Gidala ang tanang baka, karnero ug kabtangan. ¹⁰Gisunog ang mga lungsoad diin nagpuyo sila ug ang ilang kampo. ¹¹Unya, gidala ang nasikop: mga tawo ug kahayopan ¹²ug gihatag kang Moises ug kang Eleazar nga pari ug sa tibukol katinglanan sa Israel. Nagkampo sila sa kapatagan sa Moab, daplin sa Suba Jordan atbang sa Jerico.

Mga balaod mahitungod sa gubat

¹³Gitagbo sila ni Moises, Eleazar nga pari ug ang tanang magulang sa katawhan gawas sa kampo. ¹⁴Nasuko si Moises sa mga pangulo sa kasundalohan, mga kapitan sa taglinibo, ug mga kapitan sa tagmanggatos nga nanguli gikan sa maong gubat. ¹⁵Giingnan sila: “Nganong giluwaw ninyo ang kinabuhi sa tanang babaye?”

¹⁶Sila mismo, tungod sa tambag ni Balaam, mitintal sa katawhan sa Israel ug mi-himo nga mosupak sila kang Yahweh sa Peor. Tungod niini, nahiangom sa kamatayon ang katawhan sa Israel. ¹⁷Busa, patya karon ang tanang bata nga lalaki ug ang tanang babaye nga nakigdulog sa mga lalaki. ¹⁸Luwasa ang kinabuhi sa mga batanong babaye nga wala pa makigdulog og lalaki aron maasawa sila ninyo.

¹⁹Pagkampo kamo sa gawas, sulod sa pito ka adlaw. Kamong nakapatayg tawo o nakahikap og minatay: Hinloig ang kaugalingon, kamo ug ang inyong binihag, sa ikatulo ug sa ikapito ka adlaw. ²⁰Labhi usab ang tanang bisti ug hugasi ang galamiton nga hinimog panit o balhibog kanding o kahoy.”

• **31.1** Ang maong ulohan naghisgot sa “balaang gubat”. Angayng timan-an nga nasulat ni sa ikapito ngadto sa ikaunom ka siglo sa wala pa si Jesus, sa panahon nga ang Israel wala nay higayon pagsulong sa ubang nasod (basaha ang komentaryo sa Josue

bahin ini). Ang pagpamatay sa mga babaye wala ihulagway ining minugna nga istorya... Ang tagsulat dili bangis, buot lang mopalutaw sa kakuyaw alang sa Israelita pagpakigminyo o pagpakigsuod sa mga babaye sa paganong nasod.

²¹ Misulti si Eleazar nga pari, sa mga sundalo sa maong gubat: “Kini ang mga balaod nga gihatag ni Yahweh kang Moises. ²² Isugba sa kalayo ang bulawan, plata, tumbaga, puthaw o tingga, bisag unsa nga dili matunaw sa kalayo, aron mahinlo, ug hugasan sa tubig aron makuha ang tanang hugaw. ²³ Apan hugasag tubig ang matunaw sa kalayo.

²⁴ Sa ikapitong adlaw labhi usab ang inyong bisti ug mahinlo na mo. Unya, makabalik kamo sa kampo.”

²⁵ Giingnan ni Yahweh si Moises: ²⁶ “Uban ni Eleazar nga pari ug sa mga magulang sa mga pamilya diha sa katilingban, ipha ang tanang butang nga nakuha sa gubat ug ang mga bihag: tawo ug hayop. ²⁷ Unya, tungaa ni. Ang katunga ihatag sa katawhan. ²⁸ Isip bahin ni Yahweh, pangayo sa bahin sa mga sundalo nga nakigubat. Sa matag 500 ka tawo, usa ka baka, usa ka asno ug usa ka karnero. ²⁹ Kuhaon kini sa katunga nilang bahin ug ihatag kang Eleazar nga pari isip halad kang Yahweh. ³⁰ Sa katungang bahin sa katawhan sa Israel, pagkuhag usa gikan sa tagingkuenta: mga tawo, baka, asno, karnero ug uban pang hayop, ug ihatag sa mga Levita, ang tig-atiman sa Tolda ni Yahweh.”

³¹ Si Moises ug si Eleazar nga pari mihi-mo sa gisugo ni Yahweh kang Moises. ³² Ang mga ganti sa gubat; ang nahibilang butang nga nadala sa kasundalohan mikabat og 675,000 ka karnero ug kanding, ³³ 72,000 ka torong baka; ³⁴ 61,000 ka asno, ³⁵ ug sa mga tawo, mikabat og 32,000 ang mga babaye nga wala pa makadulog og lalaki.

³⁶ Mikabat og 337,500 ka karnero ug kanding ang katunga nga naadto sa nakigubat, ³⁷ 675 niini ang bahin ni Yahweh; ³⁸ 36,000 ka baka, 72 niini ang bahin ni Yahweh; ³⁹ 30,500 ka asno, 61 ang bahin ni Yahweh; ⁴⁰ ug 16,000 ka tawo, 32 ang bahin ni Yahweh. ⁴¹ Gihatag ni Moises kang Eleazar nga pari ang bahin ni Yahweh, sumala sa gisugo ni Yahweh kang Moises.

⁴² Ang katunga nga bahin sa katawhan sa Israel nga gilain ni Moises lahi sa bahin sa mga sundalo. ⁴³ Kining bahina sa katawhan mikabat og 337,500 ka karnero ug kanding, ⁴⁴ 36,000 ka torong baka, ⁴⁵ 30,500 ka asno ug ⁴⁶ 16,000 ka tawo.

⁴⁷ Gikan sa katunga nga bahin sa katawhan sa Israel, mikuha si Moises og usa sa matag 50 ka tawo ug hayop, ug gihatag sa mga Levita nga nag-atiman sa Tolda ni Yahweh, sumala sa gisugo ni Yahweh kang Moises.

⁴⁸ Unya, ang mga opisyal sa kasundalohan, ang mga kapitan sa taglinibo ug tagmanggatos miduol kang Moises ⁴⁹ ug miingon: “Kaming imong mga sulugoon nagihap sa mga sundalo nga among sakop ug walay nakulang. ⁵⁰ Dugang pa, among gidala isip halad kang Yahweh ang mga butang nga among nakaplagan nga hinimog bulawan: mga pulseras, singsing, ariyos ug kwentas aron pagbayad sa among mga sala kang Yahweh.” ⁵¹ Gidawat ni Moises ug ni Eleazar nga pari ang maong mga butang nga bulawan. ⁵² Ang bulawan nga gihatag kang Yahweh mitimbang og labaw sa 16,750 ka sukod, hinatag ang tanan sa mga kapitan sa taglinibo ug tagmanggatos.

⁵³ Ang matag sundalo mikuhag bahin sa mga butang alang sa kaugalingon. ⁵⁴ Apan si Moises ug Eleazar nga pari, midawat gikan sa mga kapitan sa tagnapulo ug tagmanggatos, nga ilang gidala sa Toldang Tagboanan, isip pahinumdom ni Yahweh sa katawhan sa Israel.

Mipuyo sa Jordan ang mga Israelita

32 ¹ May daghang toril sa mga maayong baka ang mga tribu ni Ruben ug Gad. Nakita nila nga ang nasod sa Jazer ug sa Gilead may mga maayong yuta alang sa pagbuhi og kahayopan. ² Busa, miadto sila ni Moises, ni Eleazar nga pari ug sa mga magulang sa katilingban ug miingon: ³ “Ang yuta ni Atarot, Dibon, Yaser, Nimra, Jesbon, Elale, Seban, Nebo ug Beon, ⁴ nga gilaglag ni Yahweh atubangan sa katawhan sa Israel maayo alang sa pagbuhig mga baka ug kahayopan. ⁵ Kon angay kami sa inyong pagtagad, ambi ang maong yuta aron among panag-iyahon. Ayaw na mig pataboka sa suba Jordan.”

⁶ Mitubag si Moises: “Pabilin dinhi samtang ang inyong mga igsoon moadto sa gubat. ⁷ Nganong dili man ninyo dasigon ang katawhan sa Israel sa pagsulod sa yuta nga gihatag ni Yahweh? ⁸ Mao usab kini ang giubhat sa inyong mga amahan sa pagpaadto ko nila gikan sa Cades-Barnea aron pagsusi sa maong dapit: ⁹ Miadto sila hangtod sa walog sa Escol ug gisusi ang yuta;

• **32.1** Dili tanang Israelita mibiya sa Cades, ang tubigang dapit sa kamingawan, diin nagpuyo sila sa “40 ka tuig” isip katawhan. Ang paghulagway sa Israel isip hugpong sa katawhan nga mibiya aron pagbuntog sa Canaan, balaknong paagi pagpadayag. Lainlain silang pundok sa katawhan nga gawasnong nagsurosuroy sa kamingawan uban sa mga binuhing hayop. Hinuon may mga higayon nga

magkahiusa sila, pananglitlan sa kalisdanan sama sa nahitabo ni Moises. Dunay mibiya sa Cades sa diha pa ug sa wala na si Moises: Ang labing importanti ining pundoka mao ang miadto sa Gilead, sa pikas tampi sa Jordan. Didto, malinawon silang namuyo taliwala sa ubang kanasoran.

Ang mga b. 20 ngadto sa 22 naghatag og gibug-aton sa panaghugpong sa mga Israelita.

apan gibugnaw nila ang katawhan sa Israel aron dili moadto sa dapit nga gihatag ni Yahweh. ¹⁰ Busa, nasuko si Yahweh adtong adlaw ug nanumpa sa pag-ingon: ¹¹ “Ang mga tawo nga may 20 anyos pataas nga mibiya sa Ehipto dili makaadto sa yuta nga akong gisaad kang Abraham, Isaac ug Jacob. Kay dili sila hingpit nga nagsunod nako, ¹² gawas ni Caleb, anak ni Jefone nga taga Cena, ug ni Josue, anak ni Nun. Hingpit kini nga misunod ni Yahweh busa, sila ray makaadto sa yuta.

¹³ Misilaob ang kasuko ni Yahweh batok sa Israel ug gipasalaag sila sa kamingawan sulod sa 40 ka tuig, hangtod nga nahurot ug kamatay ang tanang nakasala kang Yahweh. ¹⁴ Karon, nagbuhat na usab kamo sa gibuhat sa inyong ginikanan? Kamo, ang bag-ong kaliwat sa katawhan nga makasasala, dugangan ba ninyo ang kapungot ni Yahweh batok sa Israel? ¹⁵ Kon mobiya kamo kaniya, pasagdan kamo nga magpadayon sa pagsaagsaag sa kamingawan sulod sa taas nga panahon. Maangin lang sa kamatayon tungod kaninyo kining tanan nga katawhan.”

¹⁶ Apan mipahayag sila kang Moises sa ilang tuyo: “Magtukod lang kami ug mga toril dinhi alang sa among mga hayop, ug kalungSORAN alang sa among gagmayng anak. ¹⁷ Unya, moadto kami sa gubat ug mag-una sa katawhan sa Israel hangtod nga mahiluna sila sa dapit nga alang kanila. Ang among gagmayng anak mahibilin sa kinotahang mga lungsod aron malikay sila sa mga lumad nga nagpuyo sa nasod. ¹⁸ Apan dili kami mopauli sa among balay hangtod nga ang taga taga sa Israelita makapanag-iya sa iyang bahin sa kabilin. ¹⁹ Kay wala man kami bahin sa yuta tabok sa suba Jordan o unahan pa, ang among bahin ania niining pikasa sa sidlakan sa Jordan.”

²⁰ Giingnan sila ni Moises: “Kon sumala sa inyong gisulti ang inyong gipasabot mao nga andam mong moadto sa gubat atubangan ni Yahweh; ²¹ ug kon ang tanan nin-yong sundalo motabok sa suba Jordan ubos sa pagmando ni Yahweh, hangtod nga mabuntog ang tanang kaaway; ²² kon mailog na sa hingpit ang yuta, makapauli na kamo. Wala na moy katungdanan kang Yahweh ug sa Israel. Kining nasora mainyo nang kabilin atubangan ni Yahweh. ²³ apan kon dili kini buhaton, makasala kamo ni Yahweh. Ug makapaniguro kamo nga magsunod ninyo ang inyong sala. ²⁴ Unya, pagtukod ug mga lungsod alang sa gagmay nin-yong mga anak, mga toril alang sa mga karnero, apan buhata ang inyong gisaad.”

²⁵ Miingon kang Moises ang mga anak ni Gad ug ang mga anak ni Ruben: “Agalon, magtuman sa imong sugo ang imong mga

sulugoon. ²⁶ Ang among anak, asawa, karnero ug tanang hayop magpabilin dinhi sa kalungSORAN sa Gilead. ²⁷ Apan kaming tanan nga andam sa gubat motabok sa Jordan nga mag-una ni Yahweh aron pagpakig-away sumala sa imong sugo.”

²⁸ Busa, gipasidan-an ni Moises si Eleazar nga pari, si Josue nga anak ni Nun ug ang ubang pangulo sa Israel: ²⁹ “Kon ang mga anak ni Gad ug ang mga anak ni Ruben nga andam sa gubat, motabok sa Jordan nga mag-una kang Yahweh aron pagpakig-away uban kaninyo, human mailog ninyo ang yuta, ihatag kanila ang yuta sa Gilead aron maila. ³⁰ Apan kon dili sila mobalik, ug makiggubat sila uban ninyo, bahinan sila sa yuta sa Canaan.”

³¹ Mitubag ang mga anak ni Gad ug ni Ruben: “Buhaton namo ang gisulti ni Yahweh. ³² Motabok kami sa yuta sa Canaan ug makiggubat ubos sa pagmando ni Yahweh, apan ang among kabilin mao ang pikas bahin sa Jordan.” ³³ Busa, gihatag ni Moises sa mga anak ni Gad ug ni Ruben ug sa katunga sa banay ni Manases ang gingharian ni Sijon, ang hari sa mga Amorreo, ingon man ang gingharian ni Og, ang hari sa Basan, lakip ang tanang yuta ug lungsod nga kasikbit.

³⁴ Mitukod ang mga anak ni Gad sa Dibon, Atarot, Aaroer, ³⁵ Atrotsopan, Yazer, Yogboha, ³⁶ Bet-Nimra ug Bet-Haran, lungsod nga may mga kota ug toril alang sa mga karnero.

³⁷ Ang mga anak ni Ruben sa Jesbon, Elale, Quiriataim, ³⁸ Nebo, ug Baal Meon (ang maong ngalan gipangilisan), ug Sibma. Gihatagan nilag mga ngalan ang mga lungsod nga ilang gitukod.

³⁹ Ang mga anak ni Makir, nga anak ni Manases, misulong sa Gilead. Giilog kini ug gipapahawa ang mga Amorreo nga nagpuyo didto. ⁴⁰ Busa, gihatag ni Moises ang Gilead kang Makir, anak ni Manases nga nagpuyo na didto. ⁴¹ Si Jair, laing anak ni Manases, misulong ug miilog sa pipila ka balangay nga ginganlag mga balangay ni Jair. ⁴² Si Nobaj misulong ug miilog sa Quehat ug sa kabalangayan niini ug ginginganlan nig Nobaj gikan sa kaugalingong ngalan.

Ang mga agianan pagbiya sa Ehipto

33 ¹ Ania ang mga dapit nga giagian sa mga Israelita sa pagbiya nila sa yuta sa Ehipto, sa ginagmayng pundok nga gipangulohan ni Moises ug Aaron. ² Misunod si Moises sa pahimangno ni Yahweh ug gilibista ang matag dapit nga agian sa pagpanaw. Mao kini ang mga dapit nga ilang gisukaran.

³ Mibiya sila sa Ehipto sa ika-15 ka adlaw sa unang bulan sa tuig. Sa sunod adlaw

human sa Paskuwa, madaogon ang mga Israelita nga mibiya atubangan sa taga Ehipto, ⁴ samtang naglubong sila sa ilang minatay. Kay gipamatay ni Yahweh ang panganay nilang mga anak. Mihukom sab siya sa pagsilot sa mga diyosdiyos sa Ehipto.

⁵ Mibiya ang mga Israelita sa Ramses ug nagkampo sa Sukot. ⁶ Unya, mibiya sila sa Sukot ug nagkampo sa Etam daplin sa kamingawan. ⁷ Gikan sa Etam mibalik sila sa Pihajiro, nga nag-atubang sa Baal-Sefon ug nagkampo atbang sa Migdol. ⁸ Mibiya sila sa Pihajiro, mitabok sa dagat paingon sa kamingawan, ug mipanaw sulod sa tulo ka adlaw sa kamingawan sa Etam ug nagkampo sa Mara. ⁹ Unya, gikan sa Mara, miadto sila sa Elim. Sa Elim dunay 12 ka tubod sa tubig ug 70 ka palmera, ug didto nagkampo sila.

¹⁰ Mibiya sila sa Elim ug nagkampo daplin sa Dagat sa mga Bugang. ¹¹ Mibiya sila sa Dagat sa mga Bugang ug nagkampo sa kamingawan sa Sin. ¹² Gikan didto nagkampo sila sa Dofca. ¹³ Mibiya sila sa Dofca ug nagkampo sa Alus. ¹⁴ Mibiya sila sa Alus ug nagkampo sa Rafidim, diin ang katawan wala makakaplag ug tubig nga mainom. ¹⁵ Mibiya sila sa Rafidim ug nagkampo sa kamingawan sa Sinai. ¹⁶ Mibiya sila sa kamingawan sa Sinai ug nagkampo sa Quibrot-hat-Taava. ¹⁷ Mibiya sila sa Quibrot-hat-taava ug nagkampo sa Jaserot. ¹⁸ Mibiya sila sa Jaserot ug nagkampo sa Ritma. ¹⁹ Mibiya sila sa Ritma ug nagkampo sa Rimon-Peres. ²⁰ Mibiya sila sa Rimon-Peres ug nagkampo sa Libna. ²¹ Mibiya sila sa Libna ug nagkampo sa Risa. ²² Mibiya sila sa Risa ug nagkampo sa Quehalata. ²³ Mibiya sila sa Quehalata ug nagkampo sa Bukid Sefer. ²⁴ Mibiya sila sa Bukid Sefer ug nagkampo sa Jarada. ²⁵ Mibiya sila sa Jarada ug nagkampo sa Macelot.

²⁶ Mibiya sila sa Macelot ug nagkampo sa Tajat. ²⁷ Mibiya sila sa Tajat ug nagkampo sa Terah. ²⁸ Mibiya sila sa Terah ug nagkampo sa Metea. ²⁹ Mibiya sila sa Metea ug nagkampo sa Hesmona. ³⁰ Mibiya sila sa Jesmona ug nagkampo sa Moserot. ³¹ Mibiya sila sa Moserot ug nagkampo sa Banejaacan. ³² Mibiya sila sa Banejaacan ug nagkampo sa Hor Haggidgad. ³³ Mibiya sila sa Hor Haggidgad ug nagkampo sa Jotebata. ³⁴ Mibiya sila sa Jotebata ug nagkampo sa Hebrona. ³⁵ Mibiya sila sa Hebrona ug nagkampo sa Asiongaber.

³⁶ Mibiya sila sa Asiongaber ug nagkampo sa kamingawan sa Zin, sa ato pa, sa Cades. ³⁷ Mibiya sila sa Cades ug nagkampo sa Bukid Hor, sa utlanan sa Edom. ³⁸ Didto, si Aaron, ang pari, mitungas sa Bukid Hor sumala sa gisugo ni Yahweh ug namatay sa ika 40 ka tuig sa pagbiya sa

mga Israelita sa yuta sa Ehipto, sa ikalima ka bulan sa unang adlaw. ³⁹ 123 anyos si Aaron sa iyang pagkamatay sa Bukid Hor.

⁴⁰ Nakabalita ang hari sa Arad, Kananeo nga nagpuyo sa Negueb, nga miabot ang mga Israelita.

⁴¹ Busa, mibiya sila sa Bukid Hor ug nagkampo sa Salmona. ⁴² Mibiya sila sa Salmona ug nagkampo sa Punon. ⁴³ Mibiya sila sa Punon ug nagkampo sa Abot. ⁴⁴ Mibiya sila sa Abot ug nagkampo sa Guho-Abarim nga sakop sa Moab. ⁴⁵ Mibiya sila sa Guho-Abarim ug nagkampo sa Dibon Gad. ⁴⁶ Mibiya sila sa Dibon Gad ug nagkampo sa Helmondeblataim. ⁴⁷ Mibiya sila sa Helmondeblataim ug nagkampo sa kabukiran sa Abarim, atbang sa Nebo. ⁴⁸ Mibiya sila sa kabukiran sa Abarim ug nagkampo sa kapatagan sa Moab, duol sa Jordan, atbang sa Jerico. ⁴⁹ Nagkampo sila duol sa Jordan, gikan sa Betjesimot hangtod sa Abelsatim, sa kapatagan sa Moab.

⁵⁰ Misulti si Yahweh kang Moises sa kapatagan sa Moab, duol sa suba sa Jordan atbang sa Jerico. Miingon siya: ⁵¹ “Sultihi ang mga Israelita inigtabok ninyo sa Jordan ngadto sa Canaan: ⁵² “Papahawaa ang tanang lumolupyo sa nasod. Gun-oba ang ilang mga larawan nga bato ug ang diosdios ug ang tanan nilang altar. ⁵³ Panagiyaha kining yutaa ug puyo dinhi, kay ako kining gihatag ninyo. ⁵⁴ Bahinbahina ni pinaagi sa ripa sa inyong mga tribu. Dakudakoa ang bahin sa tribu nga daghat sakop; gamaygamay sa tribu nga dyotay rag sakop. Ang yuta nga nahulbot nila sa ripa maoy mapanag-iyaa sa matag usa ka tribu. Himoa kining paagiha sa pagbahinbahin sa matag tribu.

⁵⁵ Apan kon dili ninyo papahawaon ang mga lumolupyo sa nasod, ug tugtan pagpabilin, mahimo silang mga tunok sa inyong mata ug kilid. Magsamoksamok sila kaninyo sa yuta nga inyong puy-an. ⁵⁶ Ug akong buhaton kaninyo ang buot kong buhaton kanila.”

Mga utlanan sa Canaan

34 ¹ Giingnan ni Yahweh si Moises: ² “Ihatag sa mga Israelita kining maong sugo inig sulod ninyo sa yuta sa Canaan, ang inyong kabilin. Mao ni ang yuta sa Canaan ug ang mga utlanan.

³ Sa habagatan sa inyong nasod molatas ang utlanan gikan sa kamingawan sa Zin subay sa tampi sa Edom. Manukad ni sa dapit sa sidlakan sa habagatang tumoy sa Dagat sa Asin. ⁴ Unya, moliko sa habagatan paingon sa Bakilid sa Akrabim ug molatas sa Zin hangtod sa Cades-Barne. Ug magpadayon sa amihanan paingon sa Adar latas sa Asemona. ⁵ Gikan sa Asemona mopaingon kini sa walog daplin sa

sapa sa Ehipto ug mosangko sa Dagat nga Dako (ang Dagat sa Mediterraneo).

⁶Sa kasadpan, ang Dakong Dagat maoy utlanan. ⁷Sa amihanan, ang utlanan magsukad sa Dakong Dagat ngadto sa Bukid Hor: unya, gikan sa Bukid Hor ⁸mo-paingon sa Agianan sa Emat ug mosangko sa Sedad. ⁹Molahos ni sa Zeprona ug matapos sa Hasar Enan. Mao ni ang inyong utlanan sa amihanan.

¹⁰Sa sidlakan, ang inyong utlanan magsukad sa Enan hangtod sa Sefama. ¹¹Modulhog kini sa habagatan gikan sa Sefama ngadto sa Ribla dapit sa sidlakang bahin sa Ain ug ngadto sa mga bungtod sa sidlakang dapit nga baybayon sa Lanaw sa Galilea. ¹²Mopadayon subay sa Jordan ug mosangko sa Dagat nga Patay. Mao kini ang inyong yuta ug ang mga utlanan.”

¹³Busa, mipahimangno si Moises sa mga Israelita: “Ang yuta kini nga inyong bahinbahinon pinaagi sa ripa, nga ihatag, sumala ni Yahweh, sa siyam ug tunga ka tribu. ¹⁴Ang tribu ni Ruben ug ang tribu ni Gad uban sa iyang panimalay ug ang katunga usab nga tribu ni Manases gihatagan na sa ilang bahin ¹⁵tabok sa Jordan, atbang sa Jerico, dapit sa sidlakan.”

¹⁶Giingnan ni Yahweh si Moises: ¹⁷Mao kini ang mga ngalan sa mobahinbahin sa yuta: Si Eleazar nga Pari ug si Josue nga anak ni Nun, ¹⁸uban sa usa ka pangulo sa matag tribu. ¹⁹Nia ang mga ngalan niining mga tawhana:

Alang sa tribu ni Juda, si Caleb nga anak ni Jefone. ²⁰Sa tribu ni Simeon, si Samuel nga anak ni Ammiud; ²¹sa tribu ni Benjamin, si Elidad nga anak ni Caselon; ²²sa tribu ni Dan, ang pangulo nga si Buqui, anak ni Jogal; ²³sa tribu ni Manases, si Hanniel nga anak ni Efod; ²⁴sa tribu ni Efraim, ang pangulo nga si Camuel nga anak ni Seftan; ²⁵sa tribu ni Zabulon, ang pangulo nga si Elisafan, anak ni Farnac; ²⁶sa tribu ni Isacar, si Paltiel nga anak ni Ozan; ²⁷sa tribu ni Aser, si Ahiud nga anak ni Salomi; ²⁸sa tribu ni Neftali, si Pedael, anak ni Ammiud.” ²⁹Silay gisugo ni Yahweh pagbahinbahin sa yuta sa Canaan sa mga tribu sa Israel isip kabilin.

Ang bahin sa mga Levita

35 ¹Misulti si Yahweh kang Moises sa kapatagan sa Moab, duol sa Jordan, atbang sa Jerico. Miingon siya:

²“Sultihi ang mga Israelita sa paghatag sa mga Levita gikan sa yuta nga ilang bahin og mga lungsod diin makapuyo sila ug mga yuta duol sa lungsod nga kapasibisan sa kahayopan. ³Mopuyo sila sa mga

lungsod, ug ang pasibsibanan sa palibot, alang kini sa mga baka ug sa ilang kahayopan.

⁴Ang pasibsibanan nga duol sa mga lungsod nga inyong ihatag sa mga Levita may sukod nga 500 ka yarda sukad sa tanang paril nga nagliyok sa lungsod. ⁵aron dunay sukod nga 1,000 ka yarda gawas sa lungsod gikan sa dapit sa sidlakan, ingon man sa kasadpan, sa habagatan, ug amihanan. Sa ingon, mahimutang ang lungsod sa taliwala sa pasibsibanan. ⁶Ang mga lungsod nga inyong ihatag sa mga Levita mao ang unom ka lungsod nga dalangpan diin ang nakapatay sa isigkatawo makatago; hatagi pa silag dugang nga 42 ka lungsod. ⁷Mahimo na nga 48 ang tanang lungsod nga inyong ihatag sa mga Levita, lakip ang pasibsibanan. ⁸Kuhaa kining mga lungsora sa bahin sa mga anak sa Israel. Kuhaon ang daghang lungsod sa mga tribu nga dunay dagkong bahin, ug dyotay sa mga tribu nga dyotayg bahin. Ang matag tribu mohatag og mga lungsod sa mga Levita. Mag-agad kini sa gidak-on sa yuta nga madawat nila isip bahin.”

Ang syudad nga dangpanan

⁹Giingnan ni Yahweh si Moises: ¹⁰“Sultihi ang mga Israelita: inigtabok ninyo sa Jordan ug inig-abot sa yuta sa Canaan, ¹¹pagpiliig mga lungsod nga himoong dangpanan sa motago, kay nakapatay sa isigkatawo nga wala tuyoa. ¹²Sulod sa maong mga lungsod makalikay sila sa mga paryenti sa namatay nga buot manimalos. Busa, ang nakabunong dili patyon sa dili pa kahukman sa katawhan sa usa ka tigom. ¹³Ang mga lungsod nga inyong ihatag iga-hin alang sa unom ka syudad nga dangpanan: ¹⁴Ang tulo nga ihatag kaninyo tabok sa Jordan ug ang laing tulo sa Canaan iga-hin nga mga syudad nga dangpanan. ¹⁵Kining unom ka lungsod dangpanan alang sa mga Israelita ug sa langyaw nga motipon ninyo. Makadangop dinhi aron pagtago ang makabunong nga dili tinuyo.

¹⁶⁻¹⁸Apan kon ang nakapatay migamit sa puthaw nga hinagiban, o bato o kahoy aron pagpatay sa usa ka tawo, ug namatay kini, isipon siyang mamumuno. Patyon siya. ¹⁹Ang labing duol nga paryenti sa gipatay mopatay sa mamumuno. Kon hikaplagaan, kinahanglang patyon.

²⁰Kon may tawo nga magdumot sa isigkatawo ug mopatay niini sa pagdunggab, o pagpana ²¹o pagsumbag, mamumuno siya busa, patyon. Ang labing duol nga paryenti sa namatay mopatay niya kon hikaplagaan siya. ²²Apan kon may tawo nga sa dili

• **35.9** Kining mga balaora sa mga syudad nga dangpanan, susama sa gihisgotan sa komentaryo sa Dt 19:1.

tinuyo makapatay og isigkatawo nga dili kaaway, pinaagi sa pagdunggab, pagsumbag, pagpana, ²³ o paglabayg bato sa walay tan-awtan-aw, ug mamatay ang maong tawo, ²⁴ ang katilingban mohukom dapig sa tawo nga nakapatay dili sa paryenti sa namatay nga buot manimalos. ²⁵ Ipadala nilag balik ang nakapatay nga dili tinuyo sa syudad nga dangpanan diin midangop siya. Magpabilin siya didto hangtod nga mamatay ang Labawng Pari. ²⁶ Kon ang nakapatay mobiya sa syudad nga dangpanan diin mitago siya unya, ²⁷ masugatan sa labing suod nga paryenti sa namatay, mapatay siya nga dili manubag ang manimalos. ²⁸ Angay nga magpabilin ang mamumuno sa lungsod nga gitagoan, hangtod nga mamatay ang Labawng Pari. ²⁹ Kini ang mga lagda nga tumanon ninyo ug sa inyong mga kaliwat bisag asa mo.

³⁰ Sa kaso sa pagpatay: ang sinumbong matawag nga sad-an ug kasilotan sa kamatayon kon himatud-an kini pinaagi sa duha o tulo ka saksi. Dili paigo ang pagmatuod sa usa lang ka saksi nga ang sinumbong mao gyod ang nagpatay. ³¹ Ayawg dawat og lukat aron pagluwas sa kinabuhi sa mamumuno nga gisilotan sa kamatayon. Patyon siya. ³² Ayawg dawat og lukat bisag kinsa nga nagtinguha pagbiya sa syudad nga dangpanan aron pagpauli ug pagpuyo sa kaugalingong balay sa wala pa mamatay ang Labawng Pari. ³³ Ayawg hugawhugawi ang yuta nga inyong gipuy-an. Ang pagpatay makahugaw sa yuta ug walay lain nga ikahugas sa yuta diin naula ang dugo kondili, ang dugo sa nakapatay. ³⁴ Dili ninyo hugawhugawan ang yuta nga inyong gipuy-an. Kay ako, si Yahweh, nagpuyo taliwala sa katawhan sa Israel.”

Ang kabilin sa asawa

36 ¹ Unya, miduol ang mga pangulo sa mga panimalay sa banay ni Gilead, anak ni Maquir, apo ni Manases, usa sa mga banay ni Jose. Misulti siya sa atubangan ni Moises ug sa mga magulang sa mga panimalay sa Israel sa pag-ingon:

² “Gisugo kamo ni Yahweh sa paghatag sa yuta alang sa mga Israelita, pinaagig ripa. Ug misugo si Yahweh sa paghatag sa bahin sa among igsoon nga si Selofjad sa iyang mga anak nga babaye. ³ Karon, kon maminyo sila sa sakop sa bisan unsang tribu sa Israel, kuhaon ang bahin nila sa kabilin sa among ginikanan. Madugangan ang bahin sa tribu diin sila nasakop, samtang makuhaan ang bahin nga gihatag kanamo. ⁴ Ug inig-abot sa tuig sa kalipay o hubileyo, ang bahin niining mga babayehana idugang sa kabilin sa tribu diin sila nasakop ug makuhaan ang kabilin sa kaugalingong namong tribu.”

⁵ Sumala sa sugo ni Yahweh mihatag si Moises sa mosunod nga balaod sa mga Israelita. Miingon siya: Husto ang tribu ni Jose. ⁶ Mao kini ang hukom ni Yahweh alang sa mga anak nga babaye ni Selofjad: Makaminyo sila ni bisag kinsa nga ilang gusto, apan kinahanglang magminyo sila sulod sa banay sa tribu sa ilang amahan. ⁷ Ang kabilin sa mga Israelita dili ikabalhin gikan sa usa ka tribu ngadto sa lain. Ang kabilin sa matag Israelita magpabilin nga iya sa kaugalingong tribu.

⁸ Ang tanang babaye nga nakapanunod og kabilin sa usa sa mga tribu sa Israel magminyo sulod sa banay sa kaugalingong tribu aron ang matag Israelita makapanunod sa kabilin sa kagikanan. ⁹ Walay kabilin nga gikan sa usa ka tribu nga maadto sa lain. Ang matag tribu sa Israel mag-amping kanunay sa kaugalingong kabilin.”

¹⁰ Gituman sa mga anak nga babaye ni Selofjad ang gisugo kanila ni Yahweh pinaagi ni Moises.

¹¹ “Si Mahla, si Tirsa, si Jogla, si Milca ug si Noa, ang mga anak nga babaye ni Selofjad, nagminyo sa mga anak nga lalaki sa mga igsoon sa ginikanan. ¹² Kay nagminyo man sila sa mga sakop ra sa banay ni Manases, nga anak ni Jose, nagpabilin og kabilin sa tribu sa amahan.

¹³ Mao kini ang mga sugo ug balaod nga gihatag ni Yahweh sa mga Israelita pinaagig kang Moises sa kapatagan sa Moab duol sa Jordan atbang sa Jerico.

(BLANK PAGE 202)